

วารสาร ห้องสมุด

T. L. A. BULLETIN

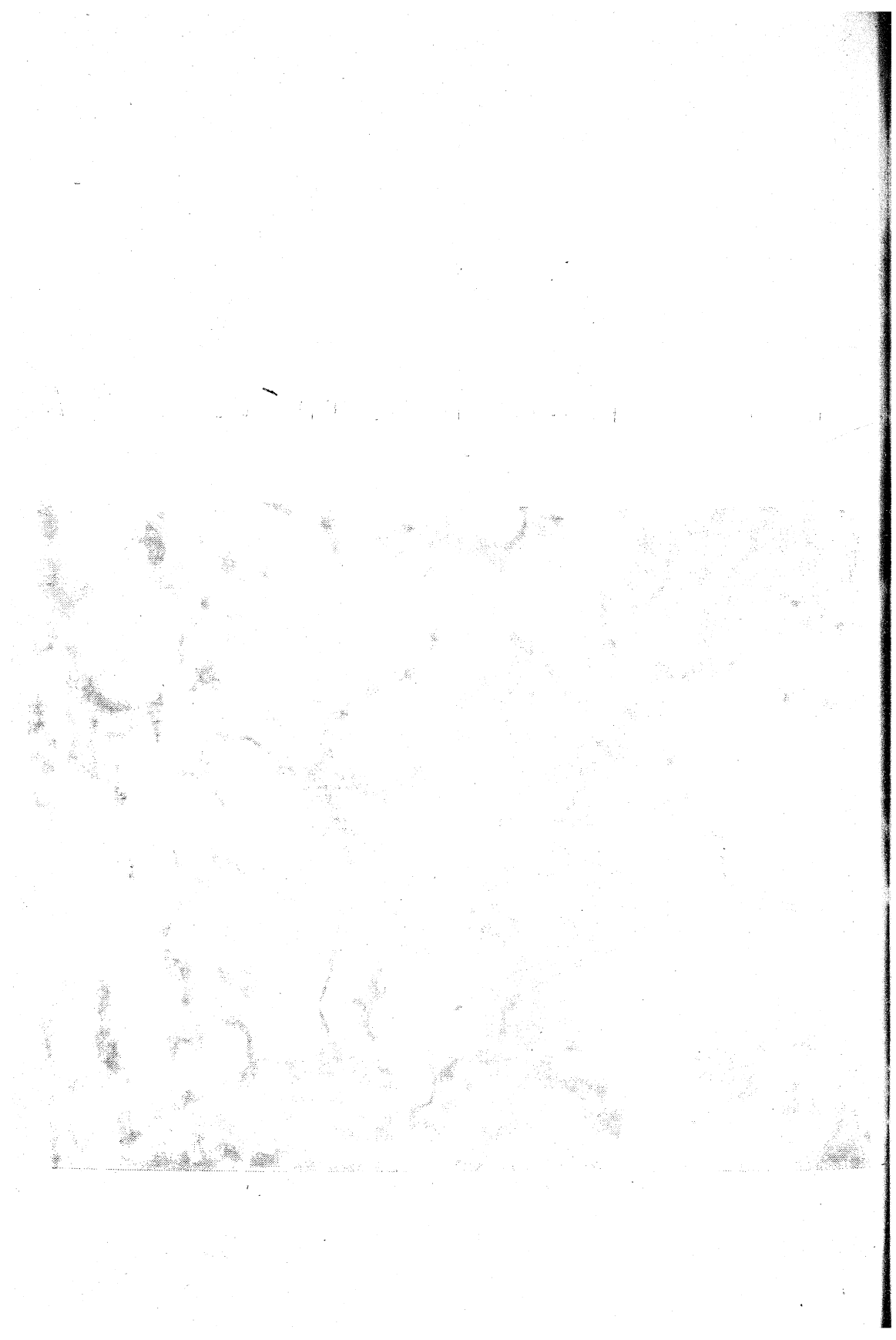
ฉบับที่ ๔ ตุลาคม-พฤศจิกายน-ธันวาคม ๒๕๐๑

๓/-

ยสารรายคาบ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

วารสารห้องสมุด

T. L. A. BULLETIN

นิตยสารรายคาบ ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
เพื่อ

ส่งเสริมและเผยแพร่วิชาบรรณารักษศาสตร์ การศึกษา และวัฒนธรรม

ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๔ ตุลาคม-พฤศจิกายน-ธันวาคม ๒๕๐๑ ๓/-

บทบรรณาธิการ		
หน้าที่ของห้องสมุดวิชาเฉพาะ.....	พิทักษ์ เลหาสมบูรณ์	๑
เชิญมาช่วยกันบำเพ็ญประโยชน์เพื่อการศึกษา.....	บุญจวน อินทรกำแหง	๖
The Challenge of our Intellectual Resources.....		๑๑
หอสมุดแห่งชาติของประเทศไทย.....	ด. อมาตยกุล	๒๓
หนังสือแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างไร.....	สุนทร ศิริวัฒนา	๔๕
นางสาวเปรอศรี เกะนันท์		๕๑
รายชื่อหนังสือสำหรับห้องสมุดชั้นประถมศึกษา ..	วิบูลเพ็ญ ชัยปานี	๕๔
ห้องสมุดโรงเรียนศรีอยุธยา.....		๗๔
ข่าวจากแผนกประชาสัมพันธ์		๗๘
ข่าวสมาชิก.....		๗๕
ข่าวการบริจาค.....		๘๐
ข่าวแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์.....		๘๑
ประกาศจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่องระเบียบ		
เข้าศึกษาในแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์.....		๘๓

ภาพหน้าปก : รายการวันเด็กของห้องสมุดศาลาอเมริกัน เนื่องจากทุกห้องมีเครื่องปรับอากาศ
เด็กกว่า ๕๕๐๐ คน ที่ทยอยกันเข้าชมภาพยนตร์ จึงรอดอยอยู่ได้ด้วยการอ่าน
และดูภาพอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย

รายชื่อคณะกรรมการประจำปี ๒๕๐๑

ของ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

๑. น.ส. นิตฉรรณ ปิ่นทอง	นายก
๒. นายศุภณ พดศิริ	อุปนายก
๓. น.ส. บุญเจือ อองคประดิษฐ์	อุปนายก
๔. นางเฉลิมวรรณ ชูทรัพย์	เลขานุการ
๕. น.ส. กัทลี สมบัติศิริ	เหรัญญิก
๖. นางแม่นมาส ขวลิต	ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์
๗. น.ส. สุทธิลักษณ์ อัมพวันวงศ์	ประธานแผนกส่งเสริมและแลกเปลี่ยนความรู้
๘. น.ส. รัญจวน อินทรกำแหง	ประธานแผนกประชาสัมพันธ์
๙. นายเออ บุษปะเกษ์ หงสกุล	ประธานแผนกจัดทำวารสาร
๑๐. นายสุธ วงศ์ถนูน	ประธานแผนกหาทุน
๑๑. นายศุภณ พดศิริ	บรรณารักษ์
๑๒. น.ส. อุทัย ทุติยะโพธิ์	ปฏิคม
๑๓. น.ส. อุทัยวรรณ ตันทสินธุ์	นายทะเบียน
๑๔. นายเด็ก ไชยวงศ์	กรรมการ
๑๕. ม.ร.ว. จีรวัดมน จักรพันธ์	กรรมการ
๑๖. น.ส. รดา วงศ์ยังอยู่	กรรมการ

กองบรรณาธิการ

นางแม่นมาส ขวลิต	น.ส. อุทัยวรรณ ตันทสินธุ์	น.ส. บุญเจือ อองคประดิษฐ์
น.ส. กัทลี สมบัติศิริ	นางเฉลิมวรรณ ชูทรัพย์	นางวิบูลย์ ชัยปาศี
น.ส. รัญจวน อินทรกำแหง	นายสุข วงศาสนธิ์	น.ส. สุทธิลักษณ์ อัมพวันวงศ์
ม.ร.ว. จีรวัดมน จักรพันธ์	น.ส. อุทัย ทุติยะโพธิ์	
เจ้าของ	: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย	
บรรณาธิการ, ผู้จัดการ, ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา	: นายเออ บุษปะเกษ์ หงสกุล	
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	: นางวิบูลย์ ชัยปาศี	
สำนักงาน	: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ถนนพญาไท อ. ปทุมวัน พระนคร	
พิมพ์ที่	: โรงพิมพ์รับพิมพ์ ๑๑ แพร่งอุตร	
ค่าบำรุง	: ๑ ปี ๔ ฉบับ ๑๐ บาท จำหน่ายปลีกฉบับละ ๓ บาท	

บทบรรณาธิการ

ในเวลาที่ข้าพเจ้าเดินไปเที่ยวตามถนนต่าง ๆ ดึงหนึ่งที่ข้าพเจ้าสนใจเป็นพิเศษ
ก็คือร้านขายหนังสือ ซึ่งข้าพเจ้าจะคงแวะเข้าไปดูไม่ได้ ความประสงค์ก็คือ เพื่อจะดู
ว่าหนังสืออะไรบ้าง แล้วยังจะได้ซื้อ หนังสือเหล่านั้นส่วนมากเมื่อซื้อมาแล้วก็เพียงแค่
พลิก ๆ ดู แล้วยังเก็บเอาไว้เวลาที่มีอะไรจะค้นคว้าเพื่อเขียนเรื่องจึงจะหยิบขึ้นมาอ่านใหม่ มี
น้อยเต็มเหลือเกินที่ข้าพเจ้าซื้อมาแล้วได้อ่านจนจบ และเก็บไว้ไม่เคยทบทวนมาเพียงเพื่อประดับ
ตู้หนังสือให้สวยงามเท่านั้น ในลักษณะเช่นหนังสือที่ข้าพเจ้าซื้อโดยมากจึงเป็นชนิดหายาก
และเป็นหนังสือเก่า หนังสือพวกนี้ถ้าเป็นต่างประเทศก็มักอยู่ในร้านที่เรียกว่า used books
แต่ในเมืองไทยเรามักจะเป็นพวกร้านแบกะดิน ส่วนมากร้านเหล่านั้นมีอยู่แถวริมคลองหลอด
เชิงสะพานช้างโรงสีไปจนถึงหลังศาลาคัดเด็กและเยาวชน กับที่ตลาดนัดซึ่งมีบ้างเล็กน้อย.

ยังมีร้านอีกต้องประเภทคือร้านแผง ซึ่งมีจะขายหนังสือพิมพ์และวารสารต่าง ๆ
กับร้านใหญ่ซึ่งเป็นร้านขายหนังสือจริง ๆ เช่นที่แถววังช้างโรงภาพยนตร์แกรนด์และเคียง
กับวัดสันติเป็นต้น และในจำพวกร้านแผงนี้เองมีร้านแผงอีกชนิดหนึ่ง ซึ่งของคนไทยไม่เคย
มีแต่ของคนจีนเท่านั้น ร้านอย่างที่ว่านี้แทบทุกแห่งในย่านที่มีชาวจีนอยู่กันอย่างหนาแน่น
แม้กระทั่งในตรอกซอกมืด ๆ ทุบ ๆ แถบถนนเยาวราชและถนนเจริญกรุง ซึ่งในสถานที่
เช่นนั้นข้าพเจ้าหาญกล้าได้ย่างเต็มปากว่าผู้สภาพลตรีไทยหรือเทศยังไม่เคยย่างเหยียบเข้าไป
เลย แม้ข้าพเจ้าซึ่งเป็นชายก็ยังไม่กล้า หวาด ๆ ระวังในเวลาเดินเข้าไปตามตรอกซอกอันไม่เคย

พบแสงเดือนแสงตะวันเช่นนั้น แต่ท่านเชื่อหรือไม่ว่าในตรอกซอกลับ ๆ มืด ๆ มีกลิ่น
เหม็นอับเหม็นน้ำคร่ำ ช่างแฉะจะได้ใครกรเช่นนั้นแหละยังมี ห้องสมุด อยู่ใต้ แฉะห้อง
สมุดที่ชาวเจ้าวานต้องมีลักษณะตรงตามตัวหนังสือว่า ก่อตัวคือ เป็นห้องที่มีสมุดหนังสือ
เยอะแยะ และมีคนนั่งอ่านกันเต็ม แต่ไม่ใช่ห้องสมุดชนิดที่มีความหมายในวิชาบรรณารักษ
ศาสตร์โดยสมบูรณ์

เมื่อข้าพเจ้าไปศึกษาวิชาห้องสมุดที่เมืองแมดิสันน ให้รู้ถึงขอบข่ายอยู่ในใจ
เมื่อถูกเพื่อนกล่าวหาว่า ข้าพเจ้าไปเรียนวิชาผิดเสียแล้ว เพราะผู้ชายเขาไม่เรียนบรรณารักษ
ศาสตร์กันดอก เหตุผลก็คือไม่มีทางจะร่ำรวยได้จากวิชา เมื่อพิจารณาเหตุในขณะนั้นก็น่าเชื่อ
ว่าเป็นเช่นนั้น ด้วยว่าในชั้นสุดท้ายของ Library School ที่นั่นนักเรียน ๔๕ คน ใน
จำนวนนี้เป็นหญิงเต็ม ๔๐ คน เหลือนักเรียนที่เป็นผู้ชายเพียง ๕ คนเท่านั้น และในผู้ชาย
๕ คนนั้นก็คนต่างชาติ คือ ข้าพเจ้าคนเดียว นอกนั้นก็มิหญิงญี่ปุ่นอีกคนหนึ่ง พันจาก
แล้วเป็นอเมริกันทงหน แต่บางครั้งหญิงใหญ่พาไปดูการทำปอกหนังสือ การขายหนังสือและ
การบริการตอบคำถามของบริษัทขายหนังสือดาร์วอนกรูมที่ในเมืองชิคาโก ที่นั่นเองข้าพเจ้า
ได้พบความจริงเป็นประตการณ์ใหม่อีกอย่างหนึ่ง ซึ่งตรงกับคำกล่าวหาของเพื่อนได้
กล่าวคือข้าพเจ้าพบเขาใช้บริการห้องสมุดเป็นลูกค้าธรรมดา ซึ่งทำความร่ำรวยให้ได้ ถัดจาก
นั้นมาข้าพเจ้าก็ไม่ได้เห็นห้องสมุดแห่งใดทำห้องสมุดให้กลายเป็นการค้าไปได้อีกเลย เพิ่ง
มาพบเขามากครั้งก็คือ ห้องสมุดภายในตรอกซอกมืด ๆ ทุบ ๆ ที่ในกรุงเทพ ฯ นี้แหละ
ห้องสมุดที่ชาวเจ้าวาน มีหนังสือจนอยู่เต็มห้อง หนังสือเหล่านั้นมีขนาดกว้าง
ยาวเท่ารูปโปสเตอร์ พิมพ์ด้วยตึกทองหน้าดังไปบนกระดานบาง ๆ ของจีน แล้วเย็บด้วย
เชือก เปิดอ่านทางด้านยาว ในแต่ละหน้ามีรูปภาพตัดเส้น ตึกแข็งดีคำ มีอักษรจีน

บรรยาย เรื่องราวในหนังสือประเภทนี้เป็นเรื่องเกร็ดพงศาวดารจีนเกือบทุกเล่ม เช่นเรื่อง
สามก๊ก เตียนก๊ก ง้วนเฉียว เป็นต้น มีด้นมาชิกหรือลูกกำเป็นพวกเด็ก ๆ จีนมากกว่า
ผู้ใหญ่ ถ้าร้านแผงชนดินคงอยู่รวมทางเท่า ถูกค่าก็จะนั่งอ่านตามทางเท่านั้นเอง ถ้าเป็นใน
ตรอกซอก ร้านพวกนั้นก็คงอยู่ในห้องและมีลูกกำหรือด้นมาชิกเข้าไปนั่งอ่านอยู่ในห้องเดิม
ไปหมดทั้งห้อง คด้าย ๆ กับห้องสมุดประชาชนทีเดียว ผู้ที่อ่านหนังสือพวกนั้นชื่อว่าได้อ่าน
เปล่า ๆ โดยไม่เสียเงินหามิได้ เขาต้องเสียเงินให้แก่คนเฝ้าเป็นค่าเช่าหนังสือสำหรับนั่งดูรูป
และอ่านเรื่องราวอยู่ที่นั่นเอง และค่าเช่าหนักเป็นราคาสูงมาก เด็ก ๆ จึงสามารถเข้าอ่านได้

ตามในตรอกในซอกเช่นว่านเหมือนกัน แต่คราวนั้นสถานที่เปลี่ยนไปอยู่ตาม
บริเวณหน้าศาลเจ้า เจ้ามับริกรคล้ายห้องสมุดเกิดขึ้น คือมีคนเฝ้าเรื่องตามหนังสือที่กล่าว
แล้วนั่นเอง มีฉับบริกรดังนี้ ผู้เฝ้าเขาเฝ้าตรงประตูหน้าพวกผู้ใหญ่ที่อ่านหนังสือไม่ออก
หรือขี้เกียจอ่าน จะไปนั่งด้อมมองตรงหน้าผู้เฝ้า ใครมีสตางค์จะช่วยเหลือเป็นค่าแรงคนเฝ้าเท่าใด
ก็วางสตางค์ลงไปบนฝ่าเฝ้านั้น แล้วผู้เฝ้าก็จะเล่าเรื่องต่าง ๆ ในวรรณคดีของจีนบ้าง เกร็ด
พงศาวดารจีนบ้าง ดัดแล้วผู้เฝ้าจะสรรหามาเล่าให้เป็นที่พอใจผู้ฟังเป็นใช้ได้ ผู้ฟังที่อ่าน
หนังสือเล่มเล็ก ๆ จากร้านแผงดังกล่าวแล้วนั้นเบียดู กรูเรื่องได้เหมือนกัน ไม่ต้องคอยเฝ้า
เลย อย่างข้าพเจ้าซึ่งอ่านหนังสือจีนไม่ออก แต่เมื่อไปบอกขอดูเรื่องสามก๊ก เขาหยิบมา
ให้ดู ข้าพเจ้าก็ดูเรื่องได้พอใช้

คราวนี้จะกล่าวถึงร้านขายหนังสือประเภทการ์ตูนเด็ก ๆ บ้าง หนังสือการ์ตูนที่
อ่านมีผู้พิมพ์ชนมากในสมัยนั้น ที่แรกก็ขายดีพอใช้ แต่ต่อมามีมากเจ้าของเขารายใดไม่ค่อยดี
จึงลดจำนวนฉบับลงไป เหตุที่ขายไม่ด้นนอกจากว่าเด็กเบื่อหรือมีมากเกินไปแล้ว อีก
เหตุหนึ่งที่สำคัญอันทำให้ผู้เป็นเจ้าของขาดทุนเพราะขายไม่ได้ก็คือ พวกเด็ก ๆ กับผู้ชาย

หนังสือรวมมือนำเอาบริการแบบเช่าหนังสืออ่านที่ร้านแผง หรือห้องสมุด ในครอกมาใช้กับ
หนังสือประเภทการ์ตูนด้วย คือแทนที่เด็กจะซื้อไปอ่าน ก็ไปเช่าที่ร้านหนังสือเอง ผู้ขาย
ก็ได้ค่าเช่า ส่วนหนังสือที่ขายไม่ได้ เจ้าของก็ต้องรับกลับคืนไป เจ้าของหนังสือเป็นฝ่าย
เสียเปรียบเพราะหนังสือที่ขายไม่ได้แต่ได้รับคืนมานั้น มีสภาพยับเยินและสกปรกเพราะการ
จับต้องมาหลายมือแล้ว แม้เอาไปขายอย่างเต็มที่ขายไม่ได้ เพราะกระดาศนวนับ
เสียแล้ว

แต่เด็ก ๆ บางคนซื้อเอาไปอ่านที่บ้านก็มี เด็กเหล่านี้โดยมากเป็นเด็กนักเรียน เจียด
เงินจากค่าอาหารกลางวันมาฝากครอให้ตนเองเอาไปซื้อหนังสือการ์ตูน บางทีถาดคนเดียวเงิน
ไม่พอก็มีการเช่าหนังสือด้วย ครั้นหมุนเวียนอ่านกันในหมู่ผู้ขายทรัพย์สินซื้อทั่วคนแล้ว
หนังสือนั้นก็ถูกนำออกให้เช่าอ่านกันในหมู่นักเรียนก่อน ความร่วมมือของเด็กเหล่านี้โดย
มากครูไม่ทราบ เพราะถ้าครูเห็นก็จะเก็บเอาไปเสีย ซึ่งทำให้ผู้ที่ถูกครยดหนังสือเอาไป
ต้องขาดใช้ราคาหนังสือให้แก่เด็กเจ้าของหนังสือ ครั้นการให้เช่าอ่านกันในโรงเรียนหมดแล้ว
หนังสือก็จะถูกขายไปยังเด็กผู้ชายบ้านด้วยราคาถูก ๆ เด็กชาวบ้านจะนำหนังสือการ์ตูนนั้น
ไปวางเบาะดินขายลดราคา แล้วหนังสือนั้นก็ถูกซื้อไปดูกันอีก หมุนเวียนกันไปเช่นนั้น
กว่าจะขาด

ตามที่ข้าพเจ้าได้เล่าถึงหนังสือภาพของจันศักดิ์ และหนังสือประเภทการ์ตูนศักดิ์ ซึ่ง
ความจริงที่น่าจะเขียนขึ้นเป็นเรื่องหนึ่งต่างหาก ไม่ใช่มาเขียนในบทบรรณาธิการดังนี้ แต่ที่
เขียนในบทบรรณาธิการดังนี้ ก็ด้วยความประสงค์จะเสนอความคิดเห็นอย่างเด่นชัดให้เป็นที่
ข้อสังเกตแก่ผู้อ่านว่า แท้จริงนั้นไม่ว่าจะเป็นคนชั้นไหน ได้รับการศึกษาเป็นอย่างดีแล้วหรือ
ไม่ก็ตาม ความอยากรู้อยากเห็นอยากทราบเรื่องราวอันมีอยู่ในจิตใจทุกรูปทุกนาม ซึ่ง
ความจริงก็คือ ความใคร่ที่จะได้ศึกษาและหาการพักผ่อน ตามวัตถุประสงค์ของการ

ห้องสมุดนั้นเอง หาใช่เป็นเพราะว่าในเมืองไทยมีคนรักการศึกษามาก กิจกรรมห้องสมุดจึง
เจริญไม่ได้ ก็หาไม่ แต่สาเหตุที่แท้จริงมันอยู่ที่ ยังไม่มีหนังสือที่เหมาะสมสำหรับจะ
บริการแก่คนทุกชั้นได้ ต่างหาก ห้องสมุดประชาชนที่เราอยู่มาทุกวันนี้ ยังมี
หนังสือไม่พอ สำหรับคนทุกชั้นจะเข้าถึงได้ ก็เมื่อระดับมาตรฐานของประชาชนทั่ว ๆ ไปยัง
ต่ำอยู่ แต่ห้องสมุดไปจัดบริการในระดับมาตรฐานที่สูงกว่าเกินไปดังนี้ คนที่ระดับมาตรฐาน
ไม่ถึงก็ย่อมไม่ได้รับผลประโยชน์จากห้องสมุด นอกจากนั้นถึงที่นำคิดอีกข้อก็คือ เมื่อ
หนังสือยังมีไม่ครบพอแก่ความต้องการของประชาชน ถึงแม้ทางฝ่ายห้องสมุดจะจัดให้
อย่างไร ก็ยังเจริญไปไม่ได้ งานสร้างหนังสือกับงานสร้างหอสมุดจะต้องเดินประสานกัน
ไปจึงจะเจริญได้

คราวนี้มาถึงเรื่องที่น่าสนใจในวารสารห้องสมุดฉบับบาง ในวารสารห้องสมุด
ฉบับนี้ เรื่องหน้าที่ของห้องสมุดวิชาเฉพาะ โดย พัทธกษ เภาหุตมบูรณ์ คงจะเป็น
เครื่องประดับปัญญาให้เราทราบว่าห้องสมุดประเภทนี้มีคามสำคัญเพียงไร ได้เป็นอย่างดี
เรื่อง เชิญมาช่วยกันบำเพ็ญประโยชน์เพื่อการศึกษา ของ วิทยวน อินทรกำแหง เป็น
คำชักชวนสำหรับคนซึ่งมีใจเป็นกุศลทั้งหลายน่าจะได้รับฟังดูบ้างว่า การบำเพ็ญประโยชน์ให้
เกิดแก่สังคมนั้น การช่วยเหลือในด้านห้องสมุดของประชาชน ก็เป็นทางหนึ่งที่น่าจะได้กระทำ
อยู่ เรื่อง หนังสือแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างไร ของ ดุนตรี ศิริวัฒนา เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่
แนะนำท่านผู้อ่านให้ทราบว่า ถ้าท่านมีปัญหาขัดข้องหมองใจ หรือทำอะไรไม่ได้ มีธุระ
ปรึกษาหารือใคร หนังสือจะช่วยแก้ปัญหาให้ท่านได้ ซึ่งถ้าท่านรู้จักการค้นคว้า ด้วยตัว
หนังสือจะช่วยแก้ปัญหาให้ได้ดีกว่าคนเดียวด้วยซ้ำ

เรามีภาษาอังกฤษไว้สำหรับให้ท่านที่สนใจใคร่อ่านภาษาอังกฤษลองเรื่อง เรื่อง
The Challenge To Our Intellectual Resources นี้เป็นสุนทรพจน์ของนาย โรเบอ
ต บลูม ซึ่งกล่าวในงานเลี้ยงอาหารระหว่างคณะนักออกและคณะนัก ในเมืองซานฟรานซิสโก มี

ข้อความที่น่าฟังมีไม่น้อย อีกเรื่องหนึ่งซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งชาวต่างประเทศและคนไทยก็คือ เรื่อง หอสมุดแห่งชาติของประเทศไทย เป็นเรื่องซึ่งสมควรไว้อีกเพื่อประโยชน์การค้นคว้าและอ้างอิง

นอกจากนี้ก็มีชาวต่าง ๆ ที่นำทราบอีกบ้าง เรื่องชาวน้ำ ข้าพเจ้าใคร่ขอรับรองให้ ตมชกช่วยส่งมาให้ทราบกันมาก ๆ ด้วย จะทำให้เรารู้จักใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น

วารสารห้องสมุดฉบับนี้เป็นฉบับสุดท้ายของปีที่ ๒ ข้าพเจ้าจึงงดลงต้นปีให้ด้วยการทำเล่มหนากว่าปกติไปหน่อย และข้าพเจ้าหวังว่าการเดินทางไปแห่ง ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ นี้ บรรดาทุกข์โศกโรคภัยหนี้สินทั้งหลาย ซึ่งหากว่ามีอยู่กับท่านตมชกบ้างในบางคน ก็ขอให้ทุกข์โศกโรคภัยหนี้สินนั้นจงดับไปตามวันเดือนปีด้วยเถิด.

สวัสดิ์

หน้าที่ของห้องสมุดวิชาเฉพาะ

(จาก The Function of the Special Library ของ Miss Marion Potts)

พิทักษ์ เลาสัมบูรณ์ แปล

เมื่อห้าสิบปีก่อน บรรดาบรรณารักษ์ห้องสมุดในสหรัฐอเมริกาเห็นความจำเป็นที่จะต้องร่วมกันแก้ปัญหาเฉพาะบางอย่างเกี่ยวกับห้องสมุดวิชาเฉพาะ จึงได้ก่อตั้งสมาคมห้องสมุดวิชาเฉพาะขึ้น ต่อมาอีกห้าปี สมาชิกคนหนึ่งได้เขียนบทความเกี่ยวกับกิจกรรมของสมาคมลงพิมพ์ในหนังสือรายคาบว่าดังนี้ “ห้องสมุดวิชาเฉพาะนั้นสามารถปฏิบัติงานได้กว้างขวางโดยไม่มีขอบเขต ถ้าหากจัดการให้ดีแล้ว ห้องสมุดชนิดนี้ควรจะเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วภายในห้าปี ถ้าจะกล่าวถึงห้องสมุดสาธารณะมีโอกาที่จะก้าวหน้าได้ ๑๐ ครั้ง ห้องสมุดวิชาเฉพาะก็ควรจะก้าวหน้าได้ ๑๐๐ ครั้ง เมืองที่ประชากรไม่ต่ำกว่า ๒๕,๐๐๐ คน ย่อมมีการอุตสาหกรรมไม่น้อยกว่าสองอย่างขึ้นไป ซึ่งควรจะได้ประโยชน์จากห้องสมุดวิชาเฉพาะ เราจะพอใจเพียงแค่นี้ไม่ได้ จนกว่าประชาชนจะเรียกร้องหาบรรณารักษ์มากขึ้นจนไม่อาจจะหาบรรณารักษ์ให้ได้พอแก่ความต้องการ จนกว่าเดชานาการสมาคมจะได้รับหนังสือขอบรรณารักษ์มากเกินกว่าจะมีตำแหน่งให้ และจนกว่าทุก ๆ สถาบัน ซึ่งต้องทำงานติดต่อกับคนจำนวนมากจะมีบรรณารักษ์ห้องสมุดวิชาเฉพาะไว้ประจำ.....”

ความมุ่งหมายข้อนี้ อาจจะสำเร็จดังต่อไปนี้ได้ในปัจจุบัน ข้าพเจ้าไม่รู้ว่าในกรุงวอชิงตันมีห้องสมุดตั้งกี่แห่งใน ค.ศ. ๑๙๑๕ ซึ่งเป็นเวลาที่พิมพ์บทความข้างต้น แต่หนังสือชื่อ “Libraries in the District of Columbia Area” ฉบับประจำปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ได้พิมพ์รายชื่อห้องสมุดถึง ๔๔๙ แห่ง โดยมีบรรณารักษ์รายวิชายาวถึง ๘ หน้า

บรรณารักษ์ห้องสมุดวิชาเฉพาะ คือใคร และมีหน้าที่อะไรบ้าง

ในหนังสือชื่อ "Major Problems in the Education of Librarians" ซึ่งจัด

พิมพ์โดย R.D. Leigh จะเห็นว่า

“คำว่า “บรรณารักษ์ห้องสมุดวิชาเฉพาะ” เป็นชื่อทั่วไป บรรณารักษ์ห้องสมุดวิชาเฉพาะแตกต่างจากบรรณารักษ์ห้องสมุดทั่วไป ในปัจจุบัน ๓ ประการ ซึ่งจะแยกออกต่างหากหรือจะพิจารณารวมกันก็ได้ ปัจจุบันเหล่านี้ ได้แก่ หนังสือเกี่ยวกับวิชาเฉพาะ ผู้ใช้ห้องสมุดเฉพาะ และบริการเฉพาะคำนิยามของวิชาแขนงนี้ ซึ่งประกอบด้วยปัจจุบัน ๓ ประการดังกล่าว กว้างพอที่จะครอบคลุมตัวอย่างซึ่งได้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า งานของบรรณารักษ์ห้องสมุดวิชาเฉพาะแตกต่างจากบรรณารักษ์ทั่วไปอย่างไร จากคำนิยามนี้ ทำให้เห็นว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดหลายชนิดซึ่งโดยปกติไม่นับว่าเป็นห้องสมุด “วิชาเฉพาะ” ก็ย่อมมีความหมายเช่นนั้นไปด้วย ฉะนั้น คำว่า “บรรณารักษ์ห้องสมุดวิชาเฉพาะ” จึงอาจจะนำมาใช้ หมายถึงบรรณารักษ์ในแผนกเฉพาะของห้องสมุดทั่วไปได้อย่างเหมาะสม ในความหมายที่ใช้กันอย่างสามัญ “บรรณารักษ์ห้องสมุดวิชาเฉพาะ” หมายถึงห้องสมุดเกี่ยวกับอุตสาหกรรม การค้า วิทยาศาสตร์ วิชาเทคนิค ฯลฯ แต่ตามความจริงแล้วก็คือห้องสมุดเกี่ยวกับดนตรี นิติศาสตร์ สุข และกองทัพอากาศ เป็นต้น อย่างน้อยงานของห้องสมุดเหล่านี้ก็มีปัจจุบันอย่างหนึ่งหรือสองอย่าง ที่ทำให้บรรณารักษ์ห้องสมุดวิชาเฉพาะติดกับบรรณารักษ์ห้องสมุดทั่วไป กล่าวคือ หนังสือเกี่ยวกับวิชาเฉพาะ และผู้ใช้ห้องสมุดเฉพาะ ความแตกต่างข้อที่เขามักจะยกขึ้นบ่อย ๆ ก็คือ บริการเฉพาะ และตรงนัยที่เขามักจะเน้นกัน ”

หนังสือวารสารชื่อ Special Libraries ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ ได้ลงพิมพ์บทความเรื่องที่น่าสนใจมากคือ The Special Library: What It Is and What It Can Do

for Business and Industry. เขียนโดย Louise Lefebure แห่งมอนเทรียล คานาดา
ขอความตอนหนึ่งมดังนี้

“ได้เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๓๙ เป็นต้นมา การวิจัยใน
วิชาความรู้ด้านต่าง ๆ ได้เพิ่มขึ้นอย่างมากผิดดังคาด เราคำนวณได้ว่าสหรัฐอเมริกาได้จ่าย
เงินเพื่อการวิจัยในปีหนึ่งมากกว่าที่เคยจ่ายมาทั้งหมดทุกปีตั้งแต่ต้นมา และเพื่อให้เห็นจำนวน
เงินที่รัฐบาลอเมริกันจ่ายในการวิจัยในปีหนึ่ง ๆ ขอยกตัวเลขการจ่ายเงินประจำปี ๑๙๕๖
ให้ดูดังนี้:— เงินห้าพันล้านเหรียญดอลลาร์ จ่ายในการวิจัย ในจำนวนนี้ ๓ พันล้านเหรียญ
เป็นค่าห้องทดลองเกี่ยวกับการอุตสาหกรรม

เขาคำนวณว่า ได้มีการลงทุนระหว่าง ๕ พัน ถึง ๒ หมื่นล้านเหรียญ เพื่อหา
กำไรจากการลงทุนทุก ๆ พันล้านเหรียญที่จ่ายไปในการวิจัยอุตสาหกรรม การวิจัยด้วย
กลายเป็นการค้าขนาดใหญ่ไปเสียแล้ว

เนื่องจากเงินที่จ่ายในการวิจัยมีความสัมพันธ์กับจำนวนหนังสือรายงานผล จึง
เห็นได้ว่าจะมีหนังสือวิชาการเพิ่มขึ้นอย่างมากมาแต่เดิมน ผู้เชี่ยวชาญในด้านเอกสารการ
พิมพ์ทางวิชาการ ได้วิจารณ์เกี่ยวกับการขยายตัวในเรื่องนี้ว่า

“Dr. Vagtberg, ผู้อำนวยการของ Southwest Research Institute ได้กล่าว
ถึงปัญหานี้ โดยการแปลตัวเลขเหล่านี้ให้เป็นตัวหนังสือดูง่ายจนดำริบไม่คุ้นกับตัวเลข
จำนวนด้าน ๆ เหรียญว่าดังนี้ : “มีรายงานว่าเดิมนได้มีการผลิตหนังสือวิชาการออกมาทั่ว
โลกประมาณ ๖๐ ล้านหน้าทุกปี หรือเท่ากับหนังสือขนาด ๖๐๐ หน้า จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ เล่ม
ซึ่งถ้าวางซ้อนกัน ๑๐ เล่ม จะสูง ๑ ฟุต และจะต้องใช้พื้นที่ในการเก็บหนังสือยาว ๑๐,๐๐๐ ฟุต
หรือประมาณเกือบ ๒ ไมล์”

“Charles L. Bernier บรรณาธิการผู้ช่วยของ Chemical Abstracts อธิบาย
ปัญหานี้ว่า “หนังสือวิชาการในปัจจุบันมีมากมายเพียงจนไม่มีใครสามารถอ่านหนังสือที่พิมพ์

มาเพียงตำราใหญ่ ๆ ตำราเดี่ยว เช่น เคมี ได้หมด นักเคมีที่อ่านหนังสือภาษาต่าง ๆ ได้ ๓๐ ภาษา ถ้าในเดือนมกราคม ๑๙๕๕ เริ่มอ่านหนังสือเกี่ยวกับวิชาเคมีที่พิมพ์ออกมาในระหว่างปีนั้น และถ้าเขาอ่านหนังสือได้ในอัตราชั่วโมงละ ๔ เล่ม ดับคำหัดละ ๔๐ ชั่วโมง เมื่อต้นปีแรก เขาจะอ่านหนังสือได้ช้ากว่าหนังสือที่พิมพ์ออกมาถึง ๑๐ ปีกว่า”

“ตัวเลขเหล่านี้พอที่จะแสดงให้เห็นว่า นักธุรกิจหรือผู้ชำนาญพิเศษโดยทั่วไปไม่สามารถอ่านหนังสือที่เกี่ยวข้องกับวิชาการที่ตนสนใจได้หมด และโดยเฉพาะการติดตามหนังสือใหม่ ๆ และจัดให้เป็นหมวดหมู่ยังทำไม่ได้ใหญ่ และที่ตรงนี้แหละที่บรรณารักษ์ห้องสมุดวิชาเฉพาะจะเข้ามาช่วยจัดให้เรียบร้อย และให้บริการชั้นที่หนึ่งแก่วิทยาศาสตร์และมนุษยชาติโดยทั่วไป”

บางท่านอาจจะยังไม่ได้อ่านบทความเรื่องนี้ ข้าพเจ้าจึงอยากจะขอหยิบยกเอาบางตอนมาเล่าต่อให้ฟัง เพราะมันอธิบายได้ดีกว่าข้าพเจ้าในด้านเกี่ยวกับหน้าที่ของบรรณารักษ์ห้องสมุดวิชาเฉพาะ ดังต่อไปนี้

“บรรณารักษ์ห้องสมุดวิชาเฉพาะคือใคร? ประการแรกทีเดียวบรรณารักษ์ห้องสมุดวิชาเฉพาะ คือผู้ชำนาญพิเศษในการจัดระเบียบหนังสือ เขาปฏิบัติงานเดิมหนึ่งเป็น “ความจำของการวิจัย” คือ เป็นแหล่งของเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งบริษัทหรือองค์การของคนอาจจะค้นหา

“ห้องสมุดวิชาเฉพาะคืออะไร? ห้องสมุดวิชาเฉพาะมีหน้าที่ให้บริการ กล่าวคือมีหน้าที่จัดหาวิชาความรู้และประสพการณ์เท่าที่จะหาได้ให้แก่องค์การ เพื่อช่วยในการดำเนินงานขององค์การนั้น เจ้าหน้าที่ห้องสมุดต้องมีความชำนาญในการปฏิบัติและในเทคนิคของวิชาบรรณารักษศาสตร์ พร้อมทั้งความชำนาญในวิชาที่ห้องสมุดนั้นจัดการโดยเฉพาะ

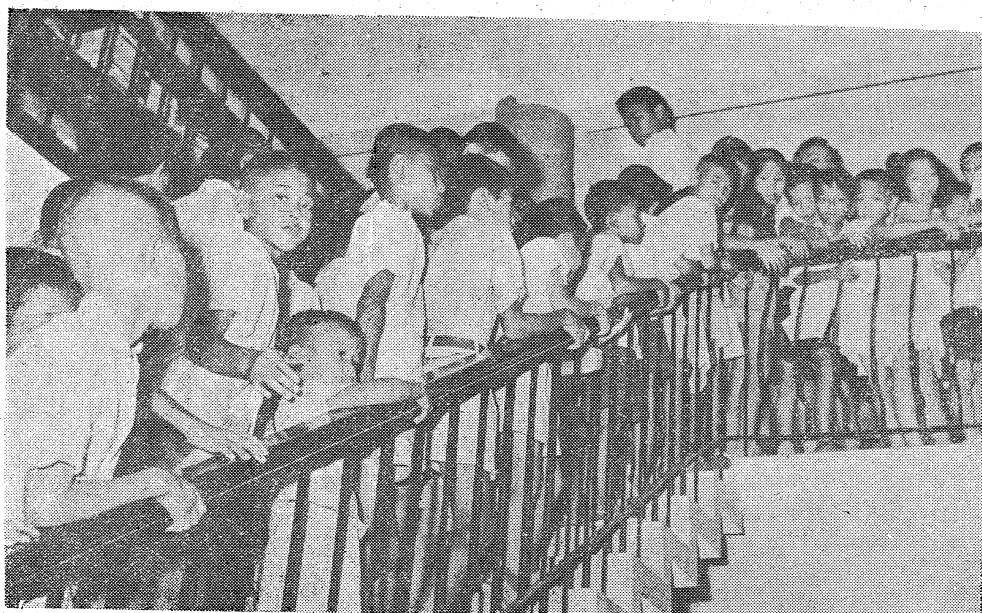
หน้าที่ของห้องสมุดวิชาเฉพาะ

๕

เพราะว่าห้องสมุดวิชาเฉพาะมีหน้าที่จัดหา รวบรวม และเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ในแขนงวิชาเฉพาะแขนงหนึ่ง ทั้งที่จัดพิมพ์แล้วและที่ยังไม่จัดพิมพ์

และ กระดูกสันหลังของห้องสมุดได้แก่หนังสือ วารสาร รายงาน จดสาร และเอกสารการพิมพ์ของรัฐบาล และอื่น ๆ ซึ่งมีจำนวนมากเพียงพอ แต่เครื่องมือของบรรณารักษ์ได้แก่วิธีการที่ใช้ในการจัดระบบและจัดหาเอกสาร กล่าวคือ การจัดหมู่หนังสือ การลงรายการหนังสือ ย่อเรื่องและจัดทำบรรณานี้ เป็นวิธีจัดเอกสารในห้องสมุดเพื่อให้ง่ายและสะดวกแก่การใช้ที่สุด

“ กล่าวอย่างสั้น ๆ ห้องสมุดวิชาเฉพาะ คือ หน่วยบริการเอกสารเรื่องราวเฉพาะ ซึ่งเชื่อมโยง แปรความ และจัดเอกสารที่มีอยู่เพื่อสำหรับใช้เป็นประจำ และเพื่อประโยชน์ขององค์การที่หน่วยนั้นปฏิบัติงาน ”

รายการวันเด็กของห้องสมุดศาลาอเมริกันได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก แม้ในห้องฉายภาพยนตร์เต็มแล้ว แต่ข้างนอกห้องก็ยังมีเด็กคอยชมอยู่อีก จึงต้องฉายภาพยนตร์ในวันเด็กถึง ๖ รอบ

เชิญมาช่วยกันบำเพ็ญประโยชน์เพื่อการศึกษา

รณฺจวน อินทรกำแหง

ในปัจจุบันงานด้านห้องสมุดมิใช่เป็นดังใหม่นัก เมื่อเอ่ยถึงเรื่องนิตยบุคคลส่วนมาก มักพอมองเห็นภาพและความเป็นไปในห้องสมุดว่า เป็นสถานที่แห่งหนึ่งซึ่งเต็มไปด้วยหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ แบ่งเก็บไว้เป็นหมวดหมู่ตามหลักการแบ่งหนังสือในวิชาบรรณารักษศาสตร์ และบุคคลดังกล่าวมักจะถูกกักขังอยู่ในฐานะเป็นสถานที่สำหรับคนคว่ำคึกษาด้วยตนเองบ้าง เป็นสถานที่สำหรับให้ความเพลิดเพลินบ้าง เป็นสถานที่สำหรับคนคว่ำหาข้อเท็จจริงเพื่อเพิ่มพูนความรู้รอบตัวบ้าง และเป็นสถานที่ซึ่งน่าจะเข้าไปพักผ่อนหรือผ่อนคลายบ้าง นอกจากนี้ยังมีบุคคลคอยเอาใจใส่ให้คำช่วยเหลือแนะนำ และให้ความสะดวกในประการต่าง ๆ เช่น จัดเก้าอี้ที่เชิญชวนให้นั่งอย่างสบาย ดูแลจัดหาหนังสือให้ เป็นต้น รวมความว่า เมื่อเข้าไปในห้องสมุดนั้นเชื่อได้ว่าไม่มีการขาดทุน ตรงกันข้าม จะมีแต่กำไรอันมีค่า ซึ่งถ้าไม่คิดก็จะมองไม่เห็น

ตามความเป็นจริงห้องสมุดที่ดีย่อมมีลักษณะและให้คุณประโยชน์ดังกล่าวแล้ว แต่ถ้าเราจะหันมาดูสภาพความเป็นจริง ปรากฏว่า ห้องสมุดอันเป็นศูนย์กลางของความรู้ความเพลิดเพลินนั้นหาได้ยากยิ่ง ดังนั้นจึงมีบุคคลหลายคนซึ่งจะได้มีโอกาสติดต่อประโยชน์จากห้องสมุดได้เต็มที่ และพลอยทำให้ผู้ที่ประสบกับสภาพตรงกันข้ามของห้องสมุดนั้นเกิดความระอาเบื่อหน่าย มองเห็นห้องสมุดเป็นสถานที่ที่รุงรังเหมือนป่าช้าหนังสือที่มบรรายกาค่มีด ๆ ทับ ๆ เหมือนดังแต่ก่อนอีก ถ้าเราจะลองวิเคราะห์หาเหตุผลดูว่า เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น ในเมื่อปัจจุบันก็มีบุคคลจำนวนไม่น้อยเริ่มสนใจในกิจการห้องสมุดเพื่อหวังใช้เป็น

เชิญมาช่วยกันบำเพ็ญประโยชน์เพื่อการศึกษา

๗

แหล่งค้นคว้าหาความรู้ การศึกษาแผนใหม่ที่เริ่มปรับปรุงที่หวังที่จะใช้ห้องสมุดเป็นประดิษฐ์เครื่องมือส่งเสริมให้การศึกษาดังนั้นไปสู่จุดมุ่งหมายโดยสมบูรณ์ ถ้าเหตุประการหนึ่งที่ต้องเห็นได้ชัดเจนนั่นคือ การขาดแคลนบรรณารักษ์ผู้จะทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบความเจริญก้าวหน้าของห้องสมุดแต่ละแห่ง ดังนั้นกิจการห้องสมุดจึงดำเนินไปตามระยะการรวมเหมือนการทำงานเพาะปลูกที่ไม่มีหลักการโครงการ จะคอยอาศัยแต่ความเมตตาจากธรรมชาติเท่านั้น

โดยความเป็นจริงบรรณารักษ์เป็นบุคคลผู้มีความจำเป็น และสำคัญอย่างยิ่งต่อกิจการห้องสมุด เป็นผู้ที่จะคุมให้ห้องสมุดอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ได้โดยสมบูรณ์ แม้ว่าบางครั้งบรรณารักษ์จะถูกมองคล้ายกับว่าเป็นภารโรงเฝ้าหนังสือ หรือเป็นคนไม่มั่งคั่ง หรือคนไร้ความสามารถหย่อนสมรรถภาพจึงได้รับความกรุณาให้มาพักผ่อน ณ ที่นี้ แต่ทว่าในบรรดาผู้ที่ตระหนักเห็นเช่นนี้ย่อมทราบได้ว่า บรรณารักษ์ผู้เข้าใจงานจากการศึกษาอบรมมาแล้ว คือบุคคลผู้อาจเป็นได้ตั้งแต่

๑. คนรับใช้ คือ รับใช้ให้ความสะดวกแก่ผู้เข้ามาในห้องสมุดโดยไม่เลือกชั้นวรรณะและบุคคล ด้วยการจัดสถานที่ที่สะดวกสบายไว้ต้อนรับ เตรียมหนังสือและอุปกรณ์อื่นไว้ให้ จัดเก็บรักษาให้เรียบร้อยเป็นระเบียบ และพร้อมที่จะรับคำตำหนิติเตียนโดยสงบเงียบ

๒. เพื่อน คือ ทำตนเป็นคนสบายเปิดเผย เป็นกันเอง เพื่อป้องกันมิให้ผู้ที่จะเข้ามาในห้องสมุดเกิดความเก้อเขิน ให้คำแนะนำเกี่ยวแกหนังสือตามฐานะของเพื่อน ช่วยเหลือให้ความสะดวกในการหยิบหาหนังสือ แดกเปลี่ยนความคิดเห็นในหนังสือ

๓. ครู คือ ช่วยอธิบายการเด็ก การใช้หนังสือเพื่อการศึกษา ค้นคว้า แนะนำข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออันจะช่วยให้ผู้ใช้เกิดวิจรรณญาณในการอ่าน ช่วยชี้ให้เห็นถึงประโยชน์อันจะพึงได้และวิธีที่จะใช้หนังสือเป็นเครื่องขัดเซยความ ขาดทาง ขารมณและจิตใจ โดยเฉพาะในห้องสมุดโรงเรียน บรรณารักษ์ที่คอยอดสามารถที่จะทำหน้าที่ได้ประหนึ่งเป็นครูผู้หนึ่ง ด้วยการช่วยอธิบายวิธีศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากหนังสือ ปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน

ให้เกิดชนแต่เพียงเยาว์วัย ซึ่งเป็นคุณสมบัติอันสำคัญที่ควรจะได้รับ การปลูกฝังเป็นอย่างดี เพราะการอ่านมากย่อมเป็นการช่วยสร้างเสริมความฉลาดรอบรู้ให้เกิดขึ้น และพลเมืองฉลาด ย่อมยังประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติเป็นเอกประการ

นอกจากนี้ บางที่บรรณารักษ์อาจต้องทำคนเป็นนักจิตวิทยา เพื่อที่จะสามารถ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อีกด้วย ปัญหาหนึ่งอาจจะเป็นปัญหาทั่วไป หรือปัญหาเกี่ยวกับ ส่วนตัวบุคคล เช่น เด็กที่ด้อยทางบุคคลิกลักษณะ บรรณารักษ์จึงให้อ่านหนังสือที่จะ ช่วยสร้างเสริมบุคคลิกภาพให้ดีขึ้น เป็นต้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การจะเป็นบรรณารักษ์ที่ดีนั้นจะอาศัยแต่ความรักงานและตั้งใจ จริงเป็นพื้นฐานอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ ยังจะต้องอาศัยการฝึกหัดอบรมให้เข้าใจในหลัก การและวิธีดำเนินการห้องสมุดอันถูกต้อง เพื่อบรรณารักษ์จะสามารถเป็นได้ทั้งนักจิตวิทยา ครู เพื่อน ตลอดจนการเป็นคนรอบรู้ที่ดี ถ้าจะคิดไปอีกทีหนึ่ง การที่เราจะไปรับใช้ใคร ก็ตาม เพื่อช่วยให้เขามีความสุขสมบูรณ์ ช่วยให้เขาเป็นคนที่มีความรู้ ความคิด ช่วย ให้เขาเป็นคนฉลาดเป็นตัวของตนเองนั้น ย่อมนับว่าเป็นงานกุศลอันไม่น่าพึงรังเกียจเลย ควร จะได้รับการยกย่องสรรเสริญด้วยซ้ำไป แต่หากเพราะเหตุว่า ผู้ที่จะเข้าใจในงานนี้ จริง ๆ ยังมีน้อย จึงทำให้การเผยแพร่และทำประโยชน์ในด้านนี้ไม่ได้ทั่วถึง

ด้วยเหตุนี้ ถ้าหากผู้ใดมีความรู้ดีอยากจะเผยแพร่เพื่อการกุศล จะต้องเข้ามา ร่วมในงานบรรณารักษศาสตร์เพื่อช่วยเผยแพร่งานนี้ให้กว้างขวางขึ้น อันเป็นทางหนึ่งที่จะ ดึงเสริมการศึกษาให้ได้ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้เขียนก็รู้สึกว่าเป็นสิ่งที่น่าจะต้องทำดู เพราะการ ทำงานในห้องสมุดมิใช่ว่าจะให้ประโยชน์ต่อผู้อื่นฝ่ายเดียว จากการขอความช่วยเหลือ ความชำนาญนั้นเองย่อมเป็นทางส่งเสริมให้ผู้ที่ทำหน้าที่บรรณารักษะนั้น มีความรู้ความสามารถ เพิ่มคุณสมบัติของตนเองด้วย ดังแจ้งอยู่ในประกาศเรื่องประโยชน์ของวิชาบรรณารักษ ศาสตร์ จากแผนกบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่า

“วิชาบรรณารักษศาสตร์ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Library Science เป็นวิชาที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานในห้องสมุดทั้งในทางทฤษฎีและปฏิบัติ และให้ความรู้อย่างกว้างขวางในเรื่องหนังสือและอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับห้องสมุด

ผู้ที่ศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์จะได้รับประโยชน์หลายประการ ตามารถที่จะดำเนินงานดังต่อไปนี้ คือ

วางแผนห้องต่าง ๆ ในอาคารห้องสมุดให้ถูกแบบและเหมาะสม ตลอดจนการจัดวางเครื่องเรือนและเครื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในห้อง เพื่อให้ห้องสมุดเป็นสถานที่ที่ลักษณะชวนเชิญให้คนมาใช้ประโยชน์

เลือกซื้อหนังสือวารสารทุกประเภทและอุปกรณ์ได้ดัดกันศึกษาทุกชนิด ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุด

จัดหมู่หนังสือตามระบบสากลโดยใช้สัญลักษณ์แทนชนิดของหนังสือ เพื่อให้หนังสือชนิดเดียวกันอยู่ใกล้ ๆ กัน ซึ่งจะเป็นการสะดวกแก่ผู้ใช้หนังสือ ทำบัตรรายการชนิดต่าง ๆ ให้ถูกต้องตามแบบสากล คือ บัตรผู้แต่ง บัตรชื่อเรื่อง บัตรเรื่อง บัตรโยง บัตรแจ้งหมู่หนังสือและบัตรเพิ่มชนิดต่าง ๆ เป็นการช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดทราบว่า มีหนังสืออะไรบ้างในห้องสมุด

ให้บริการแก่ผู้อ่านทั้งเด็กและผู้ใหญ่ในห้องสมุดทุกประเภท การแนะนำหนังสือให้เป็นรายบุคคลและเป็นหมู่คณะ วิจัยจัดการแสดงกิจกรรมห้องสมุดทุกชนิด เช่น การจัดแสดงหนังสือ การค้นหาหนังสือเกี่ยวกับหนังสือ การอภิปราย การเล่านิทานให้เด็กฟัง การทำรายชื่อหนังสือ ประกอบด้วยบรรณนิทัศน์ การสอนวิธีใช้ห้องสมุด และใช้ประโยชน์จากหนังสือ แก่นักศึกษาและนักเรียน การจัดห้องสมุดในห้องเรียน

ให้บริการตอบคำถาม วิธีใช้หนังสืออ้างอิงตอบคำถาม เพื่อช่วยแนะนำผู้อ่านว่าคำถามชนิดนั้น ๆ จะค้นหาคำตอบจากหนังสือเล่มใดบ้าง วิธีค้นหาบทความและหนังสือต่าง ๆ เพื่อทำการวิจัยวิชาการแขนงต่าง ๆ

จัดบริหารงานในห้องสมุด การแบ่งแผนงานต่าง ๆ ในห้องสมุด การอบรมเจ้าหน้าที่ การสำรวจหนังสือ จัดงบประมาณ ซ่อมหนังสือ ตั้งซื้อและแลกเปลี่ยนหนังสือ วิธีการชักจูงให้คนนิยมการอ่านหนังสือและมาใช้ห้องสมุดมากขึ้น

ได้ทราบถึงวิวัฒนาการของห้องสมุดตั้งแต่สมัยโบราณมาจนกระทั่งสมัยปัจจุบันทั้งต่างประเทศและในประเทศ จุดประสงค์ที่แท้จริงของห้องสมุด ฐานะของห้องสมุดในสังคมปรัชญาของอาชีพบรรณารักษ์และกิจการของสมาคมห้องสมุดต่าง ๆ

นอกจากนี้ผู้ที่ศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ยังได้รับ ประโยชน์จากวิชา ประกอบอีกเป็นอันมาก เช่น ทราบเรื่องประวัติความเป็นมาของหนังสือและพระราชบัญญัติการพิมพ์ ได้รับความรู้เกี่ยวกับศิลปทุกแขนง ดังคมคำศัพท์ และระเบียบงานธุรการทั้งแบบไทยและต่างประเทศ พิมพ์ดีด ซึ่งสามารถจะนำไปปฏิบัติงานธุรการได้ดียิ่งขึ้น นอกจากความรู้เหล่านี้วิชาบรรณารักษศาสตร์จะช่วยปลูกฝังนิสัยอันดีงามให้แก่ผู้ที่ศึกษาอีกหลายประการ เช่น การทำงานอย่างมีระเบียบ ความรักต่อวรกาย ความละเอียดละออ ความประณีต และรู้จักคุณค่าของหนังสือมากขึ้น”

Speech by Robert Blum
East - West Dinner
American Library Association
San Francisco, California

July 13, 1958

THE CHALLENGE TO OUR INTELLECTUAL RESOURCES

I would like to express my thanks to you and to your associates for having invited me to address this East-West dinner preceding the annual meeting of the American Library Association and to tell you how pleased I am that you are meeting in San Francisco. I would also like to say how happy I am that many librarians from foreign countries are able to participate in your meetings as evidence of the great importance that the ALA has in encouraging closer cultural relations among nations.

Although you allowed me complete freedom in selecting the subject on which I would speak to you, you may have had in mind that I would choose a subject related to Asia. This might have seemed to fit the theme of this East-West Dinner, your meeting place here in the Far East Cafe on the shores of the Pacific, as well as my own most immediate preoccupations as President of The Asia Foundation.

However, I chose differently and hope that this does not disappoint you. When I thought of this gathering and of the members of the American Library Association who would be attending it, I found that my mind kept

turning to the subject of books and learning. I thought of you as the custodians and champions of our intellectual heritage. As in my mind I went over the subjects that the American Library Association will be discussing this week, and as I thought of the interest of this group in international affairs, I tried to put the purposes of the Association in a broad perspective that establishes their relevance to the grave problems that are troubling us all. So I selected as my subject for this evening "The Challenge To Our Intellectual Resources" because I wanted to speak to you about the way in which the task of all of us who are trying to serve the ends of human dignity and free society has been made more urgent and more difficult by some of the changes taking place in the world. It is within this broader framework that I want to put the theme of East-West relations that has inspired this gathering.

It has become almost trite to say that the United States can no longer live in isolation. Yet I am not sure that we have fully understood what we mean by this or that we have drawn the pertinent and necessary conclusions. We have understood that our foreign policy and our national defense are affected by what is happening around the world, but we have not yet adequately realized that more fundamental matters than these are involved in the challenges that face our nation. Is it not, after all, our ways of thinking, our ethical judgments, and our standards of value that underlie our conduct, power and decisions as a nation as well as our personal satisfactions as individuals?

For example, we have tended to make sweeping generalizations from our own limited national experience and assume that other peoples throughout the

world--less fortunate and therefore presumed to be less virtuous than we--yearned to emulate us at the earliest opportunity. Our experience led us to believe that economic development could only flourish under a system of private enterprise, that scientific achievement was a product of a liberal outlook and that material strength was a special reward for Christian virtue. Today our eyes tell us that these assumptions are not necessarily true, but our hearts refuse to believe the evidence. Nonetheless, we are forced to question some of these earlier assumptions and we feel frustrated and puzzled.

Let us look at some of the things that have happened.

The United States has not merely become a leading power in the world with all of the responsibilities and worries that this implies for our foreign commitments, our national defense and our economic policy. Our involvement goes much more deeply than this. Science which we had thought could only be a noble instrument of progress has revealed the awful purposes of destruction to which man can put it, even -- or should I say especially -- in the name of peace and justice. We are troubled by this seeming contradiction between our peaceful purposes and the weapons we create. We need to understand better than we now do the relationship between the fallibility and imperfect morality of man and the material power that he has learned to fashion and wield.

Political systems that we have alternately despised for their evil and feared for their ruthlessness have revealed a strength and durability that we have been loath to recognize. It has not been easy to reconcile these achievements with

our self-righteousness. The assuredness born of our remarkable national accomplishments has been shocked. Today, to our bitter surprise and to the consternation of some, we see that it is not enough to scorn and underestimate our adversaries. In spite of our abhorrence of their political systems and their methods of repression in the name of progress, they have, in fact, achieved strength and prestige at home and abroad. More recently, we have even reluctantly concluded that we have perhaps something to learn from them. Most important of all, in my opinion, this challenge teaches us the need for what Dr. Robert Oppenheimer has called an "inward look" at ourselves. This will better equip us to offer the world a vision corresponding to the needs of the times and help us to make that vision a reality.

As a result of our fears for our own society which seemed to be threatened for the first time in peacetime, our initial response was to meet the challenge by defensive reaction at home. It did not occur to us that there might be weaknesses in our own outlook that hampered our ability to understand the situation in which we found ourselves after the end of the war and that discouraged other nations from willingly accepting our leadership. It happened also that, preoccupied as we were with the communist threat and being unwilling to recognize communist accomplishments, we failed to perceive that many of the problems facing us would have faced us anyway had there been no communism. The second half of the twentieth century is a period of scientific, social and political change, and much of what is happening would have been upon us even if Lenin and his followers had not taken power in 1917 and Mao Tse-tung in

1949. The communist threat obscured and distorted our understanding of other problems requiring our attention that go deeply into the nature of our society and its relationships to the changing world in which we live.

Recent years have seen our eyes opened to some of these other problems as well, and it is imperative that we do our utmost to understand them. A world dominated by the Christian West which had grown to regard its superiority as an eternal truth of human history is being transformed before our eyes. The peoples of Asia, the Middle East and Africa are seeking their place in the sun, and the political and economic doctrines taught them by the West are eating away at their traditional societies. No one knows what will come in their place, but no one can deny that what is emerging will be of immense importance. It already is. The mold of history that shapes these nations is not the same as ours, and they will not emerge in our image. But it is our responsibility to understand these forces of history and help shape a mutual adjustment and relationship that recognize their needs and our interests. A special obligation rests with us as the stronger power to assist them in the achievement of their rightful national aspirations. We need to be quite clear, however, about one thing. The period when we can look upon these peoples with condescension and contempt is past, and we will ignore this only at our peril. The sweep of history having overtaken them must not now leave us behind in smug contentment with the stale slogans of a dead era.

We have observed, to our surprise and disappointment, that these new nations as they have achieved their independence have not necessarily adopted

the system of democracy, traditions of liberalism and economic doctrines which we assumed represented the ultimate and naturally most desirable goal of all right-thinking nations. Instead, responding to their own traditions and experience and to influences from the outside world, they have devised political and economic forms of which we do not always approve. Yet, we have observed in dismay that our approval or disapproval is not always important in influencing the decisions, the development and the sympathies of other countries.

Thus, we have seen that the world is changing and that we are confronted by new, and, to some extent, terrifying challenges. We have realized that we no longer live in isolation, but we have not yet adjusted our outlook to this situation. The past ten years have been very difficult ones during which we have exerted ourselves to strengthen our sinews, build up the forces of our friends, and denounce and weaken our adversaries. The frustrating impotence of our power to make our national will felt in overcoming all obstacles has demonstrated that these actions, however necessary, are not adequate. They deal only with the more obvious political features of the present crisis and do not go deeply into the profound social and cultural changes that are overtaking all nations. It is not merely the existence and potential of nuclear weapons and guided missiles that have brought all of us closer together, but ideas as well, with the meeting of national destinies and the interplay of social and cultural influences.

It is going to take time for us to understand these new developments and adjust our outlook and attitudes toward them. It is imperative, however, that we arm ourselves intellectually and emotionally for a world that is quite

different from the relatively quiet and isolated one that we have known. As the life of the individual citizen has become easier, that of the nation has become more difficult. It may even be that in this contradiction there lies a weakness because we have lost the simple faiths that made us resolute.

I am afraid, however, that simple faiths alone will not solve our complex problems or alleviate those of the world. Imagination, ideas and understanding are also needed. I do not think we have yet realized this. Is it not revealing, for example, that our growing material strength and our response to the present world crisis should be accompanied by greater demands for intellectual, social and moral conformity? At the very time that we have been in desperate need for ideas, we have derisively denounced those curiously dissimilar twins the "long-hairs" and the "egg-heads". Have we forgotten that Karl Marx was merely a writer of books and that the American and French revolutions found their inspiration in the Encyclopedists of the eighteenth century? Was it not distinguished men of ideas who first gave our nation an imprint that still endures?

There are signs that we are becoming more alert to some of these problems. Recently a good deal of attention has been paid to the state of American education. We have begun to wonder whether an educational doctrine that emphasizes social conformity and that sees in academic excellence an enemy of democracy is really what we need. It is paradoxical that the concentrated attention our educational system is now receiving came about largely because of our

realization that the communist countries had made remarkable strides in education at the very time when it was good form in the United States to discredit and underestimate their achievements. The launching of the first sputnik was the startling alarm that awakened us to a problem that was there all the time.

The issues have now been well drawn for us by a number of competent observers. Just a month ago the members of an American educational mission to the Soviet Union headed by Dr. Lawrence Derthick, Commissioner of the Office of Education, reported that what struck them most during their visit was what they called the "total commitment to education" that they found. Although our educational system has made remarkable contributions to the development of America, and the public school and public library are enduring symbols of our heritage, can we truthfully say that we have a "total commitment to education"? I am afraid that this is not to be found even in the schools themselves, and in this respect the schools are a reflection of the temper of the country. Intellectual excellence has been given a secondary place to the self-indulgent misapplication of democratic theories of education. It is not in a climate such as this that we can rise to the challenge that has been presented to us or that our imaginations can be aroused and our wits sharpened so that we will successfully understand the problems that face us and pursue the tasks necessary to overcome them.

I would like to quote from the report on education significantly entitled "The Pursuit of Excellence" of the commission set up by the Rockefeller Brothers Fund. Here is what this group headed by John Gardner, President of the Carnegie

Corporation, had to say only three weeks ago: "A nation only achieves the kind of greatness it seeks and understands. Only if we value intellectual excellence shall we have it...If we ask what our society inspires in the way of high performance we are led to the conclusion that we may have, to a startling degree, lost the gift for demanding high performance of ourselves".

What this means is that if we wish to fulfill our responsibility as a leader of free peoples, we must show the same measure of determination and of discipline through our own democratic methods that other countries show through their authoritarian ways. If we take the easy way out and interpret a free society to mean that its members are free to do as they choose, then we would deserve the fate awaiting us. We need to encourage the intellectual and cultural vitality of which we see signs all about us but which is not today receiving sufficient attention. We must bring about a greater sense of moral and social responsibility and not confuse this with social conformity. These great purposes must not be allowed to languish for want of support at a time when far less worthy causes are pampered with attention and corrupted by public acclaim.

We have in America a great tradition of the pursuit of knowledge, and we must not diminish this. But at the same time I think it is important that we ask ourselves what it is that we are trying to know. What is this knowledge for? In recent years we hit on the phrase "know-how" as if that were the ultimate goal of knowledge and the test of its success. This is certainly one test and an important one, but "know-how" is only an end product. We have

learned that merely "exporting know-how" is not the answer to our problems. Moreover, we are not as certain now as we were a few years ago that on this ground we are unbeatable.

Perhaps this will help emphasize that what education and knowledge must be principally concerned with is not techniques but depth of understanding, human personality, intellectual achievement, and social purposes. These need to be continually renewed, stimulated and re-examined if we are to keep ourselves and our senses alive. Along with the "know-how" we need more "know-why", "know thy neighbor", and "know thyself". Otherwise the "know-how" will dry up and be sterile. We must constantly review and reformulate our doctrines and the sources of our knowledge and understanding of ourselves and of the world. Let us not go down in history as the nation with the greatest quiz programs.

It is necessary for us to look abroad as well as at home in improving our understanding of what is going on in the world. Both politically and geographically we and other nations have moved closer together. In recent years we have moved vigorously and even frantically to send thousands of Americans throughout the world to develop speedy measures of military defense, economic development and political alignment. Yet we lag far behind in our knowledge of the cultures, languages, histories and aspirations of the very nations that we presume to influence. The public interest in foreign countries can be read on the front pages of our newspapers. We need to go far beyond that, and, probing behind the latest international crisis, we must deepen our understanding of the foreign

THE CHALLENGE TO OUR INTELLECTUAL RESOURCES

66

peoples with whom our destiny is linked. They do not behave as we do, nor do they all aspire to be as we are. Each in its way and with its assets and limitations is trying to fulfill its own national tradition. If we expect them to understand us and be friendly to our national purposes we must make a greater effort than we have made to understand them. If we want to help them, whether our motives be benevolent or narrowly political, we must try to see their problems as they do and leave our arrogance behind. The time is past, if it ever was here, when we could look at the rest of the world with indifference or condescension.

Our successes have been so great and our society so bountiful that it is not unnatural for us to assume that we can continue with the same assumptions that we have had in the past. But I think this would be a serious and perhaps a fatal mistake. We cannot take it for granted that everything will continue as it always has been and that there will be an inevitable happy ending regardless of carefree self-indulgence, temporary misfortunes and hairbreadth escapes.

I realize that the kind of effort and self-discipline that I am speaking of are not easy to reconcile with the traditions and institutions of a free society. This can be done, however, if the will is there and the attempt is made. Of one thing I am certain. If we do not establish higher standards and stricter discipline for ourselves these will most surely be imposed on us by the course of history, and probably in much more unpleasant forms.

Perhaps I should apologize to you for having introduced such a substantial and seemingly unpleasant subject this evening on the eve of your meetings. I do believe, however, that what I have had to say is very directly related to what

you will be talking about this week. For whether you talk about library organization, services, staffing, cataloguing or all the other matters that will draw your attention, you must ultimately have in mind the purpose that you are trying to serve. As I see it, that purpose is to make available the heritage of wisdom, beauty, information and learning that is on your shelves. This heritage must become a very real part of our lives and contribute to a more enlightened understanding of the world in which we live so that we may better fulfill our responsibilities. Your efforts will have been nobly rewarded if this great goal can be served.

เด็ก ๆ กำลังชมนิทรรศการที่หน้าห้องสมุดศาลาอเมริกัน เมื่อ ๖ ต.ค. ๒๕๐๑ ด้วยความเอาใจใส่
ก่อนเข้าชมรายการวันเด็กของห้องสมุดแห่งนั้น

The National Library of Thailand

T. Amatyakul

หอสมุดแห่งชาติของประเทศไทย

ด. อมาตยกุล

History

The National Library of Thailand has been organized differently from other modern libraries from its very beginning. The right system of a library should be a free organization or institute established under a Royal Decree in the arrangement of various sections involved in the library, such as the Secretary Section, Card Cataloging Section, General Reference Section, Circulation Section and so on, but the National Library has its evolution from small libraries to the present National Library without any up-to-date Library Law that should have been enacted by the Government to

ประวัติ

หอสมุดแห่งชาติ มีระเบียบ ปฏิบัติ การ ผิดกับหอสมุดโดยทั่ว ๆ ไป เพราะตามหลัก การที่ถูกตั้งหอสมุดจะต้องเป็นองค์การอิสระ หรือเป็น สถาบันหนึ่ง ซึ่งมี พระราชกฤษฎีกา กำหนดวิธีแบ่งหน่วยงานต่าง ๆ ให้สัมพันธ์ กับงานในหน้าที่หอสมุด เช่น แบ่งเป็น แผนกตำราบรรณ แผนกทำบัตรและแยกประเภทหนังสือ แผนกบริการตอบคำถาม แผนก รับและจ่ายหนังสือ เป็นต้น แต่เนื่องจากหอ สมุดแห่งชาติได้ วัฒนาการมาจาก หอสมุด เด็ก ๆ จนกระทั่งกลายมาเป็น หอสมุดแห่ง ชาติในปัจจุบันนี้ และไม่มีพระราชบัญญัติ จัดตั้งหอสมุดแบบใหม่เหมือนอย่างหอสมุด ของประเทศอื่น ๆ ซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ รัฐบาลรับภาระใน การ ทำนุบำรุง หอสมุด

support its functions as has been promulgated in other libraries like those in the United States of America and Japan. In order to appreciate everything easily, we should like to give a brief information as to how the small libraries have been evolved into the present National Library.

In 1783 King Yotfah Chulalok, the first sovereign of the Chakri Dynasty of Thailand founded in the Grand Palace in Bangkok a library for the purpose of preserving the Royal Editions of the Tripitaka (Sacred Canon). This library was named "The Mandira Dhamma Library". Five years later, in 1788, the building of this library was accidentally burnt down, and a new building, thus, was built and named after the previous one.

In 1900 King Chulalongkorn, the fifth sovereign of the dynasty, founded a Buddhist monastery called "Wat Ben

วารสารห้องสมุด

ซึ่งเรียกว่า Library Law เช่นในสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น เป็นต้น ดังนั้นเพื่อให้เป็นการเข้าใจง่าย ขอกล่าวถึงวิวัฒนาการของห้องสมุด ซึ่ง ได้กลาย เป็นห้องสมุด แห่งชาติ ในปัจจุบัน

เมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๖ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างหอพระไตรปิฎกหลวงขึ้นในพระบรมมหาราชวัง ทรงพระราชทานนาม^๕ หอว่า หอพระมณเฑียรธรรม ต่อมาภายหลัง ๕ ปี คือในปี พ.ศ. ๒๓๓๑ หอมณเฑียรธรรมถูกไฟไหม้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นใหม่ใช้นามเดิม

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๓ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสร้างวัดเบญจม-
บพิตรและทรงสร้างหอสมุดขึ้นที่วัดนั้น เพื่อ

jama Bophit", and a Library was also established in the compound of this monastery for the collection of general Buddhist scriptures. It was called "The Buddhasasanasangaha Library".

However, both the Mandira Dhamma Library and the Buddhasasanasangaha Library were intended only to preserve ancient Buddhist scriptures and manuscripts and could not be considered as a real library because no research or study by the public was allowed to be done herein.

In 1881, King Chulalongkorn, together with other members of the Royal Family donated some of their own property inherited from the late King Mongkut for the construction of another library, called "The Vajirayan Library" in honour of the religious name of King Mongkut, when His Majesty was in the priesthood, before His accession to the throne, but only the Royalty and the Library's members could

เป็นที่รวบรวม คัมภีร์ พระพุทธคำสอนทั่วไป
ทรงพระราชทานนามว่า หอพุทธคำสอน
ดังคะ

หอ มณเฑียรธรรม กับ หอ พุทธคำสอน
ดังคะทรงต้องหอนี เท้าจดคงจนแล้วเป็น
แต่เพียงที่รวบรวมหนังสือโบราณ เฉพาะ
คัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาเท่านั้น หาใช่
สถานที่สำหรับประชาชนจะ เข้าไป ค้นคว้าหา
ความรู้ได้สะดวกไม่ จึงยังไม่นับว่าเป็นหอ
สมุดโดยแท้จริง

พ.ศ. ๒๔๒๔ พระบาทสมเด็จพระจุลจอม
เกล้าเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วย พระ ประยูรญาติ
มีพระราชโอรสและพระราชธิดา ของพระบาท
สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงร่วม
พระทัยบริจาคเงินส่วนพระองค์ส่วนหนึ่ง ซึ่ง
เป็นพระราช มรดกที่ ได้รับ พระราชทาน จาก
พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มาตั้งหอสมุดขึ้นอีก
แห่งหนึ่ง แต่ผู้ที่จะเข้าอ่านหนังสือในหอ
สมุดนี้ไดกแต่เฉพาะเจ้านายและผู้ที่เป็นสมาชิก
เท่านั้น และหอสมุดนี้คงอยู่ในพระบรม
มหาราชวัง และชื่อนานนามเดิมพระเกียรติ

make use of its reading rooms, and it was particularly situated in the precincts of the Grand Palace.

Later in 1905, King Chulalongkorn wanted to erect a permanent building for public interest as an honoured souvenir for His Royal father, King Mongkut. He then ordered the amalgamation of the three libraries the Mandira Dhamma, the Buddhasasanasangaha in which all Buddhist Scriptures were kept, and the Vajirayan for all the printed Thai and foreign books into one permanent library building, called "The Vajirayan National Library" which has since been opened to the public.

All other stone inscriptions, palm-leaf manuscripts, and lacquer and gilt book-cases were later put in this library. The great gift of personal books together with the book-cases of King Vajiravudh, the sixth sovereign, was presented by King Prajadhipok, His Successor, to the Vajirayan National Library on January

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวว่า หอสมุดวชิรญาณ ซึ่งเป็นพระฉายานามในระหว่างที่ยังทรงผนวช

ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๘ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชประสงค์จะทรงสถาปนาสิ่งที่เป็นถาวร ประโยชน์เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมชนกนาถ จึงโปรดให้รวมหอสมุดทั้ง ๓ แห่ง คือหอพระมณเฑียรธรรม หอพุทธคำฉันต์ซึ่งเคยเก็บพระไตรปิฎกและหนังสือเกี่ยวกับพุทธศาสนา และหอสมุดวชิรญาณ ซึ่งเป็นหอสมุดที่เก็บหนังสือภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ เป็นหอสมุดสำหรับพระนคร เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปเข้าศึกษาหาความรู้ใน หอสมุดนั้นได้ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา แต่ชื่อของหอสมุดยังคงใช้ชื่อว่า หอพระสมุดวชิรญาณสำหรับพระนคร และต่อมาก็ได้รวบรวม บรรดา คติ จารึก ต่าง ๆ สมุดข่อย คู่มือหนังสือลายรดน้ำไว้ในหอสมุดแห่งนี้ด้วย ครั้นต่อมาเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๘ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงเป็นรัชทายาท ได้พระราชทานหนังสือรวมทรงคหหนังสือ ซึ่งเป็นสมบัติส่วนตัวพระองค์ ของ พระบาทสมเด็จพระ

29 th, 1925. This caused His Royal Highness Prince Damrong Rajanubhab, then the President of the Vajirayan National Library to improve the library services by removing the manuscripts, palm-leaf manuscripts, stone inscriptions and lacquer and gilt book-cases into another hall, called "Sivamok Phiman" in the preaent National Museum situated nearby, and gave it the original name "The Vajirayan Library". All the printed books both old and new presented by King Prajadhipok have still been preserved in the library building in front of Na Phra Dhat Road. This building was renamed "The Vajiravudh Library" in honour of King Vajiravudh. Both the Vajirayan Library and the Vajiravudh Library together were called "The Vajirayan National Library". When the Royal Institute was founded on April 19 th, 1926, the Vajirayan National Library became an organization under

พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้แก่หอพระสมุดวชิรญาณสำหรับพระนคร สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ นายหอพระสมุดวชิรญาณ สำหรับ พระนคร จึงได้ทรงจัดขยายกิจการของหอสมุดขึ้นใหม่ โดยแบ่งแยกสมุดข่อย คัมภีร์ใบลาน ศิลปจารึกและตู้ใส่หนังสือลายรดน้ำ ไปจัดไว้ที่พระที่นั่งศิวโมกษพิมาน ซึ่งอยู่ในบริเวณพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ และคงเรียกชื่อหอสมุดนี้ตามชื่อเดิมว่า หอสมุดวชิรญาณ ส่วนหนังสือคัมภีร์ที่มียุ่แต่เดิม และที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานมาใหม่ได้จัดรวมกันไว้ที่ตึกเดิม ซึ่งคงอยู่ริมถนนหน้าพระธาตุ แล้วขนานนามเพื่อให้เป็นที่เชิดชูพระเกียรติยศของ พระบาท สมเด็จพระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวว่า หอสมุดวชิราวุธ หอสมุดทั้ง ๒ แห่งนี้รวมกันเรียกว่า หอพระสมุดสำหรับพระนคร และเมื่อได้ตั้งราชบัณฑิตยสถาน ในวันที่ ๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๙ จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้หอพระสมุดสำหรับพระนครขึ้นอยู่กับราชบัณฑิตยสภา ต่อมาเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๔๗๗ ได้มีพระราชบัญญัติจัด

the Royal Institute by the Royal command.

Later, the Department of Fine Arts was established under an Act issued on May 3rd, 1934, the affairs of the Royal Institute, thus, became parts of the new Department, and as the Vajirayan National Library was originally an organization under the Royal Institute, it, accordingly, had to be under the authority of the Department of Fine Arts with its name changed to "The National Library".

In 1947, Princess Poon Pismai Diskul, the heiress of His Royal Highness Prince Damrong Rajanubhab, placed a collection of books, documents, photographs and some historical materials which were previously personal possessions of her father to the State's care. The books both in Thai and foreign languages are more than 7,000 volumes in number. The government, therefore, constructed another building as a memorial library

ตั้งกรมศิลปากรขึ้นและได้โอนงานของราชบัณฑิตยสภาให้กรมศิลปากร เพราะฉะนั้นหอพระสมุดสำหรับพระนครจึงได้ขึ้นอยู่กับกรมศิลปากรด้วย และเปลี่ยนชื่อเรียกเสียใหม่ว่า หอสมุดแห่งชาติ

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๐ หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ทายาทสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงมอบหนังสือและเอกสารต่าง ๆ รูปภาพกับเครื่องใช้บางอย่าง อันเป็นสมบัติส่วนพระองค์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพให้แก่รัฐบาล โดยเฉพาะหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศมีจำนวนมากกว่า ๗,๐๐๐ เล่ม รัฐบาลจึงจัดสร้างเป็นหอสมุดขึ้นอีกหอหนึ่ง ยุติลงหอสมุดวชิรราช จัดเป็นหอสมุดอนุสรณ์

in honour of this prince, named "Damrong Rajanubhab Library" which is open to the public. Books and photographs are available for reading and study in the reading room of this building.

Each of the three libraries—the Vajirayan, the Vajiravudh and the Damrong Rajanubhab, is under the responsibility of a librarian, who is supervised both in technical and general affairs by the Chief Librarian.

Organization of the National Library

As the National Library is not an independent institute but is only a division under the control of the Department of Fine Arts, the sections of library services both in technical and general affairs cannot be carried out properly. However, many technical theories applied in other modern libraries have been brought into practice. The National Library has sought

และขนานนามว่า หอสมุดดำรงราชานุภาพ เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และหอสมุดนี้เปิดให้ประชาชนเข้าค้นคว้าวิชาความรู้ โดยทางการให้ยืมหนังสือและรูปภาพอ่าน และศึกษาภายในหอสมุดนั้น แต่ห้ามยืมออกไปอ่านภายนอกหอสมุด

หอสมุดทั้ง ๓ หอ คือ หอสมุดจิตรลดา และหอสมุดดำรงราชานุภาพ ต่างมีบรรณารักษ์รับผิดชอบหอละคน และขึ้นอยู่กับความอำนวยความสะดวกของ บรรณารักษ์ใหญ่ ซึ่งดูแลรับผิดชอบทั้งฝ่ายวิชาการและฝ่ายธุรการ.

กิจการของหอสมุดแห่งชาติ

เนื่องจากหอสมุดแห่งชาติมิได้เป็นองค์การอิสระ แต่รวมขึ้นอยู่กับกรมศิลปากร การแบ่งแยกงานทางฝ่ายวิชาการและฝ่ายธุรการจึงมิได้เป็นไปอย่างกว้างขวาง ถึงอย่างไรก็ดี ทางกรมก็ได้พยายามปรับปรุงกิจการต่าง ๆ ให้คล้อยตามหอสมุดแบบใหม่ และได้พยายามติดต่อแลกเปลี่ยนเอกสารจากหอสมุดและสถาบันต่าง ๆ เพื่อให้ได้หนังสือเพิ่ม

many ways to increase the number of books by exchange of publications of the National Library and of other official authorities with various foreign libraries and other institutes. Means of acquiring books are as follows:—

1. Under the Press Act, every publisher is obliged to give 2 copies of every new issue to the National Library.
2. Gift.
3. Purchase on the budget of the library.
4. Exchange of official publications with foreign governments and societies of the learned.

The number of books in the National Library at the end of 1957 are as follows:—

1. Printed books 88,501 Volumes
 2. Manuscripts 45,395 Volumes
- Total 133,896 Volumes

พจนานุกรม
มรดก
มรดก
มรดก

ก. ได้รับตาม พ.ร.บ. การพิมพ์ ซึ่ง
ผู้พิมพ์โฆษณาจะต้องจ่ายให้แก่ หอสมุดแห่ง
ชาติ ๒ เล่มทุกคราวที่ตีพิมพ์หนังสือออกมา

ข. ผู้มอบให้

ค. จัดซื้อโดย เงินงบประมาณ ของหอ
สมุด

ง. แลกเปลี่ยนกับสิ่งพิมพ์ ทางราชการ
ของรัฐบาลต่างประเทศ และของสมาคม
วิทยาการอื่น ๆ

หนังสือที่มีอยู่ใน หอสมุด แห่ง ชาติใน
ปลายปี ๒๕๐๐ มีดังนี้

ก. หนังสือตีพิมพ์ ๘๘,๕๐๑ เล่ม

ข. หนังสือตัวเขียน ๔๕,๓๙๕ เล่ม

รวม ๑๓๓,๘๙๖ เล่ม

หอสมุดแห่งชาติของประเทศไทย

๓๑

Book Classification and registration

Formerly, books in the National Library were classified according to the old system. Since 1954 the Dewey decimal system of classification has been adopted, but the arrangement according to this new system requires 3—4 years more before it could be completed, as all the books in the National Library both in Thai and foreign languages together with those newly obtained have to be reclassified and this hard work demands more staff than the National Library actually has.

Relation with Foreign Institutes

1. Exchange of publications with foreign institutes has been made.

2. The National Library is also working for the Thai Government to carry on the agreements between the

การแยกประเภทหนังสือและทำบัตรทะเบียน

การจัดทำบัตรทะเบียนหนังสือในชั้นแรกแบ่งหมวดหมู่ตามความสะดวก และใช้ตัวอักษรเป็นเครื่องหมายของหมวดหมู่ บัตรดังกล่าวจัดทำตามระบบดัจฉนิยัม เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๗ เป็นต้นมา โดยอาศัยแบบอย่างและวิธีการของดิวอ คือใช้ตัวเลขเป็นสัญลักษณ์แทนหนังสือแต่ละประเภท ซึ่งเรียกว่า ระบบทศนิยม การจัดทำตามวิธีการของดิวอ มิได้จัดทำแต่เฉพาะหนังสือที่หอสมุดแห่งชาติได้รับใหม่ แต่ได้ทำย้อนหลังขึ้นไปตั้งแต่ต้น เพราะฉะนั้นในปัจจุบันจึงยังไม่สำเร็จ เนื่องจากหอสมุดแห่งชาติมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเฉพาะด้านนี้ ไม่เพียงพอหวังว่าภายใน ๓—๔ ปีข้างหน้า คงจะสำเร็จเรียบร้อยบริบูรณ์.

การติดต่อกับสถาบันต่างๆ ในต่างประเทศ

ก. แลกเปลี่ยนหนังสือกับสถาบันในต่างประเทศ

ข. เป็นเจ้าหน้าที่ในฐานะเป็นตัวแทนรัฐบาลไทย เพื่อดำเนินงานตามข้อตกลงว่า

Thai Government and the Government of the United States of America, and the Australian Government in regard to the exchange of official publications.

3. The National Library is the collector of official publications printed by different ministries of the Thai Government to be despatched to the libraries of the United Nations Organizations in Geneva and New York.

4. Acting as the United Nations Depository Library. Since 1948, the National Library has received publications issued by the United Nations Organization. Those who are interested in the work and affairs of this Organization are allowed to study them at this library.

Library Budget

The official budget which the National Library receives each year is 15,000 baht (equivalent to U.S. \$ 715). This sum of money is used for purchasing books, printing books as well as volume

ด้วยการแลกเปลี่ยนเอกสารโฆษณาทางราชการระหว่างประเทศไทยกับรัฐบาลอเมริกัน และระหว่างประเทศไทยกับรัฐบาลออสเตรเลีย

ค. รวบรวมจัดสรรหนังสือที่หน่วยราชการต่าง ๆ จัดพิมพ์ขึ้น เพื่อส่งไปให้ห้องสมุดสหประชาชาติ ณ กรุงเจนีวา และกรุงนิวยอร์ก.

ง. เป็น ห้องสมุดรับฝากหนังสือขององค์การสหประชาชาติ องค์การสหประชาชาติได้ส่งหนังสือ ขององค์การ ทุก ชนิดมาให้เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๑ เป็นต้นมา และห้องสมุดแห่งชาติได้ เปิดโอกาสให้ ผู้ใฝ่ใจในกิจการขององค์การสหประชาชาติเข้าอ่านและค้นคว้าหาความรู้ได้.

งบประมาณของหอสมุด

หอสมุดแห่งชาติ ได้ รับงบประมาณสำหรับซื้อหนังสือ พิมพ์หนังสือ ซ่อมและเย็บปกหนังสือรวมทั้งสิ้นเป็นเงินปีละ ๑๕,๐๐๐ บาท ซึ่งในการนี้ได้จ่ายเป็นค่าซ่อมแซมหนังสือต่าง ๆ หนังสือที่รวมเย็บ เป็นเล่มได้

หอสมุดแห่งชาติของประเทศไทย

๓๓

binding and mending the worn-out ones. Those which are bound into volumes are daily newspapers, weekly magazines and some other periodicals worth to be preserved.

Services

The National Library is open everyday to the public from 10.00 a.m.—5.00 p.m. except on Monday and official holidays. On Saturday is open from 2.00 p.m.—5.00 p.m. Services provided for the public are as follows:—

1. Registration as members of the library according to the circulation system prescribed by the Department of Fine Arts.

2. As Separate reading room is arranged for daily newspapers.

3. Periodicals are also supplied.

4. Other books are available for reading within the reading rooms of the library.

แก่หนังสือพิมพ์รายวัน รายสัปดาห์บางฉบับและนิตยสารบางเรื่องที่เหมาะสมจะรวบรวมรักษาไว้.

การบริการ

หอสมุดแห่งชาติ เปิดให้ประชาชนเข้าอ่านหนังสือได้ทุกวัน เว้นวันจันทร์และวันหยุดราชการอื่น ๆ เริ่มตั้งแต่ ๑๐.๐๐ น. ถึง ๑๗.๐๐ น. วันเสาร์เปิดตั้งแต่ ๑๔.๐๐ น. ถึง ๑๗.๐๐ น. และได้จัดบริการแก่ประชาชนดังนี้

- ก. ออกบัตรแก่ประชาชนที่เข้ามาอ่านหนังสือตามระเบียบของกรมศิลปากรที่วางไว้

- ข. จัดหนังสือพิมพ์รายวันให้ประชาชนได้อ่านเป็นประจำวัน

- ค. จัดหนังสือนิตยสารให้ประชาชนได้อ่านทุกวันตามวาระที่หนังสือพิมพ์ออกจำหน่าย

- ง. จัดให้ยืมหนังสือทั่วไปแก่ประชาชนผู้ประสงค์อ่านภายในห้องสมุด

5. Special permission must be obtained if any books (except rare ones) are to be read outside the library on the condition that the borrowers really have no time to work on their research within the reading rooms, and also when the books are officially borrowed by other authorities.

6. Providing guides for library visitors.

7. Giving suggestions on worthy books and answering questions inquired by the public.

Statistical Data of the National Library in 1956

1. Total books in Thai language acquired by the National Library in 1956=2,753 volumes and booklets classified :

General Works	1,384 volumes
Philosophy	48 „
Religion	481 „
Social Sciences	98 „

จ. จัดให้ยืมไปภายนอก เฉพาะรายที่มีหลักฐานว่าเป็นผู้สนใจค้นคว้าจริง ๆ และไม่เผลอว่างที่ จะมา อ่าน หนังสือใน หอสมุดแห่งชาติได้เป็นประจำ หรือทางราชการมีหนังสือมาขอยืม

ฉ. จัดเจ้าหน้าที่นำชมหอสมุด เมื่อมีผู้ติดต่อขอเข้าชมกิจการของหอสมุดแห่งชาติ

ช. แนะนำความรู้เกี่ยวกับหนังสือที่เป็นประโยชน์ และตอบคำถามแก่ประชาชนที่ต้องการทราบ.

สถิติต่างๆ ประจำปี ๒๔๙๙

ก. หนังสือภาษาไทย ที่ ได้รับ เข้า หอสมุดแห่งชาติประจำปี ๒๔๙๙ มีจำนวน ๒,๗๕๓ เล่ม ซึ่งมีรายการของแต่ละประเภทดังนี้

ประเภททั่วไป	๑,๓๘๔ เล่ม
ประเภทปรัชญา	๔๘ „
ประเภทศาสนา	๔๘๑ „
ประเภทสังคมศาสตร์	๙๘ „

หอสมุดแห่งชาติของประเทศไทย

๓๕

Linguistics	176 Volumes	ประเภทภาษาศาสตร์	๑๗๖ ,,
Pure Science	36 ,,	ประเภทวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	๓๖ ,,
Applied Science	18 ,,	ประเภทวิทยาศาสตร์ประยุกต์	๑๘ ,,
Arts and Recreation	40 ,,	ประเภทวิจิตรศิลป์	๔๐ ,,
Literature	369 ,,	ประเภทวรรณคดี	๓๖๙ ,,
History	103 ,,	ประเภทประวัติศาสตร์	๑๐๓ ,,

2. Total books in foreign languages

acquired in 1956=277 volumes classified :

๒. หนังสือภาษาต่างประเทศที่ได้รับ

เข้าหอสมุดแห่งชาติ ประจำปี ๒๔๙๙ มีจำนวน ๒๗๗ เล่ม แยกประเภทตามรายการดังนี้

General Works	— Volumes	ประเภททั่วไป	— เล่ม
Philosophy	11 ,,	ประเภทปรัชญา	๑๑ ,,
Religion	14 ,,	ประเภทศาสนา	๑๔ ,,
Social Sciences	153 ,,	ประเภทสังคมศาสตร์	๑๕๓ ,,
Linguistics	18 ,,	ประเภทภาษาศาสตร์	๑๘ ,,
Pure Science	6 ,,	ประเภทวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	๖ ,,
Applied Science	18 ,,	ประเภทวิทยาศาสตร์ประยุกต์	๑๘ ,,
Arts and Recreation	13 ,,	ประเภทวิจิตรศิลป์	๑๓ ,,
Literature	21 ,,	ประเภทวรรณคดี	๒๑ ,,
History	41 ,,	ประเภทประวัติศาสตร์	๔๑ ,,

3. Total readers and visitors in

1956 :—

๓. จำนวนคนที่เข้าอ่านหนังสือและเข้า

ชมในหอสมุดแห่งชาติ ประจำปี ๒๔๙๙

Vajiravudh Library

หอสมุดวชิราวุธ

Thai books 32,673 persons หนังสือภาษาไทย ๓๒,๖๗๓ คน

Foreign books	1,321 persons	หนังสือภาษาต่างประเทศ	๑,๓๒๑ คน
Daily Newspapers	17,688 „	หนังสือพิมพ์รายวัน	๑๗,๖๘๘ „
Periodicals	15,955 „	หนังสือรายสัปดาห์	๑๕,๙๕๕ „
Publications of U.N.	50 „	หนังสือองค์การสหประชาชาติ	๕๐ „
Visitors	272 „	ผู้เข้าชม	๒๗๒ „

Vajirayan Library

หอสมุดวชิรญาณ

Readers and copiers of manuscripts	42 persons	ผู้อ่านและคัดหนังสือตัวเขียน	๔๒ คน
Visitors	131,492 „	ผู้เข้าชม	๑๓๑,๔๙๒ „

Damrong Rajanubhab Library

หอสมุดดำรงราชานุภาพ

Readers	830 persons	ผู้อ่านหนังสือ	๘๓๐ คน
Visitors	1,970 „	ผู้เข้าชม	๑,๙๗๐ „

Statistical Data of the National Library in 1957

สถิติของหอสมุดแห่งชาติ
ประจำปี ๒๕๐๐

1. Total books in Thai language acquired by the National Library in 1957=2,238 volumes and booklets classified :

๑. หนังสือ และเอกสารที่ หอสมุดแห่งชาติได้รับในปี ๒๕๐๐ มีจำนวนทั้งสิ้น ๒,๒๓๘ เล่ม แยกประเภทตามรายการดังนี้

General Works	1,000 volumes	ประเภททั่วไป	๑,๐๐๐ เล่ม
Philosophy	116 „	ประเภทปรัชญา	๑๑๖ „
Religion	469 „	ประเภทศาสนา	๔๖๙ „
Social Sciences	170 „	ประเภทสังคมศาสตร์	๑๗๐ „

หอสมุดแห่งชาติของประเทศไทย

๗๓

Linguistics	76 volumes	ประเภทภาษาศาสตร์	๗๖ ,,
Pure Science	112 ,,	ประเภทวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	๑๑๒ ,,
Applied Science	50 ,,	ประเภทวิทยาศาสตร์ประยุกต์	๕๐ ,,
Arts and Recreation	20 ,,	ประเภทวิจิตรศิลป์	๒๐ ,,
Literature	127 ,,	ประเภทวรรณคดี	๑๒๗ ,,
History	98 ,,	ประเภทประวัติศาสตร์	๙๘ ,,

2. Total books in foreign languages acquired in 1957=225 volumes classified :

General Works	— volumes
Philosophy	— ,,
Religion	9 ,,
Social Sciences	142 ,,
Linguistics	5 ,,
Pure Science	7 ,,
Applied Science	10 ,,
Arts and Recreation	16 ,,
Literature	18 ,,
History	18 ,,

3. Total readers and visitors in 1957 :

Vajiravudh Library

Thai books 31,721 persons

๒. หนังสือภาษา ต่าง ประเทศที่ ได้รับ ในปี ๒๕๐๐ มีจำนวน ๒๒๕ เล่ม แยกประเภทตามรายการดังนี้

ประเภททั่วไป	— เล่ม
ประเภทปรัชญา	— ,,
ประเภทศาสนา	๙ ,,
ประเภทสังคมศาสตร์	๑๔๒ ,,
ประเภทภาษาศาสตร์	๕ ,,
ประเภทวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์	๗ ,,
ประเภทวิทยาศาสตร์ประยุกต์	๑๐ ,,
ประเภทวิจิตรศิลป์	๑๖ ,,
ประเภทวรรณคดี	๑๘ ,,
ประเภทประวัติศาสตร์	๑๘ ,,

๓. จำนวนคนที่เข้าอ่านหนังสือและเข้าชมในหอสมุดแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๐๐

หอสมุดวชิรราช

หนังสือภาษาไทย

๓๑,๗๒๑ คน

Foreign books	6,667 persons	หนังสือภาษาต่างประเทศ	๒,๒๒๗ คน
Daily Newspapers	16,779 ,,	หนังสือพิมพ์รายวัน	๑๖,๗๗๙ ,,
Periodicals	14,853 ,,	หนังสือรายสัปดาห์	๑๔,๘๕๓ ,,
Publications of U.N.	36 ,,	หนังสือองค์การสหประชาชาติ	๓๖ ,,
Visitors	1,118 ,,	ผู้เข้าชม	๑,๑๑๘ ,,

Vajirayan Library

หอสมุดวชิรญาณ

Readers and copiers of manuscripts	44 persons	ผู้อ่านและคัดหนังสือขอม	๔๔ คน
Visitors	76,838 ,,	ผู้เข้าชม	๗๖,๘๓๘ ,,

Damrong Rajanubhab Library

หอสมุดดำรงราชานุภาพ

Readers	1,073 persons	ผู้อ่านหนังสือ	๑,๐๗๓ คน
Visitors	2,557 ,,	ผู้เข้าชม	๒,๕๕๗ ,,

Comparative Data of Books

Books Classified	Thai Books		Foreign Books	
	1956	1957	1956	1957
General Works	1,384	1,000	—	—
Philosophy	48	116	11	—
Religion	481	469	14	9
Social Sciences	98	170	153	142
Linguistics	176	76	18	5
Pure Science	36	112	6	7
Applied Science	18	50	—	10
Arts and Recreation	40	20	13	16
Literature	369	127	21	18
History	103	5	41	18
Total	2,753	2,241	277	225

Comparative Data of Readers and Visitors

	1956			1957		
	Vajiravudh Library	Vajirayan Library	Damrong Rajanubhab Library	Vajiravudh Library	Vajirayan Library	Damrong Rajanubhab Library
Readers	67,687	42	830	70,056	44	1,073
Visitors	272	131,492	1,970	1,118	76,838	2,557

สถิติเปรียบเทียบจำนวนหนังสือ

ประเภทหนังสือ	หนังสือภาษาไทย		หนังสือภาษาต่างประเทศ	
	๒๔๙๙	๒๕๐๐	๒๔๙๙	๒๕๐๐
ประเภททั่วไป	๓,๓๘๔	๓,๐๐๐	—	—
ประเภทปรัชญา	๙๔	๑๑๖	๓๓	—
ประเภทศาสนา	๔๘๓	๔๖๘	๓๔	๙
ประเภทสังคมศาสตร์	๙๘	๑๗๐	๑๕๓	๑๔๒
ประเภทภาษาศาสตร์	๑๗๖	๗๖	๑๘	๕
ประเภทศึกษาศาสตร์บริบท	๓๖	๑๓๒	๖	๗
ประเภทศึกษาศาสตร์เชิงวิเคราะห์	๑๘	๕๐	—	๑๐
ประเภทวิจิตรศิลป์	๔๐	๒๐	๑๓	๑๖
ประเภทวรรณคดี	๓๖๘	๓๒๗	๒๑	๑๘
ประเภทประวัติศาสตร์	๑๐๓	๕	๔๑	๑๘
รวม	๒,๗๕๓	๒,๒๔๑	๒๗๗	๒๒๕

สถิติเปรียบเทียบจำนวนผู้อ่านหนังสือและเข้าชมห้องสมุด

	๒๔๙๙			๒๕๐๐		
	หอสมุด วิจิตรวาท	หอสมุด วิจิตรวาท	หอสมุดดำรง ราชานุภาพ	หอสมุด วิจิตรวาท	หอสมุด วิจิตรวาท	หอสมุดดำรง ราชานุภาพ
ผู้อ่าน	๖๗,๖๘๗	๔๒	๘๓๐	๗๐,๐๕๖	๔๔	๑,๐๗๓
เข้าชม	๒๗๒	๑๓๑,๔๙๒	๑,๙๗๐	๑,๑๓๘	๗๖,๘๓๘	๒,๕๕๗

หอสมุดแห่งชาติของประเทศไทย

๔๑

4. Books for exchange published by the National Library.

About 60 volumes and booklets in Thai Language on history, archaeology, religion, literature, custom and general knowledge are published each year. Any exchange of these books may be requested directly to the Chief Librarian.

Microfilming Service

Microfilming Service at the National Library was established at the end of 1955 under an agreement reached between the Thailand National Commission for Unesco and the Unesco. A member of the staff of the National Library was awarded a Unesco Fellowship to undergo training in microfilming and other methods of photocopying in India and after the completion of this, he was sent to the United Kingdom and France to observe the work in of documentation

๖. หนังสือที่หอสมุดจัดพิมพ์ขึ้นสำหรับ
แลกเปลี่ยน

เนื่องจาก หอสมุดแห่งชาติ ได้จัดพิมพ์หนังสือขึ้นในปีหนึ่ง ๆ ประมาณ ๖๐ เรื่อง เป็นหนังสือที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศาสนา วรรณคดี ขนบธรรมเนียม ประเพณี และเบ็ดเตล็ด แต่หนังสือเหล่านั้นเป็นภาษาไทย ถ้าหอสมุดใดต้องการแลกเปลี่ยน ขอให้ติดต่อโดยตรงมายังบรรณารักษ์ใหญ่.

แผนกไมโครฟิล์ม

แผนกบริการไมโครฟิล์มได้จัดตั้งขึ้น ณ หอสมุดแห่งชาติ เมื่อปลาย พ.ศ. ๒๕๐๐ ด้วยความช่วยเหลือ ขององค์ การ ศึกษา ฯ สหประชาชาติ ตามโครงการช่วยเหลือการศึกษาแก่ประเทศไทย โดยผ่านทางกรรมการแห่งชาติว่า ด้วยการ ศึกษา ฯ สหประชาชาติ ใน ขั้นตอนองค์การ ศึกษา ฯ สหประชาชาติได้ให้ทุนแก่เจ้าหน้าที่หอสมุดแห่งชาติไปฝึกงานเกี่ยวกับไมโครฟิล์มที่ประเทศอินเดีย และไปดูงานที่ประเทศอังกฤษและฝรั่งเศส และเมื่อเจ้าหน้าที่ได้ฝึกงานเสร็จเดินทางกลับประเทศไทยแล้ว ทางองค์การ ศึกษา ฯ สหประชาชาติ

services there. After that, Unesco supplied microfilming camera, positive printer, microfilm reader, enlarger, print dryer, washing tanks, film developing machine and other auxiliary items to the National Library; and with the officials' aid, the National Library could provide rooms for the purposes, such as dark room and others. In the early 1957, Unesco also requested the services of Dr. J. V. Karandikar, an expert of microfilm service from India to help in setting up the microfilming equipments and in taking trials at the National Library.

The microfilming service can be given now. Besides ordinary duty for the National Library itself, services for government and non-government institutes are also provided.

Microcopying and enlarging rates are as follows : —

1. Microcopying : 10 baht for the first 10 pages and 5 baht for every next 10 pages.

ได้จัดตั้งเครื่องไมโครฟิล์ม เครื่องจำลองรูป
เครื่องอ่านไมโครฟิล์ม เครื่องขยายรูป
เครื่องอบรูปให้แห้ง ถึงดังรูปและเครื่อง
ล้างฟิล์มด้วยไฟฟ้า ตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ
เกี่ยวกับ การนี้ อีกหลายอย่าง มาให้ห้องสมุด
แห่งชาติ และทางรัฐบาลไทยก็ได้อนุมัติเงิน
จำนวนหนึ่งเพื่อสร้าง ห้องมืดและห้องถ่ายรูป
ขึ้นภายใน บริเวณห้องสมุดแห่งชาติ และเมื่อ
ได้จัดสร้างสถานที่สำหรับถ่ายทำไมโครฟิล์ม
เสร็จเรียบร้อยแล้ว ในต้นปี พ.ศ. ๒๕๐๐
ทางองค์การของรัฐบาลการศึกษาฯ ได้พระ
ราชาก็ได้จัดตั้ง ดร. เข. จี. การ์นดิการ์
ผู้เชี่ยวชาญทางไมโครฟิล์มจากประเทศอินเดีย
มาช่วยคิดตั้งและแนะนำวิธีใช้ให้

ในปัจจุบันแผนกบริการไมโครฟิล์มของ
ห้องสมุดแห่งชาติ พร้อมทั้งจะดำเนินงานได้
แล้ว และนอกจากจะถ่ายทำในกิจการของ
ห้องสมุดแห่งชาติแล้ว ยังรับถ่ายทำให้แก่
องค์การของรัฐบาลและของเอกชนด้วย

อัตราค่าถ่ายทำไมโครฟิล์ม

๑. การถ่ายไมโครฟิล์ม คิดราคา
๓๐.๐๐ บาท ต่อ ๓๐ หน้าแรกของหนังสือ
ที่ให้อ่าน และ ๓๐ หน้าหลังต่อ ๕.๐๐ บาท

หอสมุดแห่งชาติของประเทศไทย

๔๓

2. Enlarging on papers : 10 baht for the first 2 pages and 5 baht for every next 2 pages.

3. Reproduction in positive microfilms : 5 baht for the first 10 pages and 3 baht for the next 10 pages.

4. Photocopying in their original sizes on black and white silver—nitrate papers is charged according to the following sizes :—

a. size 5" x 8" :	5.00 baht per Sheet
b. „ 9" x 14" :	8.00 „ „ „
c. „ 12" x 15" :	10.00 „ „ „
d. „ 11" x 16" :	10.00 „ „ „

5. Enlarging from microfilms is charged according to the following sizes:—

a. size 5" x 7" :	8 00 baht per sheet
b. „ 9" x 14" :	10.00 „ „ „
c. „ 12" x 15" :	12.00 „ „ „
d. „ 11" x 16" :	12.00 „ „ „
e. „ 14" x 18" :	15.00 „ „ „

๒. การขยายหนังสือที่ถ่ายด้วยไมโครฟิล์มลงในกระดาษ คิดราคา ๑๐.๐๐ บาท ต่อ ๒ หน้าแรก และ ๕.๐๐ บาท ทุก ๆ ๒ หน้าต่อไป

๓. การฉาเนาไมโครฟิล์มด้วยฟิล์มปกติ คิดราคา ๑๐ บาทแรก ต่อ ๕.๐๐ บาท และ ๑๐ บาทต่อไป ต่อ ๓.๐๐ บาท

๔. การจำลองรูปหรือหนังสือเท่าขนาดของจริงด้วยกระดาษถ่ายขาวดำ คิดราคาตามอัตราต่อไปนี้

ก. ขนาด ๕x๘	แผ่นละ ๕.๐๐ บาท
ข. „ ๘x๑๔	„ ๘.๐๐ „
ค. „ ๑๒x๑๕	„ ๑๐.๐๐ „
ง. „ ๑๑x๑๖	„ ๑๐.๐๐ „

๕. การขยายรูปที่ ถ่ายด้วยไมโครฟิล์ม คิดราคาตามอัตราต่อไปนี้

ก. ขนาด ๕x๘	แผ่นละ ๘.๐๐ บาท
ข. „ ๘x๑๔	„ ๑๐.๐๐ „
ค. „ ๑๒x๑๕	„ ๑๒.๐๐ „
ง. „ ๑๑x๑๖	„ ๑๒.๐๐ „
จ. „ ๑๔x๑๘	„ ๑๕.๐๐ „

In case the enlarging is not from microfilms, additional 8 baht per sheet is charged.

6. In reproducing or enlarging many copies of the same original, or anything not mentioned here, a special bargain can be made.

พิมพ์ขนาดอื่น ซึ่งไม่ใช่ไมโครฟิล์ม
ถ้าต้องการให้ขยายก็ได้ โดยคิดราคาเพิ่ม
ขึ้นกว่าที่กำหนดไว้อีกแผ่นละ ๘.๐๐ บาท

๖. ถ้าต้องการให้จำลอง หรือขยายรูป
ซ้ำกันเป็นจำนวนมาก หรือต้องการขนาด
นอกเหนือไปจากขนาดที่วางไว้ อาจตกลง
กันได้เป็นพิเศษ.

หนังสือแก้ปัญหาล่าง ๆ อย่างไร

สุนทรียะ ศิริวัฒนา

นักปราชญ์หลายท่านได้ให้คำขวัญเกี่ยวกับหนังสือไว้ต่าง ๆ กันล้วนแต่เป็นคำขวัญ
ที่ดกชง บางท่านกล่าวว่า “หนังสือเป็นสมบัติที่มีค่ายิ่งสำหรับชีวิตมนุษย์ หนังสือเป็นเพื่อน
ที่ดี เวลาเหงาเราได้อ่านหนังสือเป็นเพื่อน เราอาจจะทิ้งมันไปเมื่อเราไม่ต้องการอ่าน เมื่อใดที่
เราอยากอ่านเราหยิบขึ้นมาอีก หนังสือจะไม่ทิ้งเราไปก่อนเลย หนังสือจะเป็นเพื่อนแก้เหงา
เป็นเพื่อนปลอบใจในยามทุกข์ หนังสือชี้ทางไปสู่ความจริงและแสงสว่างของชีวิต และ
ประการสุดท้ายหนังสือช่วยแก้ปัญหาล่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี”

ในโอกาสนี้จะกล่าวถึงข้อที่ว่า หนังสือแก้ปัญหาล่าง ๆ อย่างไร หนังสือแต่ละ
ประเภทมีคุณค่าต่าง ๆ กันไป ทุกวันนี้มองไปทางไหนจะเห็นว่า หนังสือช่วยผู้อ่านแก้ปัญหาล่าง ๆ
ต่าง ๆ ได้ไม่ว่าปัญหานั้นจะใหญ่หรือเล็กก็ตาม ผู้ที่ต้องการก้าวหน้าจะค้นหาหาความรู้ได้
จากหนังสือ จากผลของการสำรวจความมุ่งหมายในการอ่านหนังสือปรากฏว่า . รว ๙๐%
อ่านเพื่อปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น เพื่อหาความรู้ และเพื่อความก้าวหน้าของตนเอง ดังนั้น
เราอาจกล่าวได้ว่า หนังสือแก้ปัญหาล่าง ๆ เกี่ยวกับความก้าวหน้าของตนเอง เป็นคน ๆ หนึ่งที่จะช่วย
เตือนวิถีฐานะ หรือสอนเพื่อเขาทำงาน ต้องศึกษาหาความรู้จากหนังสือทั้งต้น หนังสือ
คำราชาศัพท์คู่มือสำหรับครูและข้าราชการจะช่วยให้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นท่านที่สนใจจะเรียน
ภาษาต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการติดต่อการงานและเลื่อนตำแหน่งการงานก็อาจเรียนด้วยตนเอง
โดยอาศัยหนังสือคู่มือ มีหนังสือคำราชาต่าง ๆ รวบรวมโดยอาจารย์ผู้ทรงความรู้ในภาษา

นั้นโดยเฉพาะ มีทั้งภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส หนังสือที่ผู้สนใจกันมากได้แก่หนังสือรวบรวมความรู้ทั่วไป หนังสือนี้จะช่วยผู้ที่ตอบคำถามเข้าทำงานหรือไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ ตลอดจนผู้สมัครเข้าทำงานได้เป็นอย่างดี

ในบางประเทศคนอ่านหนังสือกันมาก ไม่ว่าเขาจะทำอะไรจะต้องปรึกษาหนังสือก่อนเสมอ หนังสือจะช่วยชี้แนวทางที่ถูกต้องให้ เช่นผู้ที่ต้องการเลี้ยงกบด้วยไม้เป็นงานอดิเรก ก็ไปหาหนังสือคู่มือการเลี้ยงกบด้วยไม้มาอ่าน ในประเทศสหรัฐอเมริกาหนังสือประเภทคู่มือนี้มีมาก ไม่ว่าจะพบปัญหาอะไรเรื่องใหญ่หรือเล็กก็ตาม ประชาชนจะต้องหาหนังสือประเภทคู่มือมาอ่านและค้นคว้า ต่อไปนี้จะกล่าวถึงปัญหาต่าง ๆ ตั้งแต่ปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว ทุกครอบครัวแม่บ้านจะต้องประสบปัญหาต่าง ๆ อยู่เสมอ เป็นต้นว่าจะตกแต่งบ้านอย่างไรจึงจะดูสวยงามน่าอยู่ สำหรับปัญหาเช่นหนังสือนิตยสารหลายชนิด เช่น "Home and Garden", "Good House Keeping", ดัชนีสาร, แม่บ้านการเรือน, แม่ศรีเรือน, เรวดี เป็นต้น จะช่วยแม่บ้านได้เป็นอย่างดี ถ้าแม่บ้านจะสนใจตกแต่งตกแต่งดัดแปลงดูบ้าง ปัญหาภายในครอบครัวประการสำคัญคือ การปกครองคนในครอบครัวให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข แม่บ้านจะต้องรู้หลักจิตวิทยาในการปกครองคน แม่บ้านควรจะศึกษาพระธรรมคำสั่งสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ทรงสอนหลักที่จะปฏิบัติต่อบุคคลอื่น เป็นต้นว่า ถ้ามีควรปฏิบัติต่อบุคคลอย่างไร บุคคลควรปฏิบัติต่อสามีอย่างไร นายควรปฏิบัติต่อบ่าวไพร่อย่างไร และผู้อยู่ได้บังคับบัญชาควรปฏิบัติต่อบุคคลอย่างไร จึงจะทำให้ครอบครัวมีความสุข นอกจากยังมีหนังสืออื่นที่ให้คำแนะนำในการครองเรือน เช่น "ยอดหญิง" ของ นางเคต คาร์เน็ก แปลเป็นไทยโดย อาษา ขจรจิตเมตต์ "กุญแจแม่บ้าน" ของ จ.จ.ร. เป็นต้น บางครั้งหนังสือประเภทนิตยสารจะให้คำแนะนำในเรื่องเหล่านี้ได้ เช่น คอธมันคำถามคำตอบ ในหนังสือพิมพ์สตรีสาร แม่บ้านการเรือน เป็นต้น คำตอบและคำแนะนำเหล่านี้จะให้ความคิดแก่ผู้อ่านที่มีปัญหาอย่างเดียวกันได้เป็นอย่างดี

หนังสือแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างไร

๔๗

นอกจากที่กล่าวมานี้ หนังสือยังช่วยแม่บ้านพบปัญหาเกี่ยวกับเด็ก เช่น ปัญหาเกี่ยวกับวัยเตาะแตะ วัยอนุบาล เป็นต้น หนังสือจิตวิทยาเกี่ยวกับเด็กจะให้ประโยชน์แก่แม่บ้านมาก การศึกษาจิตวิทยาเป็นดังคำคุณศัพท์สำหรับผู้ปกครองเด็กในการที่จะอบรมและเสริมสร้างอุปนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก เด็กในวัยนี้ก็คือผู้ใหญ่ในวันหน้า ดังนั้นปัญหาเกี่ยวกับเด็กจึงเป็นปัญหาสำคัญ หนังสือจิตวิทยาของเด็ก เช่น Child Development, Child Psychology, จิตวิทยาประยุกต์ของ ม.ล. คุ้ย ชุมสาย จะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเด็กได้เป็นอย่างดี เมื่อพูดถึงเด็กแล้วอยากจะกล่าวถึงหนังสือสำหรับเด็กด้วย หนังสือสำหรับเด็กมักพิมพ์ด้วยโต ๆ มีรูปภาพประกอบพิมพ์ตลอดตั้งแต่หน้าอ่าน เป็นหนังสือสำหรับเด็กหัดอ่าน หนังสือนิทาน และหนังสือการ์ตูน เป็นต้น หนังสือเหล่านี้จะช่วยให้เด็กอยากอ่านหนังสือเพราะเด็กได้รับความเพลิดเพลินจากหนังสือนั้น หนังสือสำหรับเด็กจะช่วยแก้ปัญหาเด็กไม่ชอบเรียนหนังสือได้ ห้องสมุดสำหรับเด็กและห้องสมุดโรงเรียนจะช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่านหนังสือแก่เด็ก เมื่อเด็กเติบโตขึ้นเด็กจะรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการอ่านหนังสือและไม่ใช้เวลาว่างไปในทางอื่น ๆ ซึ่งอาจจะถูกอบายมุขเข้าครอบงำได้ง่าย

ปัญหาต่อไปที่สำคัญในชีวิตก็คือปัญหาเกี่ยวกับการที่คนเราจะเข้าใจคนอื่นและรู้จักทำดีให้แก่ผู้อื่น เพื่อจะได้มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ปัญหาข้อนี้ถือว่าสำคัญมาก คนเราจะอยู่โดยปราศจากเพื่อนไม่ได้ ต้องตั้งคัมภีร์กับผู้อื่น และพึงพาอาศัยซึ่งกันและกัน เพื่อประโยชน์และการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข หนังสือที่จะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการติดต่อบุคคลอื่น ๆ และแนะนำวิธีทำดีให้แก่ผู้อื่น เป็นหนังสือประเภทจิตวิทยา มีทั้งหนังสือภาษาอังกฤษและภาษาไทย เช่น “จิตวิทยาประยุกต์” ของ ม.ล. คุ้ย ชุมสาย “ใจเขาใจเรา” ของนายแพทย์ประเสริฐ รัตนกร “วิธีชนะมิตรและจูงใจคน” ของ เดล คาร์เนกี แปลเป็นไทยโดย อาษา ขจรจิตเมศต์ “พุทธวิธีครองใจคน” ของ พันโท ปิ่น มุกขนัด นอกจากนี้ในการเข้าสังคม ก็ต้องมรรยาทในสังคม หนังสือ “หลักการสมาคมของพระยาอานุกาฬไตรภพ” “ศิลปะในการสนทนาและครองใจคน” แปลและรวบรวมโดย “ชนวิวัฒน์” จะช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการสมาคมได้บ้าง

ปัญหาที่สำคัญที่สุดในชีวิตคนเราคือปัญหาเกี่ยวกับจิตใจ คนเราย่อมหลีกเลี่ยงความทุกข์ไม่พ้น ดังที่สมเด็จพระดัมมาปัฏฐะเจ้าทรงกล่าวไว้ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ดังนั้นเป็นข้อเกิดแห่งความทุกข์ หนังสือพระธรรมจะช่วยปลดปล่อยจิตใจให้คลายทุกข์ และช่วยชี้ทางสว่างแก่จิตใจของผู้อ่าน ผู้ที่หันเข้าหาพระธรรมในเวลาที่มีความทุกข์ย่อมได้เปรียบกว่าหันไปหาสิ่งอื่นที่จะมอดนคลายอารมณ์ได้ชั่วคราว ถ้าท่านมีความทุกข์แล้วหันเข้าหาหามะ พระธรรมคำดังเตือนของสมเด็จพระดัมมาปัฏฐะเจ้าจะช่วยผ่อนคลายนั่นเทาความทุกข์ของท่าน ช่วยแก้ปัญหาวิจิตของท่าน และอบายมุขทางอื่นก็ไม่อาจเข้ามาแผ้วพาดได้

ในขณะที่รู้สึกเหงาเพราะขาดเพื่อนผู้ทักทายใจ จงเลือกหนังสือให้เป็นเพื่อนที่ดีของท่าน หนังสือจะเป็นเพื่อนแก่เหงาหัด หนังสือประเภทนิยาย วรรณคดีและนวนิยาย มีผู้กล่าวว่าการพักผ่อนที่ถูกต้องคือการอ่านหนังสือที่ชอบ การอ่านวรรณคดีที่ไพเราะทำให้ดื่มด่ำได้พักผ่อนและจิตใจสงบ เพราะจิตใจได้ไปอยู่อีกโลกหนึ่งที่เต็มไปด้วยความสงบพ้นจากโลกที่เต็มไปด้วยความวุ่นวายดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หนังสือที่ดีจะช่วยให้ผู้อ่านมีทัศนคติอันจะให้มีความเพติดเพตินและให้แนวความคิดแก่ผู้อ่านสำหรับแก้ปัญหาต่าง ๆ

ปัจจุบันหนังสือประเภทนวนิยายเป็นที่นิยมกันมาก เกือบจะพูดได้ว่าเป็นหนังสือที่ผู้อ่านนิยมกันมากที่สุดในจำพวกวรรณคดีร้อยแก้ว นวนิยายที่ดีจะให้แนวความคิดแก่ผู้อ่านโดยเฉพาะอย่างยิ่งนวนิยายที่คล้ายชีวิตจริง (realist) ให้ทั้งความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปของชีวิต ให้ความเพติดเพติน และประการสำคัญนวนิยายให้ตัวอย่างในการแก้ปัญหาชีวิตแบบต่าง ๆ การกระทำของตัวละครในนวนิยายเรื่องหนึ่งแต่ละคนย่อมแตกต่างกันไป แต่ละชีวิตต้องเผชิญเหตุการณ์และปัญหาชีวิตต่าง ๆ ผู้อ่านอาจจะสังเกตได้ว่าตัวละครเหล่านั้นมีทางออกอย่างไร ผู้อ่านจะได้ข้อคิดว่า การแก้ปัญหาชีวิตแบบนั้นเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร ทางที่ดีควรจะเป็นอย่างไร บางครั้งการแก้ปัญหาของตัวละครในนวนิยายที่คล้ายชีวิตจริงจะช่วยแนะแนวทางแก้ปัญหาเด็ก ๆ น้อย ๆ สำหรับผู้อ่านที่มีปัญหาอย่างเดียวกันได้เป็นอย่างดี

หนังสือแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างไร

๔๕

ปัญหาที่สำคัญอีกปัญหาหนึ่งก็คือปัญหาเกี่ยวกับการครองชีพ จะขอพูดถึงข้อที่ว่า หนังสือช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจอย่างไร หนังสือประเภทแนะแนวอาชีพ ตั้งแต่เริ่มการอาชีพ และการใช้เวลาดว่างให้เป็นประโยชน์จะให้แนวความคิดในการประกอบอาชีพ ในยามที่ เศรษฐกิจตกต่ำ ประชาชนต้องช่วยกันแก้ปัญหาต่าง ๆ เป็นต้นว่า ปัญหาเศรษฐกิจภายใน ครอบครัว ปัญหาเกี่ยวกับการอาชีพ และการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น หนังสือแนะนำ เกี่ยวกับการอาชีพและการใช้เวลาดว่างให้เป็นประโยชน์ มีหนังสือของหน่วยราชการต่าง ๆ ของกระทรวงเกษตรธิการ และกระทรวงอุตสาหกรรม เช่นหนังสือแนะนำวิธีเลี้ยงไก่ เลี้ยง ปลา และวิธีปลูกพืชมีประโยชน์ เป็นต้น นอกจากนี้หนังสือแนะนำการทำอุตสาหกรรม ภายในครอบครัว ซึ่งอาจช่วยแก้ไขเศรษฐกิจของแต่ละครอบครัวได้ เมื่อเศรษฐกิจของแต่ละครอบครัวดีขึ้น เศรษฐกิจของชาติก็จะดีขึ้นด้วย

ปัญหาสำคัญต่อการครองชีพก็คือปัญหาเกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บ ปัจจุบันการ แพทย์ได้เจริญก้าวหน้าขึ้นมา แต่กระนั้นมนุษย์ก็ยังต้องเผชิญกับปัญหาซึ่งเป็นบ่อเกิดแห่ง ทุกข์ หนังสือที่จะช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพและโรคภัยไข้เจ็บได้แก่ หนังสือแนะนำสุขวิทยา ต่าง ๆ เป็นต้นว่าแนะนำวิธีปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน มีการรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย และการพักผ่อนที่ถูกต้อง เพื่อให้มีสุขภาพดี และมีแรงต้านทานเชื้อโรค นอกจากนี้หนังสือและอนุสาวรีย์ของ กระทรวงสาธารณสุขแนะนำ วิธีปฏิบัติตนเมื่อมีโรค ระบาดเกิดขึ้นและวิธีป้องกันโรคนั้น ๆ หนังสืออื่นที่ช่วยปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บได้แก่ วารสารต่าง ๆ ของหน่วยราชการและเอกชนเกี่ยวกับการแพทย์ เช่น วารสารศิริราช ข่าว การแพทย์ ข่าวสหการแพทย์ เป็นต้น

ในข้อสุดท้ายนี้จะกล่าวถึงปัญหาที่สำคัญที่สุดที่คนเราต้องขบคิดกันอยู่ทุกวันนี้ ก็คือ ปัญหาว่า ทำอย่างไรเราจึงจะอยู่ด้วยกันด้วยความสงบสุข ไม่รบราฆ่าฟันกัน ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ แต่ละประเทศที่ต้องการสันติต่างคิดว่า ทำอย่างไรจึงจะ ยับยั้งไม่ให้เกิดความเกิดขึ้นได้ ทำอย่างไรคนเราจึงจะอยู่ในโลกนี้ได้อย่างสันติ การศึกษา

หลักฐานและความเป็นไปที่เกิดขึ้นแล้วในอดีต จะให้แนวความคิดที่จะปฏิบัติต่อไปได้ การศึกษาประวัติศาสตร์จะช่วยให้ปัญหาการเมือง และปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดประวัติศาสตร์ซ้ำรอย นักศึกษาวิชาประวัติศาสตร์จะนำเอาเหตุการณ์ ความเป็นไป และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ตลอดจนการแก้ปัญหาเหล่านั้นของบรรพบุรุษมาขบคิดและนำมาเปรียบเทียบกับปัญหาต่าง ๆ และสถานการณ์ในปัจจุบัน และถ้าเกิดปัญหาอย่างเดียวกันขึ้น ก็อาจหาทางออกที่ดีได้ เพราะหนังสือประวัติศาสตร์ของโลกจะรวบรวมเหตุการณ์สำคัญของประเทศแต่ละประเทศ ตลอดจนความสัมพันธ์ของประเทศต่าง ๆ คำกล่าวที่ว่าประวัติศาสตร์ย่อมซ้ำรอยจะไม่เกิดขึ้น ถ้าเราศึกษาประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง และใช้ข้อคิดจากประวัติศาสตร์เป็นเครื่องช่วยในการแก้ปัญหาการเมืองของโลก ซึ่งจะช่วยให้ประเทศต่าง ๆ ในโลกนี้ดำรงอยู่ได้ด้วยสันติ อันเป็นความปรารถนาของมวลชน

ดังที่กล่าวมานี้ ท่านคงจะเห็นแล้วว่า หนังสือเป็นคู่มือที่จะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างไร ดังนั้นถ้าท่านจะทำอะไรและคิดว่าหนังสือจะช่วยท่านได้ ก็ควรปรึกษาหนังสือเสียก่อนด้วยตัวของท่านเองแล้วท่านจะสบายใจขึ้น การใช้เวลาดาว่งที่ห้องสมุดหรือซอซิมหนังสือจากห้องสมุดไปอ่านที่บ้าน จะช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจในกระเป๋าของท่านได้เป็นอย่างดี เพราะท่านจะไม่ต้องเสียเงินซื้อหนังสือเป็นจำนวนมาก ๆ การใช้หนังสือที่ห้องสมุดประชาชนเป็นสิทธิของท่านและห้องสมุดยินดีต้อนรับท่านเสมอ

นางสาวเปรอศิริ เกษะนันท์

ผู้เป็นบรรณารักษ์อาชีพอย่างแท้จริงรุ่นแรกผู้หนึ่ง คือ คุณเปรอศิริ เกษะนันท์ ผู้เริ่มเข้ารับราชการในกรมวิทยาศาสตร์ แผนกห้องสมุด ในทันทีหลังจากได้รับปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิตเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓ และเป็นบรรณารักษ์อยู่ทันทันจนถึงบัดนี้ วิญญาณของคุณเปรอศิริ จึงอยู่ในชั้นอาวุโธในบรรดามบรรณารักษ์ด้วยกัน ในระหว่างผู้ทรงคุณเคยกันฉันชื่อ “พี่เปรอ” ถูกเรียกและเรียกตัวเองประจำ

ด้วยความจำเป็นที่จะต้องจัดทำห้องสมุดของกรมวิทยาศาสตร์ พี่เปรอเริ่มศึกษาวิชาห้องสมุดด้วยตนเอง โดยอ่านตำราของต่างประเทศ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๓ เพราะใน

นางสาวเปรอศิริ เกษะนันท์

ขณะนั้นยังไม่มีความรู้ในเมืองไทย จนถึง พ.ศ. ๒๔๙๔ จึงได้รับทุนของของฟุตไบรท์มุนดิริ ไปเรียนวิชาห้องสมุดที่มหาวิทยาลัยโคตัมเบีย ในหลักสูตรปริญญาโทเป็นเวลา ๑ ปี ยังมีทุนสำเร็จได้รับปริญญาก็ต้องรีบกลับมา เพราะเป็นห่วงคุณแม่ซึ่งกำลังเจ็บอยู่

พี่เปรือไม่เคยหยุดยั้งในการศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม เมื่อหมดกัณฑ์แล้ว

ใน พ.ศ. ๒๔๙๘ ได้รับทุนบริติชเคาน์ซิล ไปฝึกหัดอบรมงานในห้องสมุดวิทยาศาสตร์ในประเทศอังกฤษ อีก ๖ เดือน จากนั้นได้เดินทางต่อไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาโดยทุนส่วนตัวเข้าเรียนวิชาห้องสมุดในมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย กรุงวอชิงตัน และได้รับปริญญาโทจากมหาวิทยาลัยนั้น ระหว่างการศึกษาค้นคว้าที่วอชิงตันนั้น ได้แบ่งเวลาด่วนหนึ่งไปทำงานในหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ที่ซึ่งมีหนังสือไทยอยู่เป็นอันมาก พี่เปรือจึงมีโอกาสได้ช่วยทำบัตรรายการของหนังสือไทยให้แก่หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ได้ศึกษาข้อบกพร่องของบัตรรายการหนังสือไทยที่มียู่แต่เดิมตามหลักของการทำบัตรรายการของหอสมุดรัฐสภา และสมาคมห้องสมุดอเมริกันและแก้ไขดัดแปลงให้บัตรรายการมีคุณสมบัติดียิ่งขึ้น สำหรับทั้งชาวต่างประเทศและชาวไทย ผดแห่งการศึกษาค้นคว้าได้เขียนออกเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "A Proposal for cataloging Handbook for Thai Publication" เสนอแก่มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียในการทำปริญญาโทนั้น

ชาวพี่เปรือเรียนสำเร็จจะเดินทางกลับแล้วมาถึงเมืองไทย แต่แล้วก็งัดยบายไปปรากฏว่าพี่เปรือหยุดพักตามที่ต่าง ๆ เพื่อศึกษางานในห้องสมุด ทั้งในยุโรปและอเมริกา เกือบ ๑ ปี ท่องเที่ยวไปตามห้องสมุดใหญ่ ๆ ในกรุงปารีส แฟรงเฟิร์ตและซุริคของเยอรมันนี เยอรมนี และเฮเธนส์ ก่อนจะเดินทางออกจากสหรัฐอเมริกาได้ตั้งงานห้องสมุดประชาชนแห่งวอชิงตัน ดี ซี ห้องสมุดประชาชนแห่งรัฐนิวยอร์ก ห้องสมุดประชาชนแห่งรัฐบัลติมอร์ และห้องสมุดเฉพาะอีกหลายแห่ง เช่น ห้องสมุดกระทรวงเกษตรอเมริกันและห้องสมุดแพทย์ของอเมริกัน

พี่เปรอทำงานห้องสมุดด้วยความละเอียดปราณีต และเคร่งครัดในหลักวิชาการ
แม่เอกดาร์ ๒-๓ หน้าก็ไม่เคยปล่อยให้หลุดพ้นสายตาไปได้ เรื่องที่สนใจใคร่จะรู้มันได้
ศึกษาอย่างรอบคอบละเอียดละเอียดจนแจ่มแจ้งได้เสมอมา

เมื่อแรกกลับมาถึงประเทศไทยเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๐๑ ได้แสดงความปรารถนา
ที่จะช่วยกิจการของสมาคมห้องสมุด เท่าที่ความรู้ความสามารถจะอำนวยให้สมาคม จึงได้
เชิญเป็นอนุกรรมการจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติร่วมกับหอสมุดแห่งชาติ พี่เปรอได้รับงาน
ด้วยความเต็มใจ และปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างดี

ด้วยอัธยาศัยอันดี มีความสนิทสนมเป็นกันเอง และด้วยความเอื้อเฟื้อ พี่เปรอ
จึงมี “น้อง” อยู่เป็นจำนวนมาก แม้พี่ไม่ได้อยู่คนเดียว ก็ได้ไปขอคำแนะนำในการจัดทำ
ห้องสมุดอยู่เสมอ

รายชื่อนั่งดีสำหรับห้องสมุดชั้นประถมศึกษา

วิบูลเพ็ญ ชัยปานี

รายชื่อนั่งดีสำหรับห้องสมุดประถมศึกษาที่ได้รับรวบรวมขึ้น โรงเรียนอาเจเด็ก
ชอตามวงเงินที่ตนมีอยู่ โดยเด็กหนึ่งดีที่จำเป็นประโยชน์เหมาะสมกับท้องถิ่นของตนก่อน
เมื่อมีเงินเหลือจึงจัดซื้อเล่มอื่น ๆ ต่อไป

สำหรับรายชื่อนั่งดี ได้บอกชื่อผู้แต่ง ถ้าไม่มีนามผู้แต่งก็ใช้ชื่อยกม กอง หรือ
กระทรวง ดังเหล่านี้เป็นเมื่อจะนั่งชอหนึ่งดีจากวันค้า หรือด้านกพิมพ์

คอกจากชอผู้แต่ง เป็นชื่อนั่งดี ชื่อด้านกพิมพ์ ปีที่พิมพ์ และราคา สำหรับ
ด้านกพิมพ์ ได้ทำรายชอ และคำบดที่อยู่อย่างชัดเจนข้างท้ายเล่ม เพื่อจะได้ติดต่อชอได้โดย
สะดวก

นอกจากนี้ได้รวบรวมรายชอนิตยสาร ที่เหมาะกับเด็กชั้นประถมจะได้อ่านเพื่อความ
รู้และความเพลิดเพลิน ได้แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับนิตยสารนั้น ๆ ด้วยแล้ว

พุทธศาสนา

กองตำรา, คณะธรรมทาน. พุทธประวัติสำหรับยุวชน. ดุริยานัน. ๓๒ บาท.

พระประวัติอย่างละเอียดของพระพุทธเจ้า ตั้งแต่ประสูติ ตรัสรู้ จนปรินิพพาน
เขียนอย่างง่ายเพื่อให้เด็กเข้าใจแจ่มแจ้ง

ศึกษาธิการ, กระทรวง. คำสอนคุณ. ครูตภา. ๒๔๘๘ ๓.๘๐ บาท

หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัยทรงอธิบายอย่างง่ายถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ คือทำ
คุณของบุพการีและมหาษัตริย์ เพื่อให้เด็กเข้าใจและถือปฏิบัติ

รายชื่อหนังสือสำหรับห้องสมุดชั้นประถมศึกษา

๕๕

คีตาจารย์, ภิกษุ. พุทธประวัติประกอบภาพสำหรับเด็กเยาวชน. ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย. เล่มละ ๓ บาท

หนังสือภาพพุทธประวัติ เริ่มตั้งแต่ประสูติ เขียนเป็นเล่มเล็กๆ ออกคิดต่อกันไป ภาพเขียนชัดเจน ดึงงาม คำอธิบายประกอบง่าย ๆ และแจ่มแจ้ง

นิทานหรือนิยาย

ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้า. นิทานเด็ก. กรมศิลปากร.

เป็นนิทานเรื่องตลกขบขัน ต้องการจะเลียดหานให้เป็นคนดี จึงนำความไปปรึกษา สมภารวัด ซึ่งให้คำแนะนำเป็นอย่างดี

ถ้วน ยาวะประภาษ. นิทานแสนสนุก เล่ม ๑-๗. ประชาช่าง, ๒๔๙๒. เล่มละ ๓ บาท.

หนังสืออ่านแสนสนุก ๆ สำหรับเด็กชั้นประถม รวบรวมจากเรื่องไทยแท้บ้าง ต่างประเทศบ้าง ใช้คำง่าย ๆ ให้อ่านง่าย จำง่าย และได้ความดี ทั้งมีภาพประกอบด้วย

เทพนิยาย เล่ม ๑-๘. ประชาช่าง, ๒๔๙๒. เล่มละ ๓ บาท.

นิทานสั้น ๆ สำหรับเด็ก มีเรื่องสนุกหลายเรื่อง เช่น โธ่กากับผีป่า, อาหารทิพย์, ดวงทองคำ แทรกคติสอนใจไว้ทุกเรื่อง

นิทานห้องสมุดไท. ห้องสมุดไท. ๒๔๗๕

นิทานโบราณที่เล่าสืบกันมา มีเรื่องตลกขบขันของหลวง ดินโก และยักษ์ พระนาง รัชมีและเต่าซึ่งพูดได้ เป็นเรื่องแสดงตัวอย่างแห่งคติโลกคดียุติธรรม และแสดงถึงขนบธรรมเนียมประเพณีเก่า ๆ ของชาติต่าง ๆ ด้วย

เปลื้อง ณ นคร จัดพิมพ์ในความอุปการะของคุรุสภา. คณินิยาย อันดับ ๑-๖. คุรุสภา. เล่มละ ๕๐ สตางค์.

รวบรวมนิทานต่าง ๆ ทั้งเก่าและใหม่ จัดพิมพ์เป็นเล่มเล็กๆ มีเรื่อง นายเข็กผู้ขี้

ภักษ์, นางเงือกผู้ใจงาม, ราชธิดาไปเป็นขัน อานันท์ก เพติตเพติ และให้ความรู้
มีภาพเขียนประกอบทุกเล่ม

ราชบัณฑิต, กรม. นายแย้มผู้ขายผัก. กรมราชบัณฑิต. ๒๔๖๐.

เป็นหนังสือสำหรับเด็ก แม่จะเป็นหนังสือเก่า แต่ก็มีค่าเพราะแปลได้สนุก อ่านง่าย
ทรงมีรูปประกอบพอสมควร

วรรณกรรมการศึกษา, ดำเนินงาน. คณินิยายฉบับ ๑-๓. ดำเนินงานวรรณกรรมการ
ศึกษา, ๒๔๙๓. เล่มละ ๕๐ สต.

เป็นนิทานสั้น ๆ หายเรื่องสำหรับเด็ก มีคติสอนใจแทรกไว้ อ่านง่ายและสนุก โดย
มากเป็นนิทานโบราณที่เล่ากันต่อ ๆ มา

วรรณกรรมการศึกษา, ดำเนินงาน. ไคบุตรเล่ม ๑-๖. ดำเนินงานวรรณกรรมการศึกษา.
เล่มละ ๑.๕๐ บาท

เรื่องราวของไคบุตร ชายผู้กำลังปานราชดีห์ เจ้าเป็นร้อยแคว่งง่าย ๆ เป็นนิทาน
ไทยแท้เด็กชายจะชอบอ่านเพราะมีการผจญภัย ระบายคำพ้องกันตลอดเรื่อง

วรรณกรรมการศึกษา, ดำเนินงาน. ชุนบิน. ดำเนินงานวรรณกรรมการศึกษา, ๒๔๙๔.
๑.๕๐ บาท

ชีวประวัติของชุนบิน นักรบจีนผู้ซื่อสัตย์ทางแต่ค้าขาย นักรบรุ่นหลังนับถือว่า
เป็นอาจารย์มักจะเอ่ยถึงและยกย่องอยู่เสมอ

วรรณกรรมการศึกษา, ดำเนินงาน. เทพนิยายของแอนเดอเซน. ดำเนินงานวรรณกรรมการ
ศึกษา, ๒๔๙๔. ๒.๕๐ บาท.

นิยาย ๑๐ เรื่องของแฮนด์ คริสเตียน แอนเดอเซน แปลโดยคุณผู้มาดา เป็นเรื่อง
นิทานที่คิดเลื่องแล้วโดยกรรมการประกวดภาพนิยายในประเทศเดนมาร์ก เป็นนิทาน
สนุก และมีชีวิตราวกับเรื่องจริง

รายชื่อหนังสือสำหรับห้องสมุดชั้นประถมศึกษา

๕๗

วรรณกรรมการศึกษา, ดำเนินงาน. ชนชัยเจ้าปัญญาเล่ม ๑-๒. ดำเนินงานวรรณกรรมการศึกษา. เล่มละ ๑.๕๐ บาท

นิทานโบราณเรื่องชนชัย เป็นเรื่องที่น่าอ่านได้ทุกสมัยไม่เบื่อ

วรรณกรรมการศึกษา, ดำเนินงาน. นครคนแควะ เล่ม ๑-๒. ดำเนินงานวรรณกรรมการศึกษา, ๒๔๙๓ เล่มละ ๑ บาท

แปลจากเรื่อง Gulliver's Travel ของ Jonathan Swift เป็นเรื่องแปลกตลก และตลกเกินไป

วรรณกรรมการศึกษา, ดำเนินงาน. บารอนมันเคาเซน. ดำเนินงานวรรณกรรมการศึกษา, ๒๔๙๔ ๑.๕๐ บาท.

พฤติกรรมและนิสัยของบารอนมันเคาเซน ตลก ขบขัน น่าอ่าน

วรรณกรรมการศึกษา, ดำเนินงาน. หงส์หินและยอดหญิง. ดำเนินงานวรรณกรรมการศึกษา, ๒๔๙๕. ๑.๕๐ บาท.

หงส์หินเป็นนิทานไทยแท้ ได้ถึงผลของความซื่อสัตย์ ส่วนยอดหญิงนั้นเป็นนิทานข้างอินเดียนแต่ถึงถึงความดีความงามของสตรี ความทริฐิอย่างไม่มีเหตุผลของเจ้าชายองค์หนึ่งจนเป็นเหตุให้เสียบ้านเมืองในตอนท้าย

ศรียุคการศึกษา, ตมาคม. นิทานนานาชาติ. แพรวพิทยา, ๒๔๙๖. ๓๐ บาท

นิทานของญวน. พิธิปบีนต์, อินเดียน, เขมร ไทย รวม ๗ เรื่อง เป็นเรื่องสั้นๆ น่าอ่าน ส่วนมากเป็นคดียาวนาน

ดุษฎี บุญญาภาพ. ประชุมนิทานสุภาษิต. มหาเมฆวิทยาดัย, ๒๔๙๒

นิทานประกอบคำสอนในพระพุทธศาสนา รวม ๕ เรื่อง ซึ่งจะช่วยให้อ่านและเข้าใจซึ่งในคำสอนของพระพุทธเจ้า

อัสป. นิทานอัสป แปลจาก Aesop's Fables โดยวิจิตรวรรณกรรม. เขมรบรรณกิจ.

๒๔๙๙. ๒๕ บาท

นิทานอีสป ๒๕๓ เรื่อง ดิน ๆ อ่านง่าย มีคติ มีภาพประกอบด้วย

อุไร สนิทวงศ์ แปล. ตรุณนิมิตร. แพรวพิทยา. ๒๕๕๗. ๒๒ บาท.

เทพนิยาย ๒๒ เรื่อง ทุกเรื่องสนุกและแทรกคติสอนศีลธรรม จรรยาแก่เด็ก

อุไร สนิทวงศ์ แปล. ตึกดาเนรมิตร. สมิใจ. ๒๕ บาท.

แปลจาก Adventures of Pinocchio ตึกดาไม้ซึ่งในที่สุดกลับกลายเป็นเด็กจริงๆ เป็นนิทานสนุก น่าอ่าน เหมาะกับเด็ก ๆ

อุไร สนิทวงศ์ แปล. เทพนิยายของแอนเดอเด็น. คตัญนิยาย. ๒๐ บาท

นิยายของ แฮนด์ คริสเตียน แอนเดอเด็น ๒๕ เรื่อง ซึ่งล้วนแต่สนุก แม้จะแต่งโดยชาวต่างประเทศ แต่ก็มีรสซึ่งเด็กไทยจะชอบ เนื้อเรื่องง่ายเหมาะกับเด็ก ๆ

อุไร สนิทวงศ์ แปล. ยาวนิมิตร. แพรวพิทยา. ๒๕๕๘. ๓๘ บาท.

หนังสืออ่านสำหรับเด็ก ๔๘ เรื่อง แปลจาก Bedtime Stories ของ Arthur S. Maxwell เป็นเรื่องจากชีวิตจริง ดึงใจให้เด็กรักนอนหลับได้ตามราวราตรี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความซื่อสัตย์ เมตตากรุณา ฯลฯ

สังคมศึกษา

บาร์โรว์, แฮเรียน. โลกของเรา ซิดเวอร์ เบอร์ตเท, ค.ศ. ๑๙๕๑.

หนังสือภูมิศาสตร์ที่อ่านเข้าใจง่าย ชวนให้เด็กสนใจ โดยเล่าถึงชีวิตและความเป็นอยู่ของเด็กชาติต่าง ๆ มีภาพถ่าย ภาพเขียน และแผนที่ประกอบ

ราชบัณฑิต, กรม. เด็กที่เมืองจีน กรมราชบัณฑิต, ร.ศ. ๑๓๓

หนังสือสำหรับเด็ก เล่าถึงชีวิต ประเพณี ความเป็นอยู่ของเด็กในเมืองจีน ใช้ถ้อยคำง่าย ๆ มีรูปภาพประกอบ แม้จะเป็นหนังสือเก่าแต่มีคุณค่ามากจนถึงทุกวันนี้

ราชบัณฑิต, กรม, เด็กที่เมืองญี่ปุ่น, กรมราชบัณฑิต, ๒๕๕๖

เป็นหนังสือชุดเดียวกับเด็กที่เมืองจีน เด็กจะมีความรู้เรื่องเพื่อนบ้านใกล้เคียงเป็นอย่างดี

รายชื่อหนังสือสำหรับห้องสมุดชั้นประถมศึกษา

๕๕

ศึกษาริการ, กระทรวง. ปกึณกะประวัติการคนกับเรือ. กระทรวงศึกษาริการ, ๒๔๖๒.

หนังสือสำหรับเด็ก เล่าถึงเรือ และการเดินทะเลในสมัยโบราณ ตลอดจนการค้นพบแผ่นดินในสมัยก่อน แม้จะค่อนข้างเป็นวิชาการ แต่ก็เขียนง่ายเหมาะกับเด็ก

ศึกษาริการ, กระทรวง. ปกึณกะประวัติการทวีปยุโรป. กระทรวงศึกษาริการ, ๒๔๖๓

มีประวัติศาสตร์ของทวีปยุโรปตั้งแต่สมัยกรีกและดาร์ดา ประวัติคนสำคัญของชาติต่าง ๆ เช่น ชาวดเดอมาญ วิดเดียมเทลด และพระเจ้าปีเตอร์มหาราช รวมทั้งเหตุการณ์สำคัญในสมัยนั้น ๆ ด้วย

ศึกษาริการ, กระทรวง. แอฟริกาภาคใต้. กระทรวงศึกษาริการ, ๒๔๖๘.

เล่าถึงที่ตั้ง ประชาชน และความเป็นอยู่ของคนในแอฟริกาใต้ เขียนง่าย ๆ เด็กจะอ่านเพลิดเพลินทั้งได้ความรู้ด้วย

สุขศึกษา

อุทิน ดัมบัตวนิช. หมูมาจากไหน. แพร์พิทยา. ๓๐ บาท

เล่าถึงการเกิดของคนอย่างแจ่มแจ้งชัดเจน. เขียนอย่างง่ายเพื่อให้เด็กเข้าใจ.

ธรรมชาติศึกษา

เวบเบอร์. เออร์มา อี. บนพื้นดินและใต้พื้นดิน. องค์การบริหารวิเทศกิจ.

บุญดำ ศรีสุข แปล เรียบเรียง จากหนังสือ Up above and down below.

ของ Irma E. Webber. มีรูปประกอบคำอธิบายสั้น ๆ และง่าย อธิบายถึงพืชและสัตว์ว่ามีชีวิตอยู่ได้อย่างไร

เคหศาสตร์

ประยงค์ ถ้องคิกิจฉกร. หนังสือชุดการช่างสัตว์. กรุณา, ๒๔๘๖ ๑๕ บาท

แบบและวิธีเย็บ, บัก, ถัก, ร้อย, และงานเบ็ดเตล็ดเกี่ยวกับการฝีมือ เหมาะสำหรับเด็กผู้หญิง.

พจนานุกรม

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม. ราชบัณฑิตยสถาน. ๔๕ บาท.

รวบรวมคำภาษาไทย และบอกความหมาย ที่มา ศัพท์อย่างถูกต้องเป็นหนังสืออ้างอิงที่ควรมีไว้ในห้องเรียนและห้องสมุด เพื่อหัดให้เด็กรู้จักค้นคว้าจนแรก.

ดอ เตลบุดร. พจนานุกรม อังกฤษ-ไทย. วรธนวิบูลย์. ๖๐ บาท

พจนานุกรม อังกฤษ-ไทย เหมาะสำหรับใช้เป็นหนังสืออ้างอิงเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง.

คำประพันธ์

อ่ำแดงทอง (นามแฝง) ดักระวาทภาษิต. ชัยฤทธิ์ ๒๔๙๖. ๓๐ บาท

รวบรวมบทดีกรวาทที่เป็นคติสอนใจ ใช้ได้ง่าย เหมาะสำหรับให้เด็กหัดอ่านคำประพันธ์

สัตวศาสตร์

บุญดั่ง เจริญกุล ช้างแอฟริกัน. ดัการแพทย์. ๒๔๙๗. ๔.๕๐ บาท

บอกลักษณะ ชนิด นิสัย และการดำรงช้างแอฟริกัน

บุญดั่ง เจริญกุล. เนอดมัน. ดัการแพทย์. ๒๔๙๗. ๓.๕๐ บาท

เรื่องของเนอดมันซึ่งเป็นกวางที่สวยงาม และเคยมีขลุ่ยขลุ่ยเฉพาะแต่ในประเทศไทย มีรูปประกอบ.

บุญดั่ง เจริญกุล. ม้าลาย. ดัการแพทย์. ๓.๕๐ บาท

เล่าถึงชีวิตของม้าลายในป่าหรือทุ่งกว้างในอาฟริกา. ว่ามันมีชีวิตตามธรรมชาติ

รายชื่อหนังสือสำหรับห้องสมุดชั้นประถมศึกษา

๖๑

ของมันเป็นอย่างไร. ครั้งแรกค่อนข้างจะเป็นวิชาการ แต่ครั้งหลังได้ถึงการดำ หนัก
ค้นค้น มีภาพประกอบพอสมควร.

บุญส่ง เดชะกุด. แร่ไทย. สหการแพทย์. ๕ บาท

ได้ถึงรูปร่างลักษณะ นิสัย ถิ่นที่อาศัย อาหารของแร่ไทยและการตามล่า มี
ภาพประกอบด้วย.

บุญส่ง เดชะกุด. วานรมนุษย์. สหการแพทย์. ๓ บาท

ได้ถึงถึงที่มีลักษณะคล้ายคน คือ จิมแปนซี และ อูรัง อูตัง นำเอาชีวิตในป่า
ตามธรรมชาติมาเล่า ให้ความรู้แก่ผู้สนใจเป็นอย่างดี มีภาพประกอบชัดเจนด้วย.

บุญส่ง เดชะกุด. ดัควัวเมืองไทย. สหการแพทย์. ๒๔๙๗.

ดัควัวในเมืองไทย ๘๘ ชนิด มีภาพถ่าย และภาพเขียนชัดเจน มีคำอธิบาย
ถึงลักษณะนิสัย และ ที่อยู่ รวมทั้งลักษณะพิเศษของดัควัวแต่ละชนิดอย่างสั้น ๆ
อ่านง่าย อาจใช้เป็นหนังสืออ้างอิงได้ดี.

บุญส่ง เดชะกุด. ดิงห้โต. สหการแพทย์. ๗.๕๐ บาท.

อธิบายลักษณะ นิสัย และชีวิตของดิงห้โต พร้อมทั้งมีภาพประกอบให้ด้วย.

บุญส่ง เดชะกุด. ฮิปโปโปเตมัส. สหการแพทย์. ๓ บาท

บอกลักษณะของฮิปโปโปเตมัสอย่างละเอียด. ตลอดจนนิสัยและการดำเนินชีวิต
ของมัน มีภาพประกอบ แม้จะเป็นดัควัวแปลก แต่ก็มึประโยชน์แก่เด็กเมื่อจะเรียน
ธรรมชาติศึกษา และสังคมศึกษาในชั้นสูงขึ้นไป.

สมาคมวิทยาศาสตร์ พิพิธภัณฑสถานชาติวิทยา. สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย.

หนังสือรูปดัควัวประกอบคำอธิบาย จัดทำโดยผู้เชี่ยวชาญดัควัวแต่ละตัวบอกชื่อไทย
และอังกฤษอย่างชัดเจน แห่่งที่อยู่ รูปร่าง วรรณะ อาหาร และนิสัยของมัน
จะช่วยให้นักเรียนรู้จักดัควัวต่าง ๆ มากขึ้น.

ดนตรีและขับร้อง

ฉันทน์ ขำวิไล. หนังสือขับร้อง. กรุงเทพฯ. เล่ม ๑-๓ ราคาเล่มละ ๒.๕๐ บาท, เล่ม ๔ ราคา ๓ บาท.

เพลงง่าย ๆ สำหรับเด็กเล็ก ๆ มีโน้ตต่างบอกทำนองเพลงและมีรูปภาพประกอบ

หนังสือภาพ

ประกอบ วรรณประเสริฐ. ภาพรอบเมืองไทย. รวมคำฉันท์. ๒๕๐๐ ๒๕ บาท

ภาพรอบเมืองไทย ๒๐๐ กว่าภาพ พร้อมด้วยคำอธิบายถึงสถานที่นั้น ๆ อย่างละเอียด

ประมวณภาพทรงผนวช. มุมหนังสือ, ๒๕๐๐.

รวบรวมภาพทรงผนวชของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีภาพพิธีการ และสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจชีวิตจนถึงพระราชพิธีทรงผนวช

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. เงาะป่า ถอดเป็นร้อยแก้ว และเขียนภาพโดย เหม เวชกร. อดัม, ๒๔๙๓. ๑.๕๐ บาท.

เหม เวชกร ถอดพระราชนิพนธ์ใน ร. ๕ เรื่องเงาะป่า ออกเป็นร้อยแก้ว ด้น ๆ อ่านง่าย ประกอบด้วยภาพดังตามขนาดใหญ่ ช่วยให้เข้าใจชีวิตจน

คิดปกครอง, กรม, เครื่องแต่งกายและเครื่องประดับโซน ตะกอน, กรมศิลปากร. ๕ บาท
หนังสือภาพแสดงเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับของตัวละครและโซน มีคำอธิบายประกอบชัดเจน เหมาะสำหรับใช้เป็นหนังสืออ้างอิง

สมุดภาพสัตว์ต่าง ๆ ไทยวัฒนาพานิช.

มีภาพสัตว์ต่าง ๆ ๑๕ ภาพ เช่น หมี ช้าง เต่า และอื่น ๆ รวมทั้งสัตว์น้ำต่าง ๆ และพืชด้วย

รายชื่อหนังสือสำหรับห้องสมุดชั้นประถมศึกษา

๖๓

สมร คุณะติติก. ส่วนดีคว A.B.C ประชาชน, ๒๕๐๐, ๓ บาท

หนังสือเริ่มเรียนภาษาอังกฤษของเด็ก เหมาะสำหรับเด็กอนุบาล ประถม และอยู่กับบ้าน มีคำแนะนำสำหรับครูและผู้ปกครอง และคำอธิบายลักษณะดีควต่าง ๆ ในภาพประกอบด้วยรูปภาพที่สวยงาม

บทละคร

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. บทละครพูดเรื่องจัดการรับเสด็จ. กรมศิลปากร.

๓ บาท

พระราชนิพนธ์บทละครพูดชุดเดียว เป็นเรื่องขบขันตลกพวกคนเจ้านายจนเกินควร

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. บทละครพูดเรื่องคอนรัก. กรมศิลปากร. ๒ บาท

พระราชนิพนธ์บทละครพูดชุดเดียวจบ ตัดแปลงจากเรื่องภาษาอังกฤษมาเป็นเรื่องไทยแท้ ๆ แสดงถึงความรักตลก ซึ่งให้มึนร้ายแก่พ่อแม่อย่างคาดไม่ถึงในตอนสุดท้าย

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. บทละครพูดเรื่องไม้โกรธ. กรมศิลปากร. ๕ บาท
ละครพูดชวนหัว เขียนเป็นแบบนิทาน อ่านง่าย ขบขัน เหมาะสำหรับเด็กที่เพิ่งเริ่มอ่านบทละครพูด

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. บทละครพูดเรื่องหมอลำเป็น. กรมศิลปากร. ๕ บาท

พระราชนิพนธ์บทละครพูดชวนหัว ๓ ชุด ตัดแปลงจากเรื่องภาษาฝรั่งเศสของโมติแยร์?

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. บทละครพูดเรื่องเห็นแก่ตลก. กรมศิลปากร. ๕ บาท

พระราชนิพนธ์บทละครพูดชุดเดียว เป็นเรื่องแสดงถึงความรักของพ่อที่มีต่อลูก

ชีวประวัติ

- ประวัติ ศรัฟฟ์แมน แบล. คดารา บาร์ตัน ยอดนางพยาบาล. วิจารณ์, ๒๔๙๖. ๕ บาท
ชีวประวัติของคดารา บาร์ตัน เจ้าโดยละเอียดตั้งแต่ชีวิตเด็ก การพยาบาลทหารใน
คราวสงครามกลางเมือง และการก่อตั้งสภาภักษาชนในอเมริกา เป็นเรื่องอ่านง่าย
- ประวัติ ศรัฟฟ์แมน แบล. คิต คาร์สัน จอมเด็บบ้า. วิจารณ์, ๒๔๙๕. ๕ บาท
ชีวประวัติของคิต คาร์สัน ซึ่งเป็นเด็บบ้าผู้ยิ่งใหญ่ของอเมริกา ในสมัยที่ชาวอเมริกัน
กำลังสร้างชาติ จากเรื่องนี้จะได้ทราบถึงลักษณะอันแท้จริงของผู้เป็นเด็บบ้าได้อย่างดี
- ประวัติ ศรัฟฟ์แมน แบล. ทอม เอคิดัน เด็กช่างประดิษฐ์. วิจารณ์, ๒๔๙๕. ๕ บาท
ชีวประวัติของทอม เอคิดัน ซึ่งเป็นนักประดิษฐ์ที่ยิ่งใหญ่ของโลก เป็นผู้ประดิษฐ์
หลอดไฟฟ้า, โทรศัพท์, จานเสียง และอื่น ๆ
- ประวัติ ศรัฟฟ์แมน แบล. เบน แฟรงกลิน เด็กเรียงพิมพ์. วิจารณ์, ๒๔๙๕. ๕ บาท
ชีวประวัติของ เบนจามิน แฟรงกลิน ตั้งต้นจากชีวิตเด็กเรียงพิมพ์ที่ยากจน แต่ด้วย
ความมานะบากบั่นและอดทน จึงได้เป็นเจ้าของโรงพิมพ์ที่มั่งคั่ง นอกจากนี้เขายัง
เป็นนักวิทยาศาสตร์ นักประดิษฐ์ และนักการทูต มีชื่ออีกด้วย
- ประวัติ ศรัฟฟ์แมน แบล. ดูเทอร์ เบอร์เบงค์ เด็กผู้วิเศษ. วิจารณ์, ๒๕๐๐. ๕ บาท
ชีวประวัติของนักพฤกษศาสตร์อเมริกัน ผู้คิดแปลงและปรับปรุงผลไม้ ดอกไม้ ให้
มีผลดี ทั้งทางคุณภาพและปริมาณ
- ประวัติ ศรัฟฟ์แมน แบล. ดองฟีน้องตระกูลไรต์ ผู้นำในการบินอเมริกัน. ดำนกข่าวสาร
อเมริกัน. ๒๕๐๐.
ชีวประวัติของพี่น้องตระกูลไรต์ ซึ่งช่วยกันสร้างเครื่องบินให้อเมริกา เค้าถึงความ
มานะพยายามและการทดลองเป็นขั้น ๆ ตั้งแต่เริ่มสร้างจนสำเร็จ

รายชื่อหนังสือสำหรับห้องสมุดชั้นประถมศึกษา

๖๕

พ.ช. (นามแฝง) โกษาปาน. วรรณกรรมการศึกษา, ๒๔๙๕. ๑.๕๐ บาท

เรื่องของเจ้าพระยาโกษา (ปาน) ผู้เป็นทั้งนักปราชญ์ นักการทูต และนักรบ ได้เป็นราชทูต ออกไปจำเริญทางพระราชไมตรีกับพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ณ ประเทศฝรั่งเศส

ราชบัณฑิต, กรม. นินอยากเป็นกตาดดี. กรมราชบัณฑิต, ๒๔๖๓.

หนังสือเก่าสำหรับเด็กอีกเล่มหนึ่ง บรรยายถึงชีวิตของเนดดีน แม่ที่พร้อมอกฤษตั้งแต่เด็กจนกระทั่งตาย เล่าเป็นแบบนิทาน เล็กแต่เหตุการณ์ที่เหมาะสมกับเด็ก ไม่ให้รายละเอียดที่เด็กอาจไม่เข้าใจ

วิศณุ มธุศรี. พระยาพิชัยดาบหัก. วรรณกรรมการศึกษา. ๑.๕๐ บาท

เป็นนิยายอิงประวัติ เล่าถึงชีวิตของนักรบไทย ผู้มีความซื่อตรงและกล้าหาญ

นวนิยาย

กาญจนา ศยามานนท์. จันกับแดง. มุมหนังสือ. ๒๕๐๐. ๒๕ บาท

เด็กชายจันเล่าถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งในบ้านและนอกบ้านที่ตนได้ประสบมากับน้องชาย คือแดง เรื่องอื่น ๆ ทั้ง ๑๔ เรื่องนี้ แทกรวดด้วยจิตวิทยาเกี่ยวกับเด็ก มีคติธรรมและศีลธรรมอันดี จะเป็นตัวอย่างแก่เด็ก ๆ

เจือ ดตะเวทิน. ใจดีดีเดื่อ. ครูตภา, ๒๔๙๗. ๒.๔๐ บาท

นิทานเล่าให้รู้ว่า ทำไมเดื่อจึงตัวตาย เล่าเป็นคำประพันธ์ง่าย ๆ ภาพประกอบด้วยชัดเจนทั้งเล่ม

เจือ ดตะเวทิน. ไต่ขี้แพะได้. ครูตภา, ๒๔๙๗. ๒.๔๐ บาท

เป็นเรื่องดีตัวต่าง ๆ มี กระต่ายขาหักซึ่งฉลาด และแพะคาบอด ดีตัวทั้งสองช่วยกันออกอุบายได้เดื่อซึ่งเป็นตัวชั่วร้ายให้หนีไปได้ ใช้อ่ายคาง่าย ๆ เด็กซึ่งชอบดีตัวจะสนุกเมื่อได้อ่าน

เจือ ศตะเวทิน. นกกระเจาช่วยกัน. คุรุสภา, ๒๔๙๗. ๒.๔๐ บาท

เป็นนิทานแทรกคติสอนใจ คือ ความสามัคคีไว้ด้วย

เจือ ศตะเวทิน. นกแก้วอดทน. คุรุสภา, ๒๔๙๗. ๒.๔๐ บาท

เด็กชายคนหนึ่งชอบนกแก้วมาเลี้ยง และพยายามฝึกสอนจนพูดได้เก่งอย่างคน เป็นหนังสืออ่านง่าย ๆ สำหรับเด็กเล็ก ๆ มีภาพประกอบ สดดี ชัดเจน

เจือ ศตะเวทิน. นิทานคำกตอน. คุรุสภา, ๒๔๙๗. ๒.๔๐ บาท

คำกตอนง่าย ๆ สำหรับเด็กเล็ก ๆ ๓ เรื่อง มีแมวไถ่อก แม่ไก่กับเบ็ดและหมาร้องเพลง มีภาพประกอบสดดีใหญ่เต็มหน้า สวยงาม

เจือ ศตะเวทิน. ขยอกมีปีก. คุรุสภา, ๒๔๙๗. ๒.๔๐ บาท

หนังสืออ่านง่ายสำหรับเด็กเล็ก ๆ เรื่องเด็กหญิงคนหนึ่งอยากจะมียกอย่างนกเพื่อจะได้บินเล่น มีภาพดีประกอบด้วย

ชิม วีระไวทยะ. ดวงใจ. รวมคำฉันท์. ๒๕ บาท

หนังสืออ่านสำหรับเด็ก เกี่ยวกับความรักระหว่างพ่อแม่กับลูก ครูกับลูกศิษย์ การวิสาณะระหว่างเพื่อน และมีนิทานเรื่องความรักชาติของเด็กชายชาติต่าง ๆ

ถิวิต โอธถานนท์. หนูมาดีและหนูมาดี.

สำหรับนักเรียนเด็ก ๆ ที่พึ่งหัดอ่าน เป็นเรื่องของเด็กไทยเพื่อจะได้จดจำง่าย

บุญถม เฮอร์วาท. กระต่ายหางด้ง. คุรุสภา, ๒๔๙๗. ๒.๔๐ บาท

เรื่องทำนองตำนานไทยโบราณ เกี่ยวกับเหตุที่กระต่ายหางด้ง และเหตุที่จระเข้ไม่มีตีน มีภาพใหญ่สดดี ประกอบทั้งเล่ม

บุญถม เฮอร์วาท. ขอมแม่ให้ลูกนก. คุรุสภา, ๒๔๙๗. ๒.๔๐ บาท

เด็กชายล้มคิดยิงแม่จนตาย และรู้จักผิดจึงเด็กเถื่อนขึ้นทั้งแผ่นดิน มีภาพประกอบชัดเจน เนื้อเรื่องอ่านง่ายเหมาะกับเด็กเล็ก ๆ

รายชื่อหนังสือสำหรับห้องสมุดชั้นประถมศึกษา

๖๗

บุญถม เฮอร์วาร์พ. ความรักของแม่. กรุงธนา, ๒๔๙๗. ๒.๔๐ บาท

แสดงความรักของแม่ไก่ที่มดอดูกไก่ ของแม่นกที่มดอดูกนก มีภาพประกอบดัดจริตเจเน

บุญถม เฮอร์วาร์พ. บ้านใหม่. กรุงธนา, ๒.๔๐ บาท

ชีวิตประจำวันของเด็กเล็ก ๆ เป็นต้นว่า อาบน้ำ แปรงฟัน แต่งตัว รับประทานอาหาร ไปโรงเรียน เล่นตุ๊กตา อ่านหนังสือ และท่องเที่ยวในฤดูร้อน

บุญถม เฮอร์วาร์พ. เบ็ดหยา. กรุงธนา, ๒๔๙๗. ๒.๔๐ บาท

หนังสืออ่านง่าย ๆ สำหรับเด็กเล็ก ๆ เจาเรื่องลูกเบ็ดหลงฝูงเที่ยวผจญไปตามลำพัง มีภาพประกอบสวยและชัดเจนทั้งเล่ม

บุญถม เฮอร์วาร์พ. เป็นอะไรดี. กรุงธนา, ๒๔๙๗. ๒.๔๐ บาท

หนังสืออ่านสำหรับเด็กเล็ก ๆ เรื่อง วิว แมว และหมา อยากจะเป็นหนู เพราะไม่ค่อยทำงาน แต่เมื่อได้ลองอยู่กับหนูสักพักหนึ่งก็ชอบดีเป็นพิเศษเป็นอย่างเดิม มีภาพดีประกอบเรื่องด้วย

บุญถม เฮอร์วาร์พ. โรงเรียนใหม่. กรุงธนา, ๒๔๙๗. ๒.๔๐ บาท

หนังสือสำหรับเด็กเล็ก เป็นเรื่องเด็กชายแก้ว ได้ไปโรงเรียนใหม่ เด่าว่าทำอะไรบ้างที่โรงเรียน มีภาพดีประกอบชัดเจน

ม.จ. วิภาวดี รังสิต. เด็กจอมแก่น. แพร่พิทยา. ๒๓ บาท

ว. ณ ประมวญมารค แปล เรื่องของเด็กชายจอมซนกับเพื่อน ๆ อ่านสนุก มีพฤติกรรมที่น่าขบขันของเด็กซน ๆ ทั้งหมด ๑๔ เรื่อง ถ้วนแต่่าน่าอ่านทั้งเล่ม

ศึกษาริการ, กระทรวง. ดอกกรัณฑ์ดัดแล้ว. กรุงธนา, ๒๔๙๗. ๑.๗๐ บาท

เรื่องผจญภัยของดอกกรัณฑ์ ดุ๊กหมาตัวเล็ก ๆ ที่น่ารักและซุกซน เมื่อหลุดหนีออกไปจากบ้าน

ศึกษาศึกษา, กระทรวง. เทียนวัดพระแก้ว. คุรุสภา, ๒๔๘๘. ๒ บาท

เล่าถึงวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ซึ่งให้เห็นความสำคัญและสิ่งสำคัญโดยใช้ถ้อยคำ
ง่าย ๆ แบบเล่านิทาน มีภาพถ่ายและภาพเขียนประกอบ.

ศึกษาศึกษา, กระทรวง. เทียนวัดนามบิน. กระทรวงศึกษาศึกษา, ๒๔๘๘. ๓.๕๐ บาท

อธิบายถึงตำนานบินคอนเมือง การเดินทางด้วยเครื่องบิน และหน้าที่ของเจ้าหน้าที่
ประจำสนามบิน ตั้งแต่เข้าใจดี มีภาพเขียนประกอบด้วย.

ศึกษาศึกษา, กระทรวง. นกนางเขน. ประชาชน, ๒๔๘๐. ๑.๗๐ บาท

เรื่องของนกนางเขนพ่อแม่ที่ช่วยกันเลี้ยงและอบรมเลี้ยงดูจนเติบโตเลี้ยงตนเองได้.

ศึกษาศึกษา, กระทรวง. ผดไม่ไทย. คุรุสภา,

อธิบายถึงผดไม่ต่าง ๆ มีเงาะ ต้ม ถั่วด้วย ว่ารูปร่างลักษณะเป็นอย่างไร ผดอยู่อย่างไร
และมีมากที่ไหน มีภาพเขียนประกอบให้ดู.

ศึกษาศึกษา, กระทรวง. ผู้ช่วยเหลือประชาชน. คุรุสภา, ๒๔๘๘. ๓ บาท

แนะนำให้เด็กรู้จักผู้ช่วยเหลือประชาชน เช่น ครู บรรณารักษ์ บุรุษไปรษณีย์
เป็นต้น เด็กจะได้รู้จักคนเหล่านั้นว่ามีประโยชน์แก่ตน และประชาชนอื่น ๆ อย่างไร
มีภาพประกอบด้วย.

ศึกษาศึกษา, กระทรวง. มิ่งขวัญชาวไทย. กระทรวงศึกษาศึกษา, ๒๔๘๘. ๒.๕๐ บาท

เป็นเรื่องเล่าถึงสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และสมเด็จพระเจ้าตาก
สินมหาราชเจ้าฟ้าอัครราชกุมารี ซึ่งเด็กทั่วไปสนใจอยากรู้ เขียนง่าย อ่านเพลิดเพลิน
ทั้งมีภาพถ่ายประกอบด้วย.

ศึกษาศึกษา, กระทรวง. แมวดีดวด. คุรุสภา, ๓ บาท

เป็นเรื่องของเด็กชายหญิงฝาแฝด ได้แมวดีดวดเป็นของขวัญวันเกิด เขาร่วมกัน
เลี้ยงดูมันอย่างดีจนในที่สุดชนะการประกวด.

รายชื่อหนังสือสำหรับห้องสมุดชั้นประถมศึกษา

๖๕

ศึกษาริการ, กระทรวง, ไม่เป็นไรดื่มเดียวเกิด. คุรุสภา, ๑.๔๐ บาท

เป็นเรื่องของสองครอบครัว ซึ่งมีบ้านอยู่ใกล้ ๆ กัน เคยรักใคร่ชอบพอ แต่เกิด
การเข้าใจผิดจนจึงทำให้ต้องเหินห่างกันไป ในที่สุดกลับเข้าใจดี และอภัยโทษให้
เป็นเรื่องที่มคคิสอนใจ และน่าอ่านด้วย.

ศึกษาริการ, กระทรวง. ดูกดัดตัวต่าง ๆ. คุรุสภา, ๒๔๙๘. ๑.๓๐ บาท

หนังสืออ่านสำหรับเด็ก ประกอบด้วยดูกดัดตัวหลายชนิด มีดุกบ ดูกแมว ดูกวัว
นกกพิลาป ดูกหมา เป็นต้น เล่าเป็นนิทานง่าย ๆ

ศึกษาริการ, กระทรวง. วันตลาดนัด. คุรุสภา, ๖ บาท

เด็กหญิงเรณูและเด็กชายบุญญาไปเที่ยวตลาดนัดกับมารดา ได้พบเห็นสิ่งแปลก ๆ
ให้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน

ศึกษาริการ, กระทรวง. หอมไว้มะขิด. คุรุสภา,

เป็นเรื่องสำหรับเด็ก ซึ่งแฝงคคิสอนใจ เกี่ยวกับการประหยัด อ่านได้เพลิดเพลิน
ตลอดเล่ม

ศึกษาริการ, กระทรวง. อดสูหกรรมในครอบครัว. คุรุสภา, ๓ บาท

เล่าถึงการเที่ยวชมอดสูหกรรมในครอบครัว มีการทำร่ม ทำเครื่องถม ทำตะกร้า
เครื่องเงิน ทอผ้า พิมพ์ผ้า และอื่น ๆ นอกจากจะสนุกเพลิดเพลินแล้วยังได้รับ
ความรู้ด้วย ทุกเรื่องมีภาพประกอบ

ตำมัญคึกษา, กรม. ของขวัญที่คุ้นบ้าชอบ. วุฑฒคึกษา.

หนังสืออ่านประกอบสำหรับเด็กเรียนชั้นประถม ๓ - ๔ อธิบายถึงวิธีทำเครื่องจักสาน
ชนิดต่าง ๆ อธิบายละเอียดตั้งแต่เครื่องมือต่าง ๆ ตลอดจนวิธีที่ใช้ทำเครื่อง
จักสาน เขียนเป็นเรื่องง่าย ๆ อ่านสนุก

รายชื่อหนังสือสำหรับห้องสมุดชั้นประถมศึกษา

๖๕

ศึกษาริการ, กระทรวง, ไม่เป็นไรตั้งแต่เกิด. คุรุสภา, ๑.๔๐ บาท

เป็นเรื่องของสองครอบครัว ซึ่งมีบ้านอยู่ใกล้ ๆ กัน เคยรักใคร่ชอบพอ แต่เกิด
การเข้าใจผิดจนจึงทำให้ต้องเหินห่างกันไป ในที่สุดกลับเข้าใจดี และอภัยโทษให้
เป็นเรื่องที่มกคคิดสนใจ และน่าอ่านด้วย.

ศึกษาริการ, กระทรวง. ลูกดัดตัวต่าง ๆ. คุรุสภา, ๒๔๙๘. ๑.๓๐ บาท

หนังสืออ่านสำหรับเด็ก ประกอบด้วยลูกดัดตัวหลายชนิด มีลูกกบ ลูกแมว ลูกวัว
ลูกพิลาป ลูกหมา เป็นต้น ถ้าเป็นนิทานง่าย ๆ

ศึกษาริการ, กระทรวง. วันตลาดนัด. คุรุสภา, ๖ บาท

เด็กหญิงเรณูและเด็กชายปัญญาไปเที่ยวตลาดนัดกับมารดา ได้พบเห็นสิ่งแปลก ๆ
ให้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน

ศึกษาริการ, กระทรวง. หอมไว้มะขิด. คุรุสภา,

เป็นเรื่องสำหรับเด็ก ซึ่งเผ่าคคคิดสนใจ เกี่ยวกับการประหยัด อ่านได้เพลิดเพลิน
ตลอดเล่ม

ศึกษาริการ, กระทรวง. อดอาหารกรรมในครอบครัว. คุรุสภา, ๓ บาท

เล่าถึงการเที่ยวชมอดอาหารกรรมในครอบครัว มีการทำม ทำเครื่องม ทำตะกร้า
เครื่องเงิน ทองผ้า พิมพ์ผ้า และอื่น ๆ นอกจากจะสนุกเพลิดเพลินแล้วยังได้รับ
ความรู้ด้วย ทุกเรื่องมีภาพประกอบ

ตำมัญศึกษา, กรม. ของขวัญที่คุณน่าจะชอบ. วุฑฒศึกษา.

หนังสืออ่านประกอบสำหรับเด็กเรียนชั้นประถม ๓ - ๔ อธิบายถึงวิธีทำเครื่องจักสาน
ชนิดต่าง ๆ อธิบายละเอียดตั้งแต่เครื่องมือต่าง ๆ ตลอดจนวัสดุที่ใช้ทำเครื่อง
จักสาน เขียนเป็นเรื่องง่าย ๆ อ่านสนุก

ตำมัญศึกษา, กรม. ของหวานที่เราชอบ- วุฑฒศึกษา.

หนังสืออ่านประกอบ เล่าถึงการปลูกมันดำปะหัง ประโยชน์ของมัน อ่านง่าย
แจ่มแจ้ง มีภาพประกอบพอสมควร

ตำมัญศึกษา, กรม. เทยวเมืองนาปลา. วุฑฒศึกษา.

หนังสืออ่านประกอบสำหรับนักเรียนชั้นประถม ๓-๔ เล่าถึงการเดินทางไปชมการ
ทำนาปลาที่ชดบุรี ทั้งบอกประโยชน์และแหล่งที่ผลิตนาปลาด้วย

ตำมัญศึกษา, กรม. เทยวศรีราชา. วุฑฒศึกษา.

เรื่องการปลูกดัดประรด อธิบายถึงลักษณะรูปร่าง และประโยชน์ของดัดประรด

ตำมัญศึกษา, กรม. เรามาเลี้ยงไก่กันเถิด. วุฑฒศึกษา.

อธิบายถึงรูปร่าง ลักษณะ วิธีเลี้ยงไก่ ตั้งแต่เด็กจนโต ตลอดจนการรักษาย่าง
ง่าย ๆ ให้ทั้งความรู้ และความเพลิดเพลิน

ตำมัญศึกษา, กรม. ศิริเทยวนาเถิด. วุฑฒศึกษา

อธิบายวิธีทำนาเถิดอย่างแจ่มแจ้ง อ่านง่าย ดูก ๆ ทั้งมีภาพประกอบด้วย

อภัย, จันทรวินิต. แบบสอนอ่านสำหรับเด็กเริ่มเรียนชุดดัดกับคำวี้ เดิม ๑-๔ ครูธนา,
๒๔๘๔.

หนังสือหัดอ่านสำหรับเด็กเล็ก มีคำง่าย ๆ และรูปภาพประกอบชัดเจน

อุไร ดินทวงศ์ แปล. โจเด่นสวย. มุมหนังสือ. ๒๕ บาท

แปลจากเรื่อง Beautiful Joe. เป็นเรื่องของสุนัข ซึ่งรักและกตัญญูต่อผู้เลี้ยงดู
มันมา บรรยายถึงนิสัยใจคอ ความรู้ดี ๆ ตลอดจนความเป็นอยู่ของสุนัข และ
สัตว์เลี้ยงอื่นไว้อย่างน่าอ่าน

อุไร ดินทวงศ์ แปล. ม้าเด่นรู้, แพรวพิทยา, ๒๔๘๘. ๒๕ บาท

แปลจากเรื่อง Black Beauty ของ Anna Sewell. Black Beauty. เป็นชื่อของ
ของม้าตัวหนึ่ง เล่าถึงชีวิตของมันตั้งแต่เกิด เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านไปในชีวิตจบ
ลงด้วยความสุข เป็นเรื่องสนุกสำหรับเด็กที่ชอบสัตว์ สอนให้เมตตาต่อสัตว์

รายชื่อหนังสือสำหรับห้องสมุดชั้นประถมศึกษา

๗๑

อุไร สนิทวงศ์ แปล. รวมวรรณกรรม ๘ เรื่องเอกของโลก ฝึกศึกษา. ๒๕ บาท

รวบรวมงานชิ้นเอกในหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กทั่วโลกมาเขียนอย่างย่อ ๆ ให้
อ่านง่ายและสนุก มีเรื่อง Alice in Wonderland, Heidi, Little Women. และ
เรื่องอื่น ๆ อีกหลายเรื่อง

อัศนี อุทัยธรรมวงศ์. หนังสือเด็ก. เด่มละ ๓ บาท, ทั้งชุด ๓๒ เด่ม ๙๖ บาท

เป็นวารสารสำหรับเด็ก มีทั้งเรื่องอ่านสนุก เช่น นิทานไทยและนิทานต่างประเทศ
เรื่องที่ให้ความรู้ เช่น ประวัติวันสำคัญ เหตุการณ์สำคัญ คนสำคัญ และเรื่อง
คนมีประโยชน์ ทุกเรื่องเขียนสั้น ๆ อ่านง่าย.

นิตยสาร

ครูนิธ (รายดึปดาร์) บริษัทการพิมพ์สัตรีสาร จำกัด ๖๑-๖๖ ถนนอนุสาวรณ,
พระนคร

ฉบับละ ๒.๐๐ บาท ปีละ ๘๐ บาท

ประชาศึกษา (รายเดือน) สำนักวรรณกรรมการศึกษา คุรุสภา

ฉบับละ ๒.๕๐ บาท ปีละ ๒๗ บาท ๖ เดือน ๑๔ บาท

ลูกเสือ (รายเดือน) คณะลูกเสือแห่งชาติ กองการลูกเสือ กรมพลศึกษา กรีฑาสถาณ
แห่งชาติ

ฉบับละ ๒.๐๐ บาท ปีละ ๒๐ บาท

วารสารยุวพุทธิกะ (ราย ๒ เดือน) ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย วัดกันมาศุยาราม
ถนนเยาวราช พระนคร

ฉบับละ ๒ บาท ปีละ ๓๐ บาท

วิทยาศาสตร์มหัศจรรย์ (รายเดือน) สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย ตึกพีดีดี

จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

เด่มละ ๒ บาท ปีละ ๒๒ บาท

วิทยาดาร (รายบักซ์) ไทยวัฒนาพานิช ๕๙๙ ถนนไมตรีจิต พระนคร

ฉบับละ ๒ บาท ปีละ ๔๐ บาท

สัตว์เลี้ยง (รายเดือน) ดำเนินงานชั่วคราว เลขที่ ๖๙๘ ถนนข้างโรงภาพยนตร์คิงส์ พระนคร

ฉบับละ ๔ บาท ปีละ ๔๐ บาท

อนุชาชาติ (ราย ๒ เดือน) กองอนุชาชาติ กรมพลศึกษา พระนคร

คู่ภุมิตร (รายเดือน) ตึกศิริราชม ในวัดมกุฏกษัตริยาราม

ฉบับละ ๒ บาท ปีละ ๒๐ บาท

สำนักพิมพ์

กรมศึดป่ากร หอดมุดแห่งชาติ ถนนหน้าพระดาน พระนคร

ชอจิตเมตต์ สำนักพิมพ์ชอจิตเมตต์ ๙๓ ถนนมหรณพ เลาชิงช้า พระนคร

เชชมบวรณกิจ สำนักพิมพ์เชชมบวรณกิจ ๒๓๒—๒๓๔ ตลาดปรีธา เวจนกรเชชม
พระนคร

คตังวิทยา สำนักพิมพ์คตังวิทยา ๑๑ ถนนเพองนคร ดักกเลาชิงช้า พระนคร

ครุฑภา ๑. ครุฑภาวดตังเวช บางดำภู พระนคร

๒. คึกษาภณฑพานิชย์ อาคร ๙ ถนนราชดำเนิน พระนคร

จำตองศึดป สำนักพิมพ์จำตองศึดป ๔๐ ถนนบำรุงเมือง ข้างกระทรงมหาดไทย
พระนคร

โชตินิติ ๖๙๕ ถนนพระราม ๑ พระนคร

ไทยวัฒนาพานิช ๕๙๙ ถนนไมตรีจิต พระนคร

บวรณการ สำนักพิมพ์บวรณการ เลขที่ ๒๓๖ นครเชชม พระนคร

ประพาดคัน ๙๕ ถนนอักษางค์ พระนคร

ผดุงคึกษา บริษัทผดุงคึกษาบุรพา ๙๙๖ ข้างโรงภาพยนตร์คิงส์ พระนคร

รายชื่อหนังสือสำหรับห้องสมุดชั้นประถมศึกษา

๗๓

แพร่พิทยา	บริษัทแพร่พิทยา ๗๑๘ วังบูรพาภิรมย์ พระนคร
มหามกุฏราชวิทยาลัย	หน้าวัดบวรนิเวศวิหาร ถนนพระสุเมรุ พระนคร
มูมหนังสือ	สำนักพิมพ์มูมหนังสือ ตึกไทยนิคม ถ้ามยอศ พระนคร
รวมดัดฉัน	บริษัทรวมดัดฉันหุ้นส่วน จำกัด ๘๖๔ ซ้างแกรนด์เซย์เตอร์ วังบูรพา พระนคร
วชิรสาร	สำนักพิมพ์วชิรสาร ตู ป.ณ. ๗๘๕ พระนคร
วรรณวิบูลย์	สำนักพิมพ์วรรณวิบูลย์ ๒๘ นครเขษม พระนคร
ศรีสุพรรณ	สำนักพิมพ์ศรีสุพรรณ ๓๕๐/๒ หาดวังวัดปรีณายก พระนคร
ด. ชรรณภักดี	ถนนข้าวสาร พระนคร
สำนักวรรณกรรม	๒๘๐๓ ค. ถนนส้มเต็จเจ้าพระยา ธนบุรี

ห้องสมุดโรงเรียนศรีอยุธยา

บรรณารักษ์ห้องสมุด ร.ร. ศรีอยุธยา

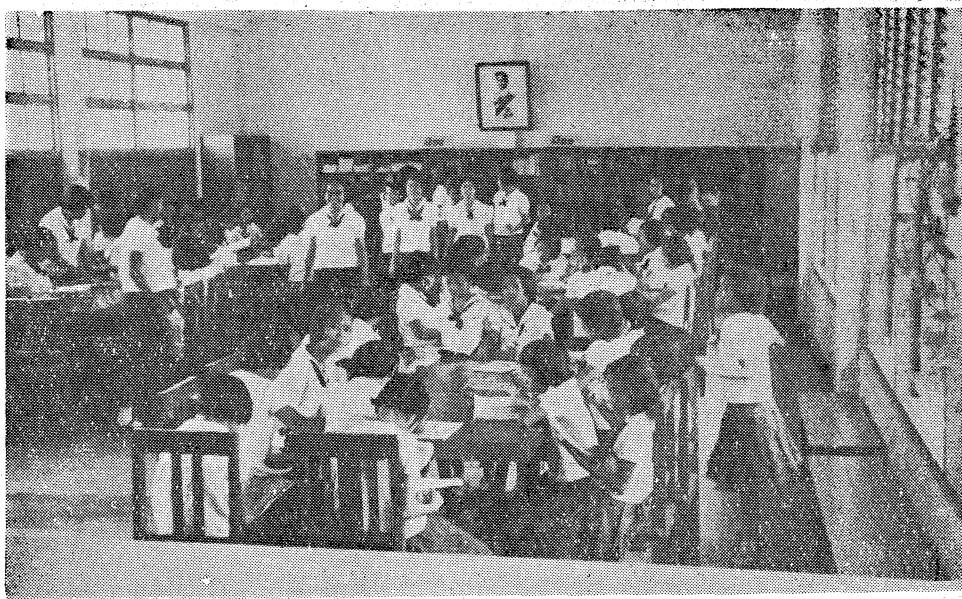
ห้องสมุดโรงเรียนศรีอยุธยาพึ่งได้มีโอกาสดำเนินการตามหลักการ ใช้ห้องสมุดโรงเรียน เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ นี้เอง ฉะนั้น จึงเปรียบเหมือนเด็กเริ่มตอนเดิน ย่อมต้องมีข้อควรแก้ไขปรับปรุงอยู่ชุกมาก ทั้งห้องสมุดอยู่ทางด้านหน้าโรงเรียน เป็นที่ ๆ นักเรียนทุกคนจะต้องผ่าน ฉะนั้น นับว่าสะดวกแก่การใช้มากพอควร ห้องสมุดมีขนาด ๗ x ๑๓.๕๐ ตารางเมตร เมื่อเปรียบกับจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่มีประมาณ ๒,๐๐๐ คนเศษ ก็นับว่ายังไม่ได้ส่วนดีดกนัก หนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุดปัจจุบันมีประมาณ ๓,๐๐๐ เล่ม นอกจากนี้ห้องสมุดยังได้จัดไว้ให้เป็น Laboratory Curriculum เพื่อสนองความต้องการของครูอีกด้วย บรรณารักษ์ซึ่งยังมีได้ทำหน้าที่โดยตรงได้เต็มมือ เพราะต้องใช้เวลาไปสอนหนังสือเป็นส่วนใหญ่ ก็ได้ใช้เวลาว่างทั้งในและนอกราชการมาช่วยแนะนำนักเรียนในการใช้ห้องสมุด และจัดทำกิจกรรมห้องสมุดเท่าที่เวลาจะอำนวยให้ เช่น การแสดงนิทรรศการตามเหตุการณ์ของโลก จัดรายการทนายปัญหาที่นำมาจากหนังสือในห้องสมุด จัดรายการแนะนำหนังสือให้นักเรียนเกิดความอยากอ่าน เพื่อทราบคอนจบของเรื่องนิทานนั้น ๆ ทำให้นักเรียนในปัจจุบันเริ่มนิยมการมาใช้ห้องสมุดมากขึ้น ๆ ทุกที่ ตามสถิติของโรงเรียนมีนักเรียนมาใช้ห้องสมุดประมาณ ๓๐๐ - ๕๐๐ คน ทุกวัน ท่านจะได้เห็นความสนใจของนักเรียนจากภาพเหล่านี้ :-

ภาพที่ ๑ นักเรียนเข้ามาใช้ห้องสมุดในเวลาว่าง

ภาพที่ ๒ นักเรียนกำลังค้นบัตรรายการ

ภาพที่ ๓ นักเรียนชมนิทรรศการวันดีหยาประชาชาติ

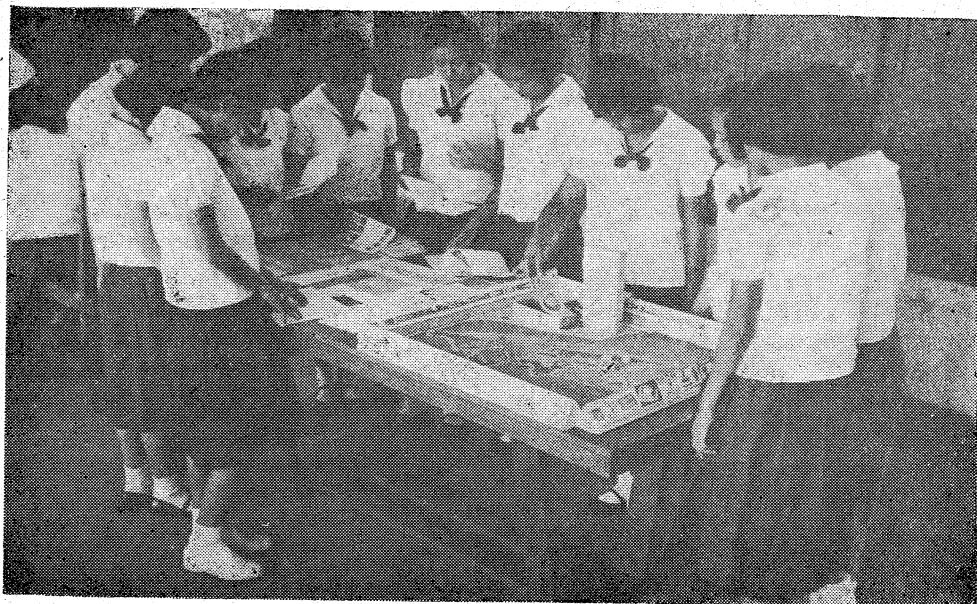
ภาพที่ ๔ นักเรียนเข้ามาติดต่อบรรณารักษ์ในการดัดยืมหนังสือประจำวัน

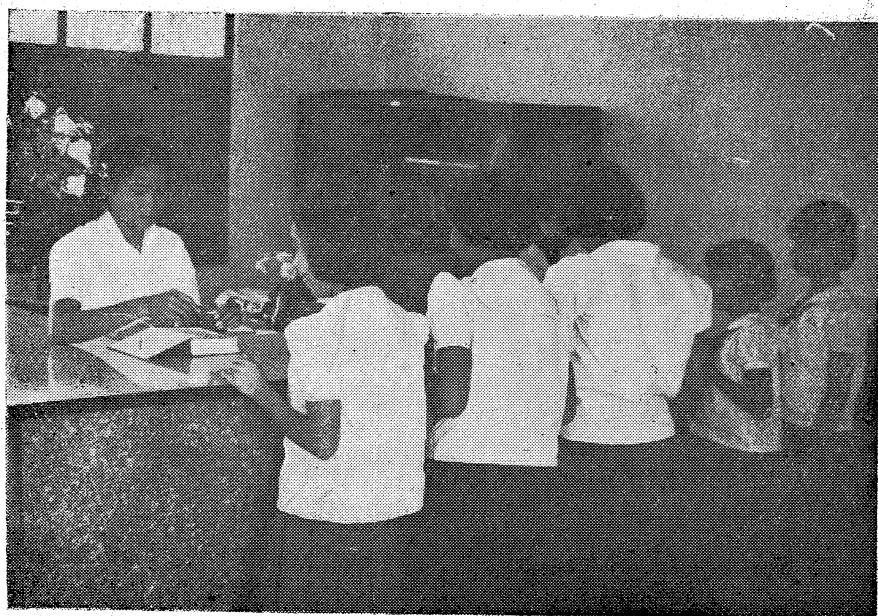
ภาพที่ ๑ การใช้ห้องสมุดเป็นประจำวันของนักเรียน

ภาพที่ ๒ นักเรียนกำลังค้นบัตรรายการก่อนยืมหนังสือ

ภาพที่ ๓ นักเรียนมาชมนิทรรศการเกี่ยวกับสหประชาชาติ
ในวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๐๑ ที่ห้องสมุดของโรงเรียน

ภาพที่ ๔ นักเรียนกำลังส่งและยืมหนังสือ

นอกจากนครผู้สอนที่เข้าใจในประโยชน์อันพึงได้จากห้องสมุด ก็ได้นำนักเรียน
เข้ามาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือในห้องสมุดเท่าที่มีอยู่เป็นครั้งคราว

อุปสรรคปัจจุบันของเราก็คือ เรายังหาหนังสือที่มีมาตรฐานดีเหมาะแก่วัยต่าง ๆ
ของนักเรียนได้ไม่เพียงพอ เรายังไม่สามารถทำให้บรรณารักษ์ได้จัดกิจการห้องสมุดอย่างเดียว
ได้เกี่ยวแก่การขาดแคลนครู เรายังไม่สามารถจูงนักเรียนให้เข้าใช้ห้องสมุดได้มากนัก
เพราะเราไม่มีที่จะให้นักเรียนเข้าพร้อม ๆ กันได้ทีละมาก ๆ นักเรียนมีเวลาอยู่กับโรงเรียน
น้อยเกินไป เหตุด้วยการเรียนต้องผลัด แต่เราก็ได้พยายามหาทางแก้ไขเท่าที่จะได้ เราหวัง
อยู่เสมอว่า ในโอกาสต่อไปเราคงจะสามารถไปดูอุดมการณ์ของห้องสมุดโรงเรียนอันทันสมัย.

ข่าวจากแผนกประชาสัมพันธ์

ในรอบปี งานที่แผนกประชาสัมพันธ์ได้ทำไปแล้ว คือ :-

๑. ออกรายการวิทยุ ต่อสถานที่ คือ :-

สถานวิทยุศึกษา ทุกวันศุกร์ ที่ ๔ ของเดือน เวลา ๑๘.๐๕ น. รายการนี้เป็นบทความเพื่อเรียกร้องและเชิญชวนผู้ฟังให้สนใจในกิจการห้องสมุด อันมีส่วนสัมพันธ์กับการศึกษาและวัฒนธรรม และสนใจในการอ่านหนังสือ

สถานวิทยุ ท.ท.ท. ทุกวันอาทิตย์ที่ ๓ ของเดือน เวลาเช้า ๘.๐๐ น. ชื่อรายการ "คุยกันเรื่องหนังสือ" ความมุ่งหมายของรายการนี้ เพื่อเชิญชวนผู้ฟังให้สนใจในการอ่านและแนะนำหนังสือดี ๆ ในความคิดของผู้จัดรายการคือผู้ฟัง

หนังสือที่นำมาออกรายการนี้ มีทั้งหนังสือสำหรับเด็ก และหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ด้วยกันไป บางครั้งก็เป็นการอภิปรายหรือวิจารณ์หนังสือร่วมกันหลายคน บางครั้งผู้จัดรายการก็ออกรายการแต่ผู้เดียว ทั้งนี้แล้วแต่โอกาสและเวลาเท่าที่จะทำได้

๒. รายการทนายปัญหา ได้จัดสองครั้ง คือ :-

ครั้งที่ ๑ ร่วมกับสโมสรปรีชา เมื่อเดือนมีนาคม ในงานสวนสนุกสำหรับเด็กที่สวนอัมพร

ครั้งที่ ๒ เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๐๑ ที่ห้องสมุดประชาชน วัดเวฬุราชิน ธนบุรี และที่ห้องสมุดประชาชน ลุมพินี พระนคร จุดประสงค์เพื่อให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่เยาวชน เนื่องในโอกาสที่ใกล้ถึงวันเด็ก

รณจิวน อินทรกำแหง

๑๕ พ.ย. ๐๑

เจ้าหน้าที่ชาวหอสมุดรัฐสภาอเมริกันเยี่ยมสมาคมห้องสมุด ฯ

ด้วยนายเจนนิงส์ วูด (Mr Jennings Wood) ซึ่งเป็นผู้ช่วยหัวหน้ากอง Exchange and Gift Division แห่ง Library of Congress กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. สหรัฐ

อเมริกา ได้เดินทางมาติดต่อกับหอสมุดแห่งชาติไทย เกี่ยวกับเรื่องการแลกเปลี่ยนสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ระหว่างกัน ในการนี้คณะกรรมการหอสมุดแห่งชาติแห่งประเทศไทยได้จัดให้มีการเลี้ยงต้อนรับชนที่กิตติคุณแกรนด์ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๐๓ และในคืนวันที่ ๖ ได้นำไปชมในที่โรงละครกรมศิลปากร การแต่งไฟในงานเฉลิมพระชนมพรรษา ครบรอบวันปีที่ ๗ คณะกรรมการหอสมุดได้นำนายเจนิงส์ ดูด . ไปทัศนศึกษาโบราณสถานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นายเจนิงส์ ดูด มีความสนใจในความเจริญทางวัฒนธรรมของไทยเป็นอย่างมาก และออกปากว่าถึงด้วย ๆ งาม ๆ แปลกตาแปลกใจเช่นนี้เขาไม่เคยได้พบเห็นมาก่อนเลย

บ.ก.

ข่าวสมาชิก

หอสมุดมีความดีใจอย่างยิ่งที่จะเรียนให้ทราบว่า คุณ เชอ ปริญาธวัช อาจารย์ประจำคณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สมาชิกผู้หนึ่งของหอสมุด และเคยเป็นกรรมการหอสมุดมาแล้วหลายสมัย ได้ถึงแก่กรรมเสียแล้ว เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๒๕๐๓ เนื่องจากอุบัติเหตุรถยนต์ว่า หลังจากกลับจากงานเลี้ยงหาชนองในการปิดอบรมบรรณารักษ์ของหอสมุดวิชาเฉพาะของหอสมุด เมื่อวันที่ ๓๓ ตุลาคม ค.ศ.

คุณ เชอ ปริญาธวัช เป็นผู้หนึ่งที่เต็มดวงตั้งใจช่วยเหลือหอสมุดมาบรรดาผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหอสมุดมาด้วยกนัย่อมจะทราบได้ว่า กว่าจะคงเป็นหอสมุดเช่นนี้น เราได้ผ่านฝ่าอุปสรรคมากมายเพียงไร เมื่อหอสมุดคงได้สำเร็จแล้ว คุณ เชอ ก็มีได้ทอดทิ้ง ได้มาร่วมงานของหอสมุดเสมอมา มรณกรรมของคุณ เชอ ปริญาธวัช จึงนำความเศร้าสลดใจมาสู่หอสมุด และบรรดามิตรสหายเป็นอย่างยิ่ง

คุณ เชอ ปริญาธวัช ตอบได้ได้เป็นธรรมศาสตร์บัณฑิต เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๘ ได้ศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ซึ่งเปิดสอนเป็นพิเศษในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจนสำเร็จ และได้รับประกาศนียบัตร ครั้น พ.ศ. ๒๔๘๘ ได้ออกไปศึกษาและทำงาน ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยศึกษาในด้านรัฐประศาสนศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์เป็นเวลาหนึ่งปี แล้วกลับมาประจำทำงานอยู่ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และทางมหาวิทยาลัยให้ไปช่วยจัดหอสมุดของคณะรัฐประศาสนศาสตร์ด้วย.

การบริจาค

นับแต่ต้นปี ๒๕๐๑ หน่วยห้องสมุดประชาชน กองการศึกษาผู้ใหญ่ได้รับหนังสือจากเอกชน องค์การและหน่วยราชการต่าง ๆ เพื่อส่งไปให้ห้องสมุดประชาชนทั่วประเทศจำนวนทั้งสิ้น ๕,๘๘๖ เล่ม ผู้ที่ส่งหนังสือมาใหม่ดังนี้ คือ.—

๑. ด้านกษัตริย์มณฑล ให้หนังสือการไปเยือนภาคอีสานของข้าพเจ้า โดยพลเอกถนอม กิตติขจร จำนวน ๓๐๐ เล่ม
๒. กองดุขศึกษา กรมอนามัย ให้หนังสือแถลงการณ์ข้าราชการดุข เป็นจำนวน ๑,๒๐๐ เล่ม
๓. กรมไปรษณีย์โทรเลข ให้นิตยสารไปรษณีย์รายเดือน จำนวน ๑,๐๒๐ เล่ม
๔. กรมวิทยาศาสตร์ ให้หนังสือข่าวกรมวิทยาศาสตร์ ๖๐๐ เล่ม
๕. ด้านงานหนังสือพิมพ์ข่าวทหารอากาศ ให้หนังสือวันกองทัพอากาศ ๑๒๐ เล่ม
๖. การรถไฟแห่งประเทศไทย ให้หนังสือวันที่ระลึกฉลองกิจการรถไฟ ๑๐๐ เล่ม
๗. มุณฑลเชียงใหม่ ให้หนังสือหัดอ่านภาษาอังกฤษอย่างง่ายรวม ๒,๑๕๓ เล่ม
๘. กองการประถมศึกษา ให้หนังสือการอบรมครูโรงเรียนตำรวจชายแดน ๓๐๐ เล่ม
๙. แผนกไฟฟ้า วิทยาลัยเทคนิค ให้หนังสือไฟฟ้าอนุสรณ์ ๗๕ เล่ม
๑๐. คณะกรรมการแห่งชาติ องค์การศึกษา วัฒนธรรมและกีฬา ให้หนังสือต่าง ๆ ๒๘ เล่ม

แม่นมาส ขวดี

ข่าวแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในปีการศึกษา ๑๙๔๕ นี้ มีอาจารย์ในแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับทุนไปศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ณ ต่างประเทศ ๒ คน คือ

๑. อาจารย์จารุวรรณ ชชาติโต ได้รับทุนจากมูลนิธิเอเชีย ไปศึกษา ณ มหาวิทยาลัยมิชิแกน มีกำหนด ๒ ปี

๒. อาจารย์วนิดา สุรวดี ได้รับทุนตามสัญญา จุฬา-อินโดนาเซีย ไปศึกษา ณ มหาวิทยาลัยอินโดนาเซีย มีกำหนดเวลา ๑ ปีครึ่ง

๓. อาจารย์ไชศรี ศักรินทร์ ได้รับทุนของรัฐบาลฝรั่งเศส ไปศึกษา ณ มหาวิทยาลัยมงเปอติเอร์ประเทศฝรั่งเศส มีกำหนด ๑ ปี

สุทธิลักษณ์ อัมพันธ์

หอสมุดรัฐสภาที่เลี้ยงตัวเองได้

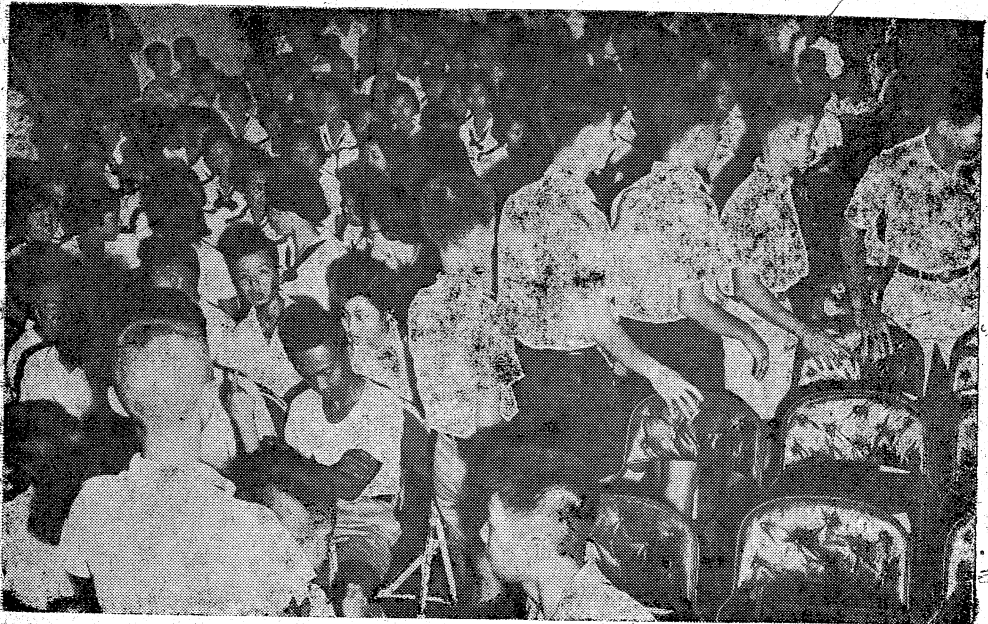
ปรากฏตามจดหมายข่าวเกย์ ดอร์ค ฉบับเดือนตุลาคม ๒๕๐๓ ว่าหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress) ซึ่งตั้งอยู่ในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น ถึงแม้การให้ประชาชนยืมหนังสือไปได้โดยมิได้คิดมูลค่าเลย ในบดนักเกือบจะดำารมมีรายได้เลี้ยงตัวเองได้แล้ว ทั้งนี้โดยหอสมุดแห่งนี้มีรายได้จากการขายบัตรดำารูป แผ่นเล็ก ๆ ให้แก่ห้องสมุดต่าง ๆ ทั่วโลก และแก่ประชาชนที่ต้องการทั่วไป

หอสมุดรัฐสภาอเมริกันมีหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ มากที่สุดแห่งหนึ่งในโลก ตามปกติหอสมุดนี้ได้รับหนังสือต้องเดิมทุก ๆ ครั้งที่มีผู้มาจดทะเบียนลิขสิทธิ์ในสหรัฐ นอกจานี้ยังได้รับสิ่งพิมพ์จากทางอื่น ๆ อีกด้วย

งบประมาณสำหรับหอสมุดรัฐสภาอเมริกันปีที่แล้วเป็นเงิน ๓,๖๖๘.๐๐๐ เหรียญ
อเมริกัน แต่หอสมุดมีรายได้ถึง ๓,๕๕๘.๗๖๒ เหรียญอเมริกัน ทั้ง ๆ ที่มิได้มีการคิดเงิน
จากผู้ที่มาใช้บริการของห้องสมุดเลย

รายได้ส่วนใหญ่ของห้องสมุดแห่งนี้มาจากการขายบัตรรายการขนาด ๓"x๕"
จำนวน ๒๘,๓๕๓,๐๘๓ บัตร เป็นเงิน ๓,๒๓๖,๐๐๕ เหรียญอเมริกันให้แก่ห้องสมุดต่าง ๆ
ทั่วโลก การจำหน่ายบัตรนี้ได้นำเงินเพิ่มขึ้น ๑๓ เปอร์เซ็นต์ จากปีก่อน

สุข วงศาสนธิ์

ภายในห้องฉายภาพยนตร์ ของห้องสมุดศาลาอเมริกัน ถนนพัฒนาพงศ์
เด็ก ๆ กำลังหาที่นั่งชมภาพยนตร์ เรื่อง ชีวิตสัตว์ทะเลทราย กับ การ์ตูนสี่
เรื่อง วัคซีนต้านโรค ของวอลดิสนีย์ ในรายการวันเด็ก

ประกาศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง ระเบียบการเข้าศึกษาในแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้วางระเบียบการเข้าศึกษาใน แผนกวิชา บรรณารักษ-
ศาสตร์ไว้ดังต่อไปนี้

๓. ผู้สมัครเข้าศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ต้องมีคุณสมบัติ
ก. สอบได้ได้ปริญญาบัณฑิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอื่น หรือ
ข. มีผลความรู้อันดับได้ชั้นปีที่ ๒ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือ
ค. มีผลความรู้อันดับได้ได้อันดับปริญญาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับผู้ที่มีความรู้เทียบเท่าอนุปริญญาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เช่น ประ-
กาศนียบัตรประโยคครูมัธยมเป็นต้น จะต้องสอบเทียบความรู้ชั้นอักษรศาสตร์ ปีที่ ๒ เสีย-
ก่อนจึงจะเข้าศึกษาได้

กำหนดเวลาเรียน ๓ ปีการศึกษา เมื่อเรียนจบตามหลักสูตรจะได้รับอนุปริญญา
บรรณารักษศาสตร์

ผู้สมัครเข้าศึกษาจะต้องปฏิบัติตามระเบียบการเข้าเรียน และชำระค่าบำรุงต่างๆ
เช่นเดียวกับนิสิตคณะอักษรศาสตร์

๒. ผู้สมัครที่มคอคุณวุฒิได้รับปริญญาตรีแล้ว ต้องการเรียนเก็บคะแนนจะต้อง
เรียนให้จบหลักสูตรของแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ ภายในกำหนดเวลา ๓ ปี จึงจะได้

รับอนุปริญญาบรรณารักษาคำศัพท์ ผู้เข้าศึกษาจะต้องเสียค่าบำรุงต่าง ๆ เท่ากับนิสิตที่เรียนจบหลักสูตรใน ๑ ปี เป็นรายปีไป

๓. ผู้สมัครที่มีคุณสมบัติต่ำกว่าปริญญาตรี แต่ทำงานอยู่ในห้องสมุดของวิทยาลัยการศึกษา ทั้ง ๓ แห่ง และผู้ทำงานในห้องสมุดของโรงเรียนฝึกหัดครูในสังกัดของกรมการฝึกหัดครู เข้าเรียนนิชบาบรรณารักษาคำศัพท์บางวิชาที่เป็นรากฐาน (Basic Courses) โดยไม่คิดเป็นหน่วยกิต (Credit) ทำนอง Audit Courses ผู้เข้าเรียนจะต้องเป็นผู้ที่วิทยาลัยการศึกษาหรือกรมการฝึกหัดครูเลือกส่งมาเป็นทางการ และจะต้องเสียค่าบำรุงต่าง ๆ เช่นเดียวกับบุคคลในข้อ ๔

๔. นิสิตคณะครุศาสตร์หรือนิสิตคณะอื่น ๆ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นิสิตของวิทยาลัยการศึกษา ชั้นปีที่ ๓ และปีที่ ๔ ที่ต้องการเรียนนิชบาบรรณารักษาคำศัพท์บางวิชาที่เป็นรากฐาน (Basic Courses) เพื่อเป็นวิชารอง (Minor Subject) แผนกนิชบาบรรณารักษาคำศัพท์จะให้ Credit ใ้เพื่อผู้เข้าเรียนจะได้นำไปรวมกับ Credit อื่น ๆ ในการสอบไล่ของตน

นิตจากวิทยาลัยการศึกษาคงต้องเสียค่าบำรุงเป็นรายวิชาวิชาละ ๑๕.๐๐ บาท

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๐๑

(ลงนาม) ม.ล. ปิ่น มาลากุล

รักษาการในตำแหน่งอธิการบดี

ห้องสมุดโรงเรียน

โดย แม้นมาส ขวลิต อ.บ., M.A. in Library Science.

หนังสือเล่มนี้โรงเรียนทุกแห่งควรมีไว้ เพื่อใช้จัดสร้างห้องสมุดในโรงเรียน และแนะนำนักเรียนให้รู้จักการจัดห้องสมุดขึ้น คำแนะนำทำไว้อย่างละเอียดและง่าย อาจนำไปใช้ในการจัดห้องสมุดประเภทอื่นก็ได้ด้วย ในตอนท้ายยังมีศัพท์บัญญัติที่ใช้ในวิชา บรรณารักษศาสตร์ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เด่มกระทักรัด มีทั้งปกอ่อนและปกแข็ง ปกแข็งราคา ๒๐ บาท ปกอ่อนราคา ๑๕ บาท

หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการ สำหรับหนังสือภาษาไทย

(CATALOGING RULES FOR THAI BOOKS)

โดย สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์ อ.บ.; M.S. in Library Science.

เป็นหนังสืออีกเล่มหนึ่งซึ่งบรรณารักษ์และพนักงานห้องสมุดทุกแห่งควรมีไว้ เพื่อประโยชน์ในการทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย มีทั้งชนิดปกแข็งและปกอ่อน

ปกแข็งราคา ๑๕ บาท ปกอ่อนราคา ๑๐ บาท

หนังสือลําคัญลําดับเล่มที่จําเป็นตํองมี

ลําดับ

ห้องสมุดทุกแห่ง และพนักงานห้องสมุดทุกคน
คือ

๑. แผนการจัดหมู่หนังสือแบบทศนิยมฉบับย่อ และดรรชนีลํดับพินธ์

๒. ห้องสมุดโรงเรียน

๓. หลักเกณฑ์การทํารายการลําดับหนังสือภาษาไทย

(CATALOGING RULES FOR THAI BOOKS)

มีจําหน่ายแล้วที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ถนนพญาไท แขวง
โรงเรียนช่างก่อสร้างอุเทนถวาย พระนคร

แผนการจัดหมู่หนังสือแบบทศนิยมฉบับย่อ และดรรชนีลํดับพินธ์

โดย แม้นมาส ชวลิต อ.บ.; M.A. in Library Science.

สุทธลักษณ อําพนวงศ์ อ.บ. M.S. in Library Science.

หนังสือเล่มนี้เหมาะลําดับสำหรับการจัดหนังสือในห้องสมุดที่มีอยู่มากมายก่ายกองนั้น ให้
หาง่ายหยิบได้ถูกต้องรวดเร็ว ไม่เสียเวลาดค้นหานาน เขียนขึ้นตามหลักวิชาบรรณารักษะ-
ศาสตร์ แต่อ่านง่าย ใช้เป็นคู่มือลําดับจัดหนังสือได้ดี ราคาจําหน่ายปกอ่อนเล่มละ ๘ บาท